

**SANAT YAPITLARINDAN ALINTILAMANIN PİCASSO RESİMLERİ
ÜZERİNDEN İRDELENEREK RESİM ANASANAT ATÖLYE
ÖĞRENCİLERİNİN ÇALIŞMALARINA KATKISI**

Leyla KODAMAN

**DOKTORA TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

KASIM, 2014

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Leyla

Soyadı : KODAMAN

Bölümü : Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden
İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısı

İngilizce Adı : The Contribution of Adaptation of Artworks, Examined Through Picasso
Paintings, To the Work of Students of Main Painting Art Workshop

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı :

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Leyla KODAMAN tarafından hazırlanan “Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısı” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Başkan: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Tez Savunma Tarihi:/...../.....

Bu tezinAnabilim Dalı’nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Unvan Ad Soyad

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Servet KARABAĞ

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere Güzel Sanatlar Fakültesi, resim bölümlerinde, resim ana sanat atölye dersi sadece sanat eğitimi değil, hayata dair uygulama ağırlıklı, sanatsal verilerden yararlanarak yaratıcı düşünceyi geliştirerek, özgün ve nitelikli ürünler ortaya koyabilme becerisini kazandırmaya yönelik ve öğrencilerin estetik duygularını geliştirici doğrultuda planlanan bir derstir. Sanat eğitimi ve estetik eğitim, yapıcı ve yaratıcı bir biçimde yetiştirilmesi düşünülen bireyin doğayı, yaşamı algılayabilme, yorumlayabilme, kendi duygu ve düşüncelerini özgün bir sanatsal dille ifade edebilmesini amaçlar. Bunun yanı sıra, resim, heykel, müzik, mimari, tiyatro, bale, dans, müze eğitimi ve edebiyat gibi pek çok dalın disiplinler arası bir alış veriş içinde olmasını gerektiren bir derstir. Bu bağlamda sanat yapıtları geçmişten günümüze kadar birçok alanda yaratıcı düşünebilme, özgün eser üretebilme adına yol gösterici ve bu süreci destekleyici önemli bir rol oynamaktadır. Bu amaçla sanat eğitimi alan bireylere, geçmişten günümüze dek uzanan büyük sanat yapıtları ve sanatçıların yol gösterici olacağı ve bu yapıtları, yapıtların yapıldığı dönemleri ve sanatçıların tanıyarak, onlardan beslenerek özgün eserler üretebilmenin ilk basamaklarından biri olacağı düşünülmüştür. Bu çalışmayla sanat eğitimi sürecinde öğretim yöntemlerinden biri olan sanat yapıtlarından alıntılamanın, bu sürece büyük katkılar sağlayacağı umulmaktadır.

Araştırmanın birinci bölümünde problem incelenerek, araştırmaya duyulan ihtiyaç belirtilmiş, alt amaçlar, varsayımlar ile sınırlılıklar açıklanmış ve ilgili tanımlara yer verilmiştir. İkinci bölümde, kavramsal çerçeve başlığı ile genel anlamda sanatın tanımı, sanat eğitimi, sanat yapıtı ve sanat yapıtı olabilme özellikleri ile alıntılama ve sanat yapıtlarından alıntılama konusu incelenerek ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Bu bölümde ayrıca araştırmamıza alıntılama yöntemiyle oluşturduğu eserleri ile örnek olan Picasso ve hayatı, alıntılama yaptığı en önemli sanatçılardan olan Ingres, Manet ve Velazquez'in hayatları ve bu sanatçıların Picasso'ya esin kaynağı olan üç önemli yapıtı ve Picasso'nun bu sanatçılardan alıntılama yöntemiyle oluşturduğu kendi yapıtları incelenmiştir. Üçüncü bölümde, yöntem başlığı altında araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumunun nasıl yapıldığı açıklanmıştır. Dördüncü ve beşinci bölümlerde bulgular, değerlendirme, yorum, sonuç ve öneriler sunulmuştur.

Doktora programım süresince bilgisini ve desteğini benden esirgemeyen değerli danışmanım Doç. Dr. Meliha Yılmaz'a en derin saygı ve şükranlarımı sunarım. Ders ve tez aşamasında bilgi ve katkıları için Prof. Dr. Serap Buyurgan'a, eğitime yönelik eleştiri, uyarı ve yardımlarından dolayı Prof. Dr. Necati Cemaloğlu'na saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Araştırmaya ilişkin bulguların tüm istatistiksel işlemlerinde yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Erdoğan Öztürk'e, öntest, sontest ve kalıcılık testi kapsamında yapılan çalışmaları puanlayan değerli öğretim üyelerine de teşekkür ederim. Doktora eğitimim süresince gösterdikleri sabır ve verdikleri büyük destekten dolayı sevgili eşim Timuçin Kodaman'a, biricik yavrum Bayberk'e, bana bu süreçte sıcak yuvalarını açan canım ablam Hülya İpek ve değerli eniştem Ahmet İpek'e, canlarım Çiğdem ve Faruk'a teşekkürlerimi sunarım.

Leyla KODAMAN

SANAT YAPITLARINDAN ALINTILAMANIN PİCASSO RESİMLERİ ÜZERİNDEN İRDELENEREK RESİM ANASANAT ATÖLYE ÖĞRENCİLERİNİN ÇALIŞMALARINA KATKISI

(Doktora Tezi)

Leyla KODAMAN

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Kasım-2014**

ÖZ

Araştırmada sanat hayatı boyunca ünlü yapıtlardan alıntı yapmak suretiyle birçok ürün ortaya koyan Picasso ve eserleri, Isparta ve Antalya’da sanat eğitimi alan güzel sanatlar fakültesi resim bölümü 3. Sınıf öğrencilerine rol model olmuştur. Bu araştırma, sanat eğitimi alan bireylere, geçmişten günümüze dek uzanan büyük sanat yapıtlarının ve sanatçıların yol gösterici ve bu eserleri, yapıldığı dönemleri ve sanatçıları tanıyarak, onlardan beslenerek özgün eserler üretebilmenin ilk basamaklarından biri olacağı düşünülerek gerçekleştirilmiştir. Ayrıca sanat eğitimi sürecinde öğretim yöntemlerinden biri olan sanat yapıtlarından alıntılamanın, bu sürece büyük katkılar sağlayacağı umulmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın sanat yapıtı, sanatçı ve sanat yapıtlarından alıntılamanın, sanat eğitimi alan bireyler ve izleyiciler arasındaki ilişkileri yeniden yapılandırmak adına önemli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın evrenini, Akdeniz Bölgesinde bulunan Antalya ve Isparta illeri, çalışma grubunu ise 2013- 2014 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde eğitim gören Isparta ilinde bulunan Süleyman Demirel Üniversitesi ve Antalya ilinde bulunan Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakülteleri Resim Bölümü 3. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma Isparta İlinde bulunan Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü 3. sınıf öğrencilerinden oluşturulan Deney Grubu ve Antalya ilinde bulunan Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü 3. Sınıf öğrencilerinden oluşturulan Kontrol Grubu ile toplamda otuz (30) öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

“Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı” konulu bu araştırma kapsamında, araştırmanın problemlerine cevap aramak amacı ile deney ve kontrol gruplarına uygulanmak üzere konularını peyzaj ve figürlü kompozisyonun oluşturduğu öntest-sontest ve kalıcılık testleri yapılmıştır. Uygulamada öntest kapsamında her iki gruba da araştırma konusuyla ilgili bilgi verilmeden çalışmalar yaptırılmıştır. Öntest sonrasında sadece deney grubu öğrencilerine araştırma konusuyla ilgili bilgi verilmiş, kontrol grubu öğrencilerine araştırma konusu ile ilgili bilgi verilmemiştir. Son olarak her iki gruba kalıcılık testi uygulanmıştır. Bu testler sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin başarıları

arasında fark olup olmadığı SPSS programıyla yapılan bağımsız t-testi analizleriyle ortaya konulmuştur.

Araştırma sonucunda;

- Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin öntest sonrasında başarı durumları arasında istatistikî olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.
- Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin sontest sonrasında başarı durumları arasında istatistikî olarak deney grubu lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır.
- Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin kalıcılık testi sonrasında başarı durumları arasında istatistikî olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu sonuç deney grubu öğrencilerinin lehinedir. Araştırma konusu kapsamında deney grubu öğrencilerine verilen bilgi ve eğitim öğrencilere hem olumlu yönde katkı sağlamış hem de kalıcı olduğu görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerinin uygulamalar sonrasındaki başarı durumları arasındaki istatistikî fark anlamlı olmakla birlikte normal eğitim sürecinde beklenen bir durumdur.
- Deney grubu öğrencilerinin öntest ve sontest sonrasında başarı durumları arasında istatistikî olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Uygulama sonrasında deney grubu öğrencilerinin başarıları anlamlı bir şekilde artmıştır.
- Deney grubu öğrencilerinin öntest ve kalıcılık testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Bu sonuçla deney grubu öğrencilerinin kalıcılık testi başarı puanlarındaki anlamlı artışla, sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulamanın, öğrencilerin atölye çalışmalarına ve akademik başarılarına önemli bir katkı sağladığı saptanmıştır.
- Kontrol grubu öntest - sontest ve öntest - kalıcılık testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Fakat kontrol grubunun öntest - sontest ve öntest - kalıcılık testleri arasındaki istatistikî bu fark öğrencilerin bireysel gelişimleri doğrultusunda beklenen bir durumdur.

Araştırma sonunda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmektedir.

Bilim Kodu :

Anahtar Kelimeler : Sanat, Alıntılama, Picasso, Sanat Yapıtı.

Sayfa Adedi : 328

Danışman : Doç. Dr. Meliha YILMAZ

THE CONTRIBUTION OF ADAPTATION OF ARTWORKS, EXAMINED THROUGH PICASSO PAINTINGS, TO THE WORK OF STUDENTS OF MAIN PAINTING ART WORKSHOP

(PhD Thesis)

Leyla KODAMAN

**GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES
November-2014**

ABSTRACT

In this study, Picasso and his art works, who has presented many works by adapting many famous works into his art during his life, has been a role model for the junior students of faculty of fine arts, art division, located in Isparta and Antalya. This study is expected to be one of the first steps for the art students to produce unique art works by knowing the great artists from past to present, their art works, their periods, adapting their guidance and studies. In addition, it has been forgotten that adapting from art works, which is one of the teaching methods, during the education process contributes to the process. In this respect, the research is expected to be significant in terms of restructuring the relationship between the individuals receiving art education and audience by including the works of art, artists and adaptation of great art works.

The research population consists of Antalya and Isparta provinces located in the Mediterranean Region; and the study groups consist of junior students of Suleyman Demirel University of Isparta and Akdeniz University of Antalya majoring in painting department of faculty of fine arts during the academic year of 2013-2014 in spring semester. The research was carried out with a total of thirty (30) students classified as control and experimental groups; where the students of Süleyman Demirel University painting department of faculty of fine arts were selected as the experimental group and the students of Akdeniz University painting department of faculty of fine arts were selected as the control group.

The pre-test, post-test and retention tests, with the subjects of landscape and figurative compositions, were applied to the control and experimental groups within the scope of the study, with a topic of “The contribution of adapting from art works through examining the Picasso Paintings to the work of the painting arts studio students”, in order to find answers to the problems included in the study. In practice, some studies were performed on both groups without any notice within the scope of the pre-test. After the pre-test, only the students of experimental group have been notified, but the students of control group have

not been informed about the topic of the study. At last, the retention test was applied to both groups. As a result of these tests, the difference between the achievements of the groups has been presented by analyses of independent-test with SPSS software.

As a result of the study;

- There is no statically significant difference between the achievements of the experimental and control groups at the end of the pre-tests.
- There is a statically significant difference between the achievements of the experimental and control groups at the end of the post-tests in favor of the students of experimental group.
- There is a statically significant difference between the achievements of the experimental and control groups at the end of the retention-tests in favor of the students of experimental group. The information and education received by the students of experimental group within the scope of the subject of the study have contributed in a positive way to the students permanently. The difference between the achievement statuses of the control group students have been found statically significant, which is an expected situation in the regular education process.
- There is no statically significant difference between achievement status of the students of experimental group after pre-test and post-tests. The achievements of the experimental group students have been increased significantly at the end of the program.
- There is a statically significant difference between the pre-test and retention test scores of the experimental group students. The significant increase in the retention test scores of the experimental group students shows that the program towards investigating the contribution of adapting from art works through examining the Picasso Paintings has a great contribution to workshop studies and academic achievements of the students.
- There are statically significant differences between pretest-posttest and pretest-retention tests scores of the control group students. However, the difference between pretest-posttest and pretest-retention tests scores of the control group students is an expected situation in accordance with personal developments of the students.

At the end of the study, the recommendations of the researcher take place in accordance with the findings of the study.

Science Code :

Keywords : Art, Adaptation, Picasso, Work of Arts.

Number of the Pages : 328

Advisor : Assoc. Prof. Meliha YILMAZ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	viii
RESİMLER LİSTESİ.....	ix
SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ	xii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.2.1. Alt amaçlar	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	7
1.4. Varsayımlar	10
1.5. Sınırlılıklar.....	11
1.6. Tanımlar	11

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	13
2.1. Sanat Nedir? Sanatın Tanımı	13
2.2. Sanat Eğitime Kısa Bir Bakış	15
2.3. Sanat Yapıtı nedir? Sanat Yapıtı Olabilme Nitelikleri Nelerdir?	17
2.4. Alıntılama Nedir? Sanat Yapıtlarından Alıntılama	21
2.5. Ressamlar, Hayatları ve Eserleri.....	25
2.5.1. Pablo Picasso	25
2.5.2. Picasso ve Alıntılama	27
2.5.3. Diego Velazquez	31
2.5.4. Edouard Manet	33
2.5.5. Jean-Aguste-Dominique Ingres	35
2.6. Resim Eleştirileri.....	36
2.6.1. Resim Eleştirisi.....	36
2.6.1.1. J.D. Ingres ve Picasso'nun "Türk Hamamı" Adlı Yapıtlarının İncelenmesi	37
2.6.1.1.1. Ingres'in "Türk Hamamı" Yapıtının İncelenmesi	37

2.6.1.1.2. Picasso'nun "Türk Hamamı" Yapıtının İncelenmesi	44
2.6.1.2. Edouard Manet ve Picasso'nun "Kırda Yemek" Adlı Yapıtlarının İncelenmesi	50
2.6.1.2.1. E. Manet'nin "Kırda Yemek" Yapıtının İncelenmesi.....	50
2.6.1.2.2. Picasso'nun "Kırda Yemek" Adlı Yapıtının İncelenmesi	54
2.6.1.3. Velazquez ve Picasso'nun "Nedimeler" Adlı Yapıtlarının İncelenmesi	60
2.6.1.3.1. Velazquez'in "Nedimeler" Adlı Yapıtının İncelenmesi.....	60
2.6.1.3.2. Picasso'nun "Las Meninas" Adlı Yapıtının İncelenmesi	66
2.7. İlgili Araştırmalar	74
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
YÖNTEM	77
3.1. Resim Anasanat Ders programının Kuramsal Temelleri	78
3.1.1. Yapılandırmacı Yaklaşım	78
3.1.2. Proje Tabanlı Öğrenme.....	79
3.2. Araştırma Modeli.....	79
3.3. Çalışma Grubu	83
3.4. Öğretim Materyali	83
3.5. Uygulama Süreci.....	85
3.6. Evren ve Örneklem	86
3.7. Verileri Toplama Teknikleri (Araçları).....	86
3.8. Nicel Verilerin Toplanması Sonucu Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	87
3.8.1. Öntest- Sontest- Kalıcılık Testi.....	87
3.9. Verilerin Analizi.....	87
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
BULGULAR VE YORUMLAR	89
4.1. Araştırmanın Alt Amaçlarına Dayalı Bulgu ve Yorumlar	89
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	97
5.1. Sonuç	97
5.2. Öneriler	103
KAYNAKÇA.....	106
EKLER	114
Ek 1. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü 3. Sınıf (Deney Grubu) Öğrencilerinin Alıntılama Yaptıkları Sanatçılar ve Yapıtları.....	114

Ek 2. Picasso'nun Alıntılama Yöntemiyle Oluşturduğu Başlıca Yapıtlar	120
Ek 3. Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısının İncelenmesine Yönelik Yapılan Ön Test - Son Test - Kalıcılık Testlerinin Puanlama Tablosu	138
Ek 4. SPSS Analiz çıktıları	139
Ek 5. Deney Grubu Ön Test- Son Test ve Kalıcılık Testi Uygulama Çalışmaları ve Puan Tabloları	141
Ek 6. Kontrol Grubu Ön Test- Son Test ve Kalıcılık Testi Uygulama Çalışmaları ve Puan Tabloları	231
Ek 7. Araştırma Kapsamında Yapılan Resim Anasanat Atölye Dersi 14 Haftalık Ders Planı	321
Ek 8. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test- Son Test ve Kalıcılık Testi Uygulama Çalışmalarını Puanlayan Heyet	327

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Ön Test- Son Test - Kalıcılık Testi Desen Modeli	82
Tablo 2: Araştırmanın Deneysel Deseni	85
Tablo 3: Hakemler Arası Tutarlılık (Kappa) Testi	88
Tablo 4: Kappa Testi Tutarlılık Düzeyleri.....	88
Tablo 5: Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları t-testi Analiz Sonuçları	90
Tablo 6: Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları t-testi Analiz Sonuçları.....	90
Tablo 7: Deney ve Kontrol Grubu Kalıcılık Testi Başarı Puanları t-testi Analiz Sonuçları	91
Tablo 8: Deney Grubu Öntest - Sontest ve Öntest- Kalıcılık Testi Başarı Puanları, t-testi Analiz Sonuçları	92
Tablo 9: Kontrol Grubu Öntest - Sontest ve Öntest- Kalıcılık Testi Başarı Puanları, t-testi Analiz Sonuçları	94

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Ingres, “Türk Hamamı” 1862	39
Resim 2: Ingres, “Valpiçon’lu Yıkana Kadın” 1808	40
Resim 3: Ingres, “Türk Hamamı” 1862	40
Resim 4: Ingres, “Hamam ve Kadınlar İçin Ön Çalışma”	42
Resim 5: Ingres, “Odalık ile Köle” 1842	42
Resim 6: Ingres, “Türk Hamamı” Detay.....	43
Resim 7: Ingres, “Türk Hamamı” İçin Ön Çalışma	43
Resim 8: Picasso “Türk Hamamı” 1968	45
Resim 9: Picasso “Harem” 1906.....	46
Resim 10: Picasso “Banyo Yapan Avignonlu Kızlar” 1907.....	47
Resim 11 Picasso “Yıkana” 1909	47
Resim 12: Picasso 1918 “Yıkana”	48
Resim 13: Manet “Kırda Öğle Yemeği” 1862-1863, 81.9x104.5.....	50
Resim 14: “Fiesta Campestre” 1510, 110x138	53
Resim 15: “Paris’in Yargısı” 1515-1516.....	53
Resim 16: Picasso “Kırda Öğle Yemeği İçin Çalışmalar” 29 Haziran 1954, 21x27	54
Resim 17: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 29 Şubat 1960, 130x195	55
Resim 18: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 4 Mart-30 Temmuz 1960, 60x73.....	55
Resim 19: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 3 Mart-20Ağustos 1960, 129x195	56
Resim 20: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 17 Haziran1961, 60x73	56
Resim 21: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 16 Temmuz 1961, 89x116	57
Resim 22: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 26 Temmuz 1961, 27X37	57
Resim 23: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 30 Temmuz 1961, 130x97	58
Resim 24: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 13 Mart 1962, 53.3x64.5	58
Resim 25: Velazquez “Las Meninas” 1656-1657, 318x276.....	60
Resim 26: “Arnolfinin Düğünü” 1434, 82.2x60	62
Resim 27: Velazquez “Las Meninas” Detay, 1656-1657	63
Resim 28: Picasso “Las Meninas” 17Ağustos 1957, 194X260	68
Resim 29: Picasso “Infanta Margarita Maria” 20 Ağustos – 14 Eylül 1957	69
Resim 30: Picasso “Maria Augustina Sarmiento ve Infanta Margarita Maria” 10 Ekim 1957, 92X73.....	70
Resim 31: Picasso “Las Meninas” 4 Eylül 1957, 46x37.5	71
Resim 32: Picasso “Las Meninas” 2 Ekim 1957, 162x130	71

Resim 33: Picasso “Isabel de Velasco” 65x54	72
Resim 34: Picasso “The Piano” 130x97	72
Resim 35: Picasso “Isabel de Velasco, Maria Barbola, Nikolasico Pertusato Vand The Dog” 24 Ekim 1957, 130x96	73
Resim Ek 1.1: Öğrenci 1, Andre Derain	114
Resim Ek 1.2: Öğrenci 2, Maurice de Vlaminck	114
Resim Ek 1.3: Öğrenci 3, Henri Matisse	115
Resim Ek 1.4: Öğrenci 4, Claude Monet	115
Resim Ek 1.5: Öğrenci 5, Vincent Vangogh.....	115
Resim Ek 1.6: Öğrenci 6, Henri De Toulouse Lautrec	116
Resim Ek 1.7: Öğrenci 7, Amedeo Modigliani.....	116
Resim Ek 1.8: Öğrenci 8, Edgar Degas, Hermann Max Pechstein.....	117
Resim Ek 1.9: Öğrenci 9, Karl Rottluff Schmidt.....	117
Resim Ek 1.10: Öğrenci 10, Edouard Manet	118
Resim Ek 1.11: Öğrenci 11 Paul Cezanne	118
Resim Ek 1.12: Öğrenci 12, Leonardo da Vinci	118
Resim Ek 1.13: Öğrenci 13, Gustav Klimt	119
Resim Ek 1.14: Öğrenci 14, Edvard Munch	119
Resim Ek 1.15: Öğrenci 15, Egon Schiele.....	119
Resim Ek 2.1a: Henri de Toulouse-Lautrec, Au bal du Moulin de la Galette (1889).	120
Resim Ek 2.1b: Picasso, Le Moulin de la Galette (1900).....	120
Resim Ek 2.2a: Auguste Renoir, fiö du Moulin de la Galette (1876).....	121
Resim Ek 2.2b: Picasso, Le Moulin de la Galette (1900).....	121
Resim Ek 2.3a: Paul Cézanne, Cinq Baigneuses (1886).	122
Resim Ek 2.3b: Picasso, Les Demoiselles d'Avignon (1907).....	122
Resim Ek 2.4a: Louis Le Nain, Retour du Baptême (1642).	123
Resim Ek 2.4b: Picasso, Le Retour du Baptême (1917).....	123
Resim Ek 2.5a: Jean Auguste Dominique Ingres, Le Bain Turc (1863).....	124
Resim Ek 2.5b: Picasso, Les Baigneuses (1918).	124
Resim Ek 2.6a: Vincent Van Gogh, La Sieste (1890).	125
Resim Ek 2.6b: Picasso, <i>La Sieste</i> (1919).....	125
Resim Ek 2.7a: Auguste Renoir, La Danse a la Campagne (1883).	126
Resim Ek 2.7b: Picasso, La Danse Villageoise (1922).....	126
Resim Ek 2.8a: Le Pérugin, Apollon et Marsyas (1495).	127
Resim Ek 2.8b: Picasso, Les Flûtes de Pan (1923).....	127

Resim Ek 2.9a: Jacques-Louis David, La Mort de Marat (1793).	128
Resim Ek 2.9b: Picasso, La Mort de Marat (1931).	128
Resim Ek 2.10a: Nicolas Poussin, Le Triomphe de Pan (Vers 1634-1636).	129
Resim Ek 2.10b: Picasso, Bacchanale d'Après Poussin ou Le Triomphe de Pan d'Après Poussin (1944).	129
Resim Ek 2.11a: Lucas Cranach, David et Bethsabée (1526).	130
Resim Ek 2.11b: Picasso, David et Bethsabée (1947).	130
Resim Ek 2.12a: Lucas Cranach, Vénus Dans Un Paysage (1529), Vénus et l'Amour Voleur de Miel (1530).	131
Resim Ek 2.12b: Picasso, Venus et l'Amour (1949).	131
Resim Ek 2.13a: El Greco, Portrait de Jorge Manuel Theotocopuli ou Portrait d'un Peintre (1600-1605).	132
Resim Ek 2.13b: Picasso, Portrait d'un Peintre (1950).	132
Resim Ek 2.14a: Gustave Courbet, Les Demoiselles au Bord de Seine (1856-1857).	133
Resim Ek 2.14b: Picasso, Les Demoiselles au Bord de la Seine (1950).	133
Resim Ek 2.15a: Jose-Manuel Goya, Très de Mayo (1814).	134
Resim Ek 2.15b: Edouard Manet, L'exécution de Maximilien (1867).	134
Resim Ek 2.15c: Picasso, Massacre en Corée (1951).	134
Resim Ek 2.16a: Delacroix, Les Femmes d'Alger (1834).	135
Resim Ek 2.16b: Picasso, Les femmes d'Alger (1955).	135
Resim Ek 2.17a: Jacques-Louis David, Les Sabines (1799).	136
Resim Ek 2. 17b: Picasso, L'enlèvement des Sabines (1962).	136
Resim Ek 2.18a: Rembrandt, Autoportrait Avec Saskia (1638).	137
Resim Ek 2.18b: Picasso, Rembrandt et Saskia (1963).	137

SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
Ed.	Editör
Çev.	Çeviren
Haz.	Hazırlayan
Bkz.	Bakınız
SDÜ	Süleyman Demirel Üniversitesi
AÜ	Akdeniz Üniversitesi
GSF	Güzel Sanatlar Fakültesi
SPSS	Statistical Parquet for Social Sciences
Böl.	Bölümü
Öğr.	Öğretim

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu araştırmanın giriş bölümünde araştırmanın amacı ve önemi, sorunların aydınlatılmaya çalışıldığı problem durumu, alt amaçlar, kapsam ve sınırlılıklar, varsayımlar ve tanımlar yer almaktadır.

Bir resim tekniği ve yöntemi olarak birçok ressam tarafından (örn; Picasso, Bacon, Matisse, Lichtenstein) uygulanmış olan alıntılama yöntemi bu çalışmada bize yol gösterecektir.

“Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısı” başlıklı bu çalışmaya, alıntılama yöntemiyle oluşturduğu birçok yapıtıyla büyük katkı sağlayacağı düşünülen usta sanatçı Picasso, kime ya da hangi kültüre ait olursa olsun gördüğünü hemen alan, eserlerinde işleyebileceği, işe yarar ne varsa, bir yolunu bulup kendine mal eden, soyut sanatın yaratıcılarından birisi olmuştur. Fakat hiçbir zaman kopyacı bir sanat anlayışını benimsememiştir.

Bu çalışmayla, Güzel sanatlar fakültesi, resim bölümlerinde, sanat eğitimi alan resim anasanat atölye dersi 3. Sınıf öğrencilerine, resim çalışmaları kapsamında eleştiri yapabilme, farklı bakış açılarıyla özgün düşünme ve üretebilme becerilerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Alıntılama (öykünme-pastiş), Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisinde (1997, s.1435); “ünlü sanat yapıtlarının çeşitli bölümleri kopya edilerek, bütünlük kaygısı güdülmeden bir araya getirilmesiyle oluşturulan eklektik (seçmeci) yapıt” olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca bir sanatçının üslubu taklit edilerek gerçekleştirilen yapıta da bu ad verilir” şeklinde tanımlanmaktadır.

Alıntılama, post-modern metinlerin iç bünyesinde karşımıza çıkan bir ifade ve anlatım ögesidir. Klasizmden başlayarak modern edebiyatın yaygınlık kazanmaya başlaması ve onu takip eden romantizm, realizm, natüralizm gibi akımlarla pekişerek yeni ifade biçimleri oluşturmaları, modern edebi ve sanat eserlerinin kendi doğalarına uygun üslup ve anlatım biçimlerinin doğmasını sağlamıştır.

Rosenau'ya (Emre, 2006, s.156) göre alıntılama; “fikirlerin ya da görüşlerin gelişi güzel, darmadağınık, kolâjı andırır biçimde bir araya gelerek oluşturdukları kırk yamadır (patchwork). Alıntılama eski-yeni gibi karşıt unsurları bünyesinde barındırarak, düzenliliği, mantığı ya da simetriyi reddeder; çelişki ve karşıtlıktan hoşlanır”. Sanat yapıtları, yeniden canlandırılabilmelerinden dolayı, kuramsal olarak, herkesçe kullanılmıştır. Hemen hemen her dönemde alıntılama başvuran ve hayranlık duydukları birçok sanatçının eserlerinden yararlanarak benzerini yapan çok sanatçı vardır. Alıntılama çoğu zaman;

Sanat kitaplarında, dergilerde, filmlerde ya da oturma odalarında yaldızlı çerçevelerin içlerinde bulunan yeniden canlandırmalar, hiçbir şeyin değişmediğini, sanatın o biricik, eskimeyen üstünlüğüyle başka birçok yetkeyi (etki-ağırlığı olan) doğruladığını, sanatın eşitsizlikleri soylu, sınıfsal sıra düzenleri de baş döndürücü gösterdiği yanılsamasını güçlendirmek için kullanılmaktadır (Berger, 1990, s.29).

Yeniden canlandırma, alıntılanan eserde yer alan asıl imgeyi göstermenin yanında, başka imgelerin gösterdiği bir şey de olabilmektedir. İmgenin anlamı, onun hemen yanında görülen ya da hemen arkasından gelen şeye göre değişir. O imgenin taşıdığı yetke, içinde bulunduğu (göründüğü) tüm bağlama yayılmaktadır. Berger; “resimsel canlandırma çağında, resimlerin anlamları artık onlardan ayrılmaz bir şey değildir” diyerek bu anlamların bir yerden bir yere aktarıldığını söylemektedir (1990, s.24). Başka bir deyişle bir tür bilgi olmuştur, bütün bilgiler gibi ya kullanılır ya da bir yana atılır. Bir resimdeki imge sanatçı tarafından alıntılama ile kullanıldığı zaman anlamı ya kaymakta ya da bütünüyle değişmektedir. Picasso, “çalmaya değer bir şey varsa çalarım” (Yılmaz, 2006, s.54) diyerek 20.yy.a damgasını vurmuş, yaptığı bazı eserlerini alıntılama yolu ile ele alarak içinde yaşadığı 20.yy.ın değişen sanat anlayışı ve düşüncesine göre tekrar şekillendirmiştir. Örneğin; Velazquez’in “Nedimleri”, Manet’nin “Kırda Öğle Yemeği”, Ingres’nin “Türk Hamamı” resminden alıntı yapan Picasso’nun yeni bir eser ortaya koyması kopyacılık değil, sanat eseri yaratmada imgelerin, dönemsel farklılıklarının ve anlayışının, düşünsel ve betimsel olarak tekrar canlandırılmasıdır.

Buna karşın A. Cozens (Gombrich, 1992, s.185) “Bana göre başkalarının eserlerini kopya etmek için fazlasıyla zaman harcanıyor; bu ise imgelemin zaafa uğramasına yol açıyor. Dahası, doğayı kopya etmek için de aşırı zaman harcanabileceğini ileri sürmekten çekinmeyeceğim” diyerek karşıt bir görüş belirtmektedir.

Yılmaz (2006, s.53) ise “ne kadar dikkat edersem edeyim, karşımda duran yapıtı daha önce gördüğüm başka yapıtlarla bir şekilde ilişkilendirmekten kendimi alıkoyamadım” diyerek, yapıtın hangi anlayış ve gelenek içinde yer aldığını, hangi sanatçıyı çağrıştırdığını, benzerlik ve farklılıklarının sorgulanması gerektiğini söylemektedir.

Sadece edebiyat alanında değil gördüğümüz birçok farklı sanat alanlarındaki (resim, müzik, heykel, sahne sanatları vs.) ünlü sanat yapıtlarının çeşitli bölümleri, öykünmeye bağlı kopya edilerek, bütünlük kaygısı güdülmeden bir araya getirilerek eklektik (seçmeci) yapıtlar ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra bir sanatçının eserinden etkilenecek üslubu, konusu ve biçiminin taklit edilmesiyle gerçekleştirilen birçok yeni eserde meydana getirilmiştir. Picasso resim sanatındaki arayışların çoğu zaman soyutlamayla sonuçlandığını ve bu eğilimin belki de modern sanatın içine düştüğü en büyük yanılgı olduğunu savunmuş kendisinin arayışlara girmeden çevresinde var olan nesneleri betimlediğini sanatta belirgin ya da soyut biçimler değil yalnızca yorumlamalar bulunduğunu belirtmiştir (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1473).

Türkdoğan (1981, s.12-19) bireylerin aldıkları eğitim ve yaşadıkları çevre ile doğru orantılı olarak gelişimlerini sürdürürlerken kişilik gelişimlerini de tamamladıklarını söyler. Kişilik gelişimi bedensel, ruhsal ve zihinsel değişimlerdir. Bu değişimi sergileyen en net görüntü, insanların resimleri ve bir uğraş sonucu ortaya koydukları işlerdir. Bu nedenle çocukluktan erişkinliğe kadar olan süreçte yapılan sanatsal çalışmalar gelişimi ifade eden bilgiler olarak değerlendirilmelidir.

Bu amaçla sanat eğitimi alan bireylere, geçmişten günümüze dek uzanan büyük sanat yapıtları ve sanatçıların yol gösterici ve bu yapıtları, yapıtların yapıldığı dönemleri ve sanatçıları tanıyarak, onlardan beslenerek özgün eserler üretebilmenin ilk basamaklarından biri olacağı düşünülmüştür. Bu çalışmayla sanat eğitimi sürecinde öğretim yöntemlerinden biri olan sanat yapıtlarından alıntılamanın, bu süreçte büyük katkılar sağlayacağı umulmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Araştırma, sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkı sağlar mı? Sorusuna yanıt aramak için yapılmıştır. GSF resim anasanat atölye öğrencilerinin uygulamalı çalışmalara başlarken “Nasıl resim yapacağım? Hangi temaları işleyeceğim? Verilen konuları nasıl resme

dönüştürüp kurgulayacağım? Nasıl kompozisyonlar üreteceğim?” gibi çoğaltabileceğimiz sorularına cevap aramak için yapılan araştırma ile ünlü sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin sanat eğitimi alan öğrencilere bir çıkış noktası olacağı düşünülmektedir. Her türlü teknik ve teorik bilginin verildiği öğrenciler, uygulamalı çalışmalara başlayacakları zaman kendilerinden beklenen ürünleri ortaya koymakta zorluk çekmektedirler. Öğrencilerin yaratıcılıklarını daha özgür ve özgün bir şekilde ortaya koyabilmeleri için katkı sağlayacağı düşünülen bu araştırma ile sanat eserlerini duyarlı bir biçimde inceleyip eleştirebilme yeteneği kazanma, yargılamayı öğrenerek ifade güçlerini arttırma, üslup ve kompozisyon kurgulamada yaşanan sıkıntılara çözüm konusundaki sorunlarına cevap aranacaktır. Sanat yapıtının önemini ve sanatın alınan- satılan bir mal olması düşüncesini azaltmanın, algılama sınırlarını sorgulamanın, süreç-ürün ilişkisini sorgulamanın, galeri-müze-sanat dergi ve kitap sistemine bir alternatif geliştirerek, sanat yapıtlarını kullanabilmenin, onlardan yola çıkarak farklı, özgün işler üretebilmeyi yaygınlaştırmak için yeni yollar bulmanın, sanat yapıtı, sanatçı ve öğrenci arasındaki ilişkileri yeniden yapılandırmanın problem olmaktan çıkarılması amacıyla resim anasanat atölye derslerinde alıntılama yönteminin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle, sanat eğitimi alan güzel sanatlar fakülteleri öğrencilerinin sıradan, klişeleşmiş ve birbirini tekrar eden işler üretmesinin önüne geçilebileceği ve aynı zamanda bir yapıttan yola çıkarak yeni bir ürün ortaya koyma becerisi kazanarak cesaret kazanacakları umulmaktadır.

Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin eğitimde ve sanatsal etkinliklerde kullanılması; sanatsal duyarlılığın aktarılmasında, bireylerin sanat yapıtları aracılığıyla ruhsal gereksinimlerinin karşılanması, geçmişle gelecek arasında bağ kuran bir kişiliğe sahip olarak, farklı ve özgün bir şeyler üretebilme olanağının sağlanabilmesinde sanat eğitimi alan öğrencilere katkı sağlayacaktır.

Dünyayı farklı bakış açısıyla inceleyip tanıyan ve algılayan, çözümleyebilen, kalıpların dışına çıkarak, merak duygusuyla araştıran, geçmiş ve gelecekle bağ kurabilen öğrenci yaratıcılığa yönelebilir. Sanat eğitimcilerinin görevi, öğrencilerin bağımsız düşünme ve yargı yeteneklerini harekete geçirmek, yaratma, üretme, paylaşma, beğenme, araştırma, sorgulama gibi yollarla sanat kültürüne sahip, istedik davranışlar gösteren bireyler olmalarını sağlamaktır.

Bilgi ve teknoloji çağında insan; bilgiye ulaşma yollarını, bilgiyi sınıflandırmayı, üretebilmeyi, paylaşabilmeyi ve bu işlemlerin hızla gerçekleştirildiği ortamlara uyum sağlayabilmeyi öğrenmek zorundadır. Bilgi teknolojilerini rahatlıkla ve verimli bir şekilde kullanabilen, yaratıcı, girişimci, üreten, yenilikçi, bireysel sorumluluk sahibi, sürekli kendini yenileyen insanlar bilgi çağının başarılı kişileri olacaklardır. Bu niteliklere sahip bireylerin yetiştirilmesi eğitimcilerin ve eğitim sisteminin sorumluluğudur (İz Bölükoğlu, 2002, s.248).

Bu durumda sanat eğitimcilerinin ve sanatla iç içe olan kişilerin teknolojiyi yakından izleyen ve yeniliklere karşı duyarlı kişiler olmaları gerekmektedir.

Russell; Dünyanın yeterli çaba gösterildiği takdirde anlaşılabilecek şaşırtıcı şeylerle dolu olduğunu söyleyerek, şaşırtıcı olanı anlama duygusunun insana neşe ve zevk verdiğini ifade eder (2001, s.176). Her alandaki eğitimcilerin bu duyguyu yaşatması çok önemlidir. Alternatif konuların, farklı yöntemlerin ve materyallerin, farklı öğretim tekniklerinin kullanılması ile bu duyguların yaşanılması olasıdır.

Sanat bir anlamıyla yapılmayı yapma, düşünülme-yeni düşünmedir. Bilgi çağı verileri ile gerçekleştirilen sanat eğitimiyle yapılmayı yapabilen, düşünülme-yeni düşünen birçok bireyin yetişmesi sağlanacaktır. Bireyler sadece sanat alanında değil hangi meslekten olursa olsun, işlerindeki gelişimleri ve sorunları çözebilmek için geniş bir düşünce yapısına sahip olacaklardır (İz Bölükoğlu, 2002, s.256).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısının olup olmadığının, var ise hangi düzeyde olduğunun belirlenmesidir. Bu amaçla GSF resim bölümü üçüncü sınıf öğrencilerinden oluşturulan gruplarla; Picasso'nun resimlerinde alıntılama-yi ne şekilde kullandığı, alıntılamanın resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısının olup olmadığı, resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarında çeşitli sanatçıların eserlerinden alıntılama yapıp yapmadıkları ve bu alıntılama yöntemiyle yeni ürünler ortaya koyup koymadıkları sorularına yanıt aranacaktır.

20.yy.a damgasını vurmuş, yaptığı birçok eserini alıntılama yolu ile ele alarak içinde yaşadığı yüzyılın değişen sanat anlayışı ve düşüncesine göre tekrar şekillendiren Picasso ve eserleri araştırmamızda bize yol gösteren önemli unsurlardan biridir. Bunun nedeni ise;

Picasso'nun sanat tarihinin gelmiş geçmiş en üretken ve değişken sanatçılarından biri olması, bir anlatım biçiminde uzun süre duramayan, sürekli yeni olanaklar arayan bir sanatçı olması, sanattaki yeni değişiklikleri fark ettiği anda kendisiyle çelişme pahasına da olsa hazırdaki yöntemini değiştirerek yeni anlayışlara, düşüncelere ve akımlara karşı kendini yenileyebilmiş olmasıdır.

Picasso'nun, “çalmaya değer bir şey varsa çalarım” ve “ben aramam, bulurum” (Yılmaz, 2006, s.54) sözü Picasso'nun sanat anlayışını özetler bir niteliktedir. Bu bakımdan sanatçının izlemiş olduğu yol GSF resim anasanat atölye öğrencilerine gösterilebilecek önemli örnekler arasındadır.

Araştırma konusunun sanat eğitimi alan GSF resim anasanat öğrencilerine sanatın ve sanat yapıtlarının önemi ve gerekliliği, öğrencilerin algılama, araştırma, sorgulama ve özgün çalışmalar ortaya koyabilmesi açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmayla sanat eğitimi alan bireylere, geçmişten günümüze dek uzanan büyük sanat yapıtları ve sanatçılarının yol gösterici olacağı ve bu yapıtları, yapıldığı dönemleri ve sanatçılarını tanıyarak, onlardan beslenerek özgün eserler üretebilmenin de ilk basamaklarından birini oluşturabilecekleri umulmaktadır. Ayrıca sanat yapıtı, sanatçı ve sanat yapıtlarından alıntılamanın, sanat eğitimi alan bireyler ve izleyiciler arasındaki ilişkileri yeniden yapılandırmak adına önemli olacağı düşünülmektedir.

Sanat hayatı boyunca alıntılama yöntemini sıkça kullanmış olan Picasso ve onun birçok eserini meydana getirirken kullandığı alıntılama yönteminin, resim anasanat öğrencileri tarafından örnek alınarak anasanat atölye çalışmalarına önemli bir ivme kazandıracağı amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra sanat eserlerinden alıntı yapmak suretiyle farklı kompozisyonlar üretebilme becerisi ve yaratıcılıklarını geliştirecek farklı deneyimler kazanabilme imkânı sağlama açısından da önemli olacağı düşünülmektedir.

1.2.1. Alt amaçlar

Araştırmanın alt amaçları;

1. Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama öncesinde öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını,

2. Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını,
3. Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını,
4. Isparta GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest-sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını,
5. Isparta GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest-kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını,
6. Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest-sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını,
7. Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest-kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını araştırmadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim bir toplumun yeniliklere, değişen ve sürekli gelişen bir dünyaya ayak uydurmasını sağlayan en önemli araçlardandır. Toplumsal açıdan mevcut kültürün aktarılmasını, geliştirilmesini ve öteki kültürlerle uyumunu amaçlarken, bireysel açıdan da ruh sağlığı dengeli bireyleri topluma kazandırmayı hedefler. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren teknoloji ve iletişim alanında yaşanan hızlı gelişim ve değişimler toplumun birçok alanında

olduğu gibi eğitim sisteminde de değişiklik yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bireyin gelişme ve değişimler karşısında ruh dengesini koruyacak, duygularını ve zihinsel yetilerini sağlıklı bir şekilde kullanacak ve tüm bunları yapmasına imkân sağlayacak en önemli unsur sanattır. Eğitim insana yapılan uzun vadeli bir yatırımdır. Sanatın da eğitimle geliştirilip yaygınlaştırılacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

Eğitim sisteminde yapılacak değişikliklerde sanat ve eğitim, öznel kaygılardan daha çok bütüncül kaygılarla değerlendirilmeli, aksaklıklar sağlıklı ve doğru bir şekilde teşhis edilmelidir. Tüm bunlar yapılırken sanata ve sanatçıya duyarlı bir toplum oluşmasında eleştirel niteliklere ve çağdaş, bilgili, estetik duyarlılığa sahip, aktif, katılımcı, denetleyici, yenilikçi ve milli şuuru açık idealist bireylerin yetiştirilmesinde amaçları önceden doğru şekilde belirlenmiş nitelikli sanat programlarının oluşturulması gerekmektedir.

Nitelikli sanat eğitimi programları toplumun içinde bulunduğu koşullara, teknolojik ve sanatsal gelişmelere, bireylerin gelişim özelliklerine ve bilimsel metotlara göre hazırlanmalıdır. Öyle ki, sanat programlarının niteliği bütün öğrencileri ilgilendiren bir konudur (Boydaş, 2007, s.9)

Sanat eğitiminde; “her alanda kullanılabilecek yaratıcı davranışlar geliştirilmesi, görsel okur-yazarlığın artırılması, estetik duygunun ve bilincin, dolayısıyla estetik çevrenin oluşması, bireylerin ileride sanat yapan yaratıcılar ya da sanatı izleyen bilinçli tüketiciler olarak yetişmesinin sağlanması, kendilerine olan güvenlerinin artmasına yardımcı olunması ve özgün düşünme, deneme ve üretme kapasitelerinin geliştirilmesi doğru ve etkili bir davranış geliştirme süreci olacaktır” (Özsoy, 1996, s.109–121).

Nitelikli bir sanat eğitimi programıyla sanat eğitimi sürecinden geçen öğrenciler, Boydaş (2007, s.9)’ın belirttiği gibi; algısal, yorumsal ve çözümsel yetilerini genişleterek, görsel imgelerle anlam bulmayı ve bu yolla da sanat eserlerinin niteliğini tespit etmeyi öğrenirler. Dolayısıyla, öğrenciler kendi kültürlerinin temel teşkil ettiği geniş kültürel yapıyı anlar ve bu yapıya daha duyarlı hale gelirler.

Sanat eğitimi kültürel değerlerin aktarılmasında ve geliştirilmesinde önemli bir yoldur. Bu eğitim sayesinde birey, niteliksel ayrımsamaya yönelerek eleştirel düşünme becerisi kazanır. Bu sayede sadece sanat eserine değil çevresine de yoğunlaşır. Birey sanat eğitimi sayesinde sanatsal anlatımı, onun özel dilini, görsel simgeleri ve bu öğrenilenler yardımıyla da geçmiş ve günümüz sanat yapıtlarıyla iletişim kurma ve bunu sağlayacak değerlere ulaşmasını da sağlar. Sanatsal deneyimler, duygusal rahatlık, istikrar ve akıl

sağlığı ile sonuçlanır; hızla hareket eden ve değişen toplumumuzda kişinin kendini ve kişiliğini keşfine yardımcı olur.

Sanatın kendinden kaynaklanan değerleri vardır ve bunlar kişinin kendine ve sanatsal gereksinimine katkısı yönünde saptanıp düzenlenmelidir. Kişinin çok öznel iç görüşü, imgeleri, düşünöleri ve duyguları sanat ile görselleşir. Bu iç dünyanın dışa dönüşmesi yani anlatımı ve başkaları tarafından anlaşılması insan için bir gereksinimdir. Sanat eğitimi çocuğa ve gence sanat aracılığı ile iletişim kurma olanağı sağlar. Sanat eğitimi süresinde her öğrenci kendi kişiliği doğrultusunda geliştirilmeye çalışılmalıdır (Buyurgan, Buyurgan, 2012, s.10).

Bir resim tekniğı ve yöntemi olarak birçok ressam tarafından (örn; Picasso, Bacon, Matisse, Lichtenstein) uygulanmış olan alıntılama (ötekinin yapıtından şu veya bu şekilde esinlenme, resimlerarasılık) bu çalışmada bize yol gösterecektir.

Araştırmaya alıntılama yöntemiyle oluşturduğu yapıtlarıyla büyük katkı sağlayacağı düşünülen usta sanatçı Picasso, kime ya da hangi kültüre ait olursa olsun gördüğünü hemen alan, eserlerinde işleyebileceğı, işe yarayacak ne varsa, “eski Yunandan Afrika sanatına kadar her yere ağını geren” bir yolunu bulup kendine mal eden, soyut sanatın yaratıcılarından birisi olmuştur. Figürsüz bir sanata da hiçbir zaman sıcak bakmamıştır (Yılmaz, 2006, s.349). Bunun yanı sıra kopyacı bir sanat anlayışını da benimsememiştir. Ayrıca kopya, yaratıcı olmayan bir öğrenme şeklidir. Sanatsal çalışmalarda asıl olan, yaratıcı yetinin geliştirilmesidir. Sanat eğitimi alan öğrencilere sanat eserlerini tanıma, anlama, teknik beceri kazandırma ve görsel birikim sağlayarak imge zenginleştirme amacıyla, nitelikli sanat yapıtlarından eser eleştirisi, eser yorumlama, bellek eğitimi gibi çalışmalar yaptırılmalıdır, fakat mümkün olduğunca birebir kopya çalışmalarından uzak durmaları sağlanmalıdır (Yılmaz, 2010, s.248). Bu doğrultuda sanat yapıtlarından alıntılama yöntemi ile öğrencilerin birebir kopyaya yönelimi engellenebilir.

Güzel sanatlar faköltesi resim bölümü 3. Sınıf öğrencilerine resim anasanat atölye çalışmalarında, sanat eserlerinden alıntı yapmak suretiyle farklı deneyimler kazandırmak amacını güden bu araştırmanın rol modelini Picasso ve eserleri oluşturmaktadır. Araştırma, öğrencilerin sanata ilişkin çekince, korku ve kaygılarının giderilmesi, güdülemenin ve amaca uygun uyarıcıların etkili olması, sanatsal etkinliklerde öğrencilere kazandırılacak istendik davranışların oluşturulmasında onların gelişim ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun program içeriklerinin oluşturulması, yaratıcı düşünce ve projelerin harekete

geçirilmesinde uygun ortam ve fırsatlar yaratması açısından önem taşımaktadır (Artut, 2012, s.9). Ayrıca araştırma sanat eğitiminin doğasına ve sanatsal yaratıcılığa ilişkin yeni arayışlar getirmek amacıyla, tek düze, sürekli kendini tekrar eden, yeniliklere kapalı sanatsal ve eleştirel düşünme becerisinden yoksun bir sanat anlayışından ziyade, yenilikçi, üretken, özgür ve özgün bir anlayışla sanat eğitimi alan öğrencilerin çalışmalarına yeni bir boyut kazandırmak amacıyla da önem taşımaktadır.

Araştırma, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Antalya Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi resim bölümü 3. sınıf öğrencilerine resim çalışmaları kapsamında “eleştiri yapabilme becerilerinin kazandırılması ve görsel algılarının geliştirilmesi amacıyla, Picasso resimleri üzerinden irdeleme” yaparak sanat eğitimi ve öğretimine yönelik öğrenciler üzerinde yeni bir bakış açısını kazandırmak açısından önemlidir. Planlanan etkinliklerin amacı GSF. Resim bölümünde eğitim gören öğrencilerin Picasso’nun alıntılama yöntemini örnek alarak yeni eserler üretebilmesi ve daha sonraki eğitim ve sanat yaşamlarında kullanabilmesidir.

Ayrıca araştırma sanat eğitimi alan GSF öğrencilerinin resim ana sanat atölye dersi içerisinde “konunun amacına yönelik olarak öğrencilerin kendi çalışmalarına uygulayabilmeleri” bakımından önemlidir. Çalışmanın resim anasanat öğrencilerinin sanatın ve sanat yapıtlarının önemi ve gerekliliği konusunun, öğrencilerin algılama, araştırma, sorgulama ve özgün çalışmalar ortaya koyabilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilecektir:

1. Bu araştırmada deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin öğrenmelerini etkileyebilecek etkenler ve öğrenmeye karşı ilgilerinin denk olduğu varsayılmıştır.
2. Bu araştırmada deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin atölye çalışma ortamlarının denk olduğu varsayılmıştır.
3. Bu araştırmada çalışmalar sırasında öğrencilerin doğal davrandıkları varsayılmıştır.
4. Uygulama sonunda deney grubu öğrencilerinin yaratıcılık, analiz ve çözümleme yeteneklerinin, kontrol grubu öğrencilerine göre daha çok artış göstereceği varsayılmıştır.

5. Uygulamayı gerçekleştiren öğretim elemanının her iki gruba ve yapılan çalışmalara karşı objektif olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırmanın evreni Akdeniz Bölgesinde bulunan Antalya ve Isparta illeri, çalışma grubu ise Isparta İlinde bulunan Süleyman Demirel Üniversitesi ve Antalya ilinde bulunan Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakülteleri Resim Bölümü 3. sınıf öğrencileridir.

“Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısına” yönelik olarak yapılan araştırma;

- 2013-2014 eğitim öğretim yılında öğrenim gören, Isparta ilinde bulunan SDÜ. GSF Resim Bölümü ve Antalya ilinde bulunan AÜ. GSF Resim Bölümü 3. sınıf öğrencileriyle,
- Bir dönemi kapsayan 12 hafta süresince, haftada sekiz saatle,
- Resim Anasanat atölye dersiyle,
- 15 deney, 15 kontrol grubu öğrencisinden oluşan deneklerle,
- Uygulama kapsamında her iki grup tarafından oluşturulacak resimlerin konusu peyzaj ve figürlü kompozisyonla,
- Picasso’nun üç farklı sanatçıdan alıntılama yöntemiyle oluşturduğu üç yapıt ve bu yapıtların orijinallerinin incelenmesiyle sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Alıntılama (öykünme-pastiş): Alıntılama (öykünme-pastiş), “ünlü sanat yapıtlarının çeşitli bölümleri kopya edilerek, bütünlük kaygısı güdülmeden bir araya getirilmesiyle oluşturulan eklektik (seçmeci) yapıt” olarak ve ayrıca “bir sanatçının üslubu taklit edilerek gerçekleştirilen yapıta da bu ad verilir” şeklinde tanımlanmaktadır (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1435).

Eklektik: Farklı dizgelerden taşınan öğelerin oluşturduğu yeni dizgenin niteliğidir. Düşünsel ve sanatsal tüm alanlar için geçerli bir kavramdır. Sanatta tümüyle özgün nitelikte olmayan, başka üslup, akım, çağ, uygarlık ya da kişilerden devşirilmiş biçim öğeleri ya da görüşlerden yeni bir bileşim yaratmayı deneyen davranışları, bu davranışlar

doğrultusunda gerçekleştirilmiş yapıtları ve bu anlayışa sahip sanatçıları niteler (Sözen, Tanyeli, 1986, s.255).

Estetik: İnsan tarafından gerçeğin özümsemesini temel ilkelerini ve kanunlarını inceleyen felsefi bir bilim alanı (Eroğlu, 1997, s.156).

Grizay: Bir tek rengin özellikle grinin açık koyusu ile boyanmış heykel ya da tahta, bez porselen ve cam üzerine yapılmış resim. Grizay, barok'ta heykel resimlerinin yapılmasında yararlanılmış bir tekniktir (Smith, 2010, s.156).

Kompozisyon: Resmin çizgi, renk, yüzey, biçim ve perspektif gibi en önemli elamanlarından biridir. Kompoze etmek (kurgulamak), resmin diğer elemanları arasından resim için yararlı olanlarını seçip organize ederek, birlikteliklerini bir denge ve armoni içinde sunmaktır (Südor, 2000, s.121).

Neoplastisizm: (Yeni-Plastisizm) De Stijl'in sanat anlayışı. 1917'de Hollanda da P. Mondrian ve T. Van Doesburg tarafından kurulan, yalnızca temel renkleri ve ana geometrik biçimleri kullanan bir tasarım tutumudur (Sözen, Tanyeli, 1986, s.255).

Post-modernizm: 1980'lerden buyana tüm sanat dallarında geçerli olan ve güzel sanatlara mimarlıktan giren bir anlayış. Moodernizmin ilerlemiş hali olarak da tanımlanır. Sık sık eski eserlerden alıntı yapar ve sanatçının bireysel bir ifade tarzı olmasına özen gösterir (Krausse, 2005, s.123).

Resimlerarasılık: Açık ve eytişimsel bir biçimde Batı sanatının ustalarının yapıtlarından alıntılanan unsurları kendi içerisinde eriten ve özü gereği, tüm kültürlere, tüm ufuklara ve karma biçimlere açık bir yöntemdir (Aktulum, 2011, s.83)

Süprematizm: Süprematizm, 1913'de Rusyada C. Maleviç tarafından başlatılan soyut geometriciliği benimseyen bir sanat hareketi ve resim anlayışıdır (Sözen, Tanyeli, 1986, s.223). Süprematik resimlerde çember, açı, dikdörtgen, kare ve artı işaretleri gibi unsurlar renkli olarak tuvalde düzenlenir, figür yapma niyeti yoktur (Turani, 1968, s.112).

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın bulgularına geçmeden önce, problemin bütünleştirilmesi için problem alanı hakkındaki yaklaşımlar ele alınmaya çalışılmıştır.

2.1. Sanat Nedir? Sanatın Tanımı

“Sanat Nedir?” sorusuna Picasso tarafından “ Sanat ne değildir ki” şeklinde verilen ve çok yoğun bir anlam taşıyan bu yanıtın sonra söylenecek pek fazla bir şey yok gibi gözükmektedir. Fakat aynı Picasso, başka bir zaman aynı soruya “bilseydim onu kendime saklardım” diye de yanıt verebilmektedir (Erinç, 1993, s.3).

“Sanatın en basit ve kullanılan tanımı hoşla giden biçimler yaratmak gayretidir. Bu biçimler bizim güzellik duygumuzu okşar ve güzellik duygumuzu okşayan da duyularımız arasındaki biçim bağlantılarının birliği veya ahengidir” (Read, 1974, s.18).

Sanat denilen bir şeyin olmadığını söyleyen Gombrich ise sadece sanatçılar vardır (2007, s.15) diyerek, sanatın sanatçıyla var olduğunu vurgulamaktadır. Yazar, bir zamanlar mağara duvarlarına resim çiziktiren, bugünse boya satın alıp reklam afişleri yapan ve yüzyıllardan beri daha birçok şeyler üreten insanların yaptığı tüm etkinliklerin de sanat olarak tanımlanmasında bir sakınca görmez.

Husser sanatın yaşamın kendisi olduğunu ima ederek, her şeyi oluşturan ögenin ne olduğunu sormanın yararsız bir çaba olduğunu belirtir ve bu doğrultuda sanatın ne olduğu konusunda en doğru cevabı yaşamın kendisinin verebileceğini söyler. İnsan olağan üstü varlık şekillerini ancak sanat yoluyla ortaya koymuştur. Evrende eskiyerek değer kazanan tek şey sanattır (Altıntaş, 2007, s.10).

Sıtkı M. Erinç; “Sanatı, var olmanın ön koşullarından biri olarak görür. Böyle kabul edildiğinde onun sayısız boyutlarının, yaşamın her alanına girdiğini ve o alanları yeniden yaratmak durumunda da kaldığını söyler” (2004, s.7).

Yine Erinç; (2009, s.24) Sanat ister güzeli yansıtsın ister yorumlasın, bize ya bilgisel, ya duygusal ya da hem bilgisel hem de duygusal düzlemde, önceden biriktirdiğimiz bilgilerle, edinimlerle çakışan, gerektiğinde o bilgilere karşın, görsel etki ile yeni bir bilgi verme,

yeni bir bilgi katma olanağı, estetik duygularımızı geliştirme ve yönlendirme aracıdır, demektir. Ayrıca Erinç sanatı, sözcük, kavram ve terim boyutunda ayrı ayrı ele alarak şöyle açıklamaktadır:

“Sözcük olarak sanat bir işi ustası gibi yapma ve yapılan işin de çıkan ürünün de usta işi olması anlamını taşır. Terim olarak sanat ise, sınırları önemli bir tartışma yaratmayacak şekilde belirlenmiş bir sanat alanında ve o alana özgü olarak yapılan kişi işlemleri ve elde edilen tüm ürünleri tanımlar. Kavram olarak sanata gelince her şeyden önce sanattan söz edenin zihninde bir ‘sacayağı’nın oluşması gerekir. Kavram olarak sanatta, böyle bir sacayağının içinde, kenarlarında ya da köşelerinde bulunduğu, buralarda düşünüldüğü ya da konuşulduğu varsayılır” (Erinç, 2009, s.25).

Doğan’ın sanat konusundaki düşünceleri de şöyledir:

“Sanat nedir? Gibi içinde yüzyılların birikimini, değişimini taşıyan bir soruyu, ne “sanat, doğaya eklenmiş insandır” (Bacon) gibi özdeyişlerle, ne “sanat, dinleyen ve seyredende estetik bir zevk ve heyecan yaratan, gerçekliği sembolik, uylaşımlı, karşılıksız bir şekilde taklit ve ifade eden eser ve hareketlerdir” (Spencer) gibi bir sürü karşı görüşü uzlaştırma çabası içindeki eklektik tanımlarla, ne de çok iyi bilinen fil masalındaki gibi sanat olgusunu kendisine en yakın gelen yanıla alan tümünü kapsamayan tanımlarla açıklayabiliriz” (1998, s.143).

Sanat nedir? Sorusuna Toltsoy, şu açıklamaları getirmektedir:

“Şunu unutmamalıdır ki, sanat bir fedakârlık abidesidir. Eğer siz fedakârlığa talip değilseniz, milyonlarca insanın ömrünü verdiği bu müesseseye katılmaya hakkınız yok” (1996, s.70).

Ersoy, “sanat teriminin genellikle plastik veya görsel sanatlar için kullanıldığını” belirttikten sonra şöyle devam etmektedir:

“...asında edebiyat ve müzik sanatlarını da kapsar. Bütün bu sanatların kullandıkları malzemeler farklı olmasına rağmen, ortak özellikleri vardır.

Sanat, insanla doğadaki nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkisidir. Bu ilişkiyi oluşturan üç aşama vardır. Birinci aşamada sanatçı olan kişi doğadaki maddi özellikleri algılar, ikinci aşamada bu algılar estetik amaçlar göz önünde tutularak hoş a giden biçimlere ve kalıplara dökülür. Son aşamada ise sanatçıda daha önceden var olan duygu ve heyecan durumlarına yeni algılar uydurulur. Sanat yetkinliğinin ve gelişmenin en üst düzeyine ulaştığı zaman, yarattığı hayallerle, kendi özüne daha uygun düşen bir anlatım türü, gerçeği dile getiren daha iyi bir anlatım biçimi bulur” (2002, s.6).

Sanatın neredeyse insanla yaşıt olduğunu söyleyen Fischer, onun bir çeşit çalışma olduğunu, çalışmanın da insana özgü olduğunu belirterek sanatın geçmişte olduğu gibi gelecekte de gerekli ve var olacağını dile getirir (2012, s.21-22).

Sanat gerçekten karmaşık bir kavramdır. Heykel ve resim gibi güzel sanatlar veya diğer görsel sanatlar yanında tiyatro, opera ve dans gibi gösteri sanatları ve müzik, şiir ve roman gibi dil sanatları (edebiyat) ve filmleri içermektedir (Bendixen, 2010, s.12).

Sanat insanın beyninde oluşan yaratıcı fikirlere, hayal gücüne, görüntü ve şekillere dayanan, fiziksel dünyada somutlaşan insan etkinlikleri olarak tanımlanmaktadır. Bu sebeple, mantıksal olarak sanat, kültürün bir parçasıdır. Sanat, belirli bir kültürel yapı ve kişinin iç görülerini ifade etmek, eserleri ve etkinlikleri sanatsal olarak oluşturmak için gerekli kural ve araçlara göre bu görüleri halkla paylaşmak için bir dil yaratma ve kullanma alanı olarak da tanımlanabilir. Bir başka deyişle, sanat, sanatçının iç görülerini müzik, resim, fotoğraf, kelimeler, etkinlikler gibi araçlarla oluşturması ve bunları kamuya sunmasıdır (Bendixen, 2010, s.42-44).

Robertson (2005, s.3) sanatı, bireylerde olumlu bir bağımlılık yaratan lüks bir deneyim ve bilgi ürünü olarak tanımlamaktadır. Sanatı bir bilgi ürünü olarak tanımlamasının nedeni sanat eserinin değerinin büyük bir kısmının bir fikre dayanıyor olmasıdır. Sanat, heykel veya resim, mimari veya ticari ürünler gibi fiziksel nesnelere bağlı her tür insan ürünü fiziksel maddeler ile kültürel anlamının bir birleşiminden oluşur ve bir tasarıma dönüşür. Eserin fiziksel kısmı sanatçının mesajını taşıyan teknik bir araçtır. Bu aracı sanatçının tercihiyle bağlı olarak bir resim, bir şiir ya da müzik olabilir. Ticari ürünlerin tersine, sanat eserlerinde sanatsal yapı ve mesaj, fiziksel yapının önündedir (Bendixen, 2010, s.46-47).

Kısaca; Sanat gerçeğe bir pencereden bakmak gibidir, bu gerçek ise genellikle sanatçının yakaladığı ya da sezindiği sosyal olgulardan çıkar (Erinç, 2009, s.75).

Açıkçası sanatın ne olduğu nasıl tanımlandığı konusunda sayısız tanım ve söylem olduğunu söyleyebiliriz. Son olarak sanatı kimsenin düşünemediğini düşünmek, kimsenin göremediğini görüp göstermek, üretmek ve sunmaktır diye de ifade edebiliriz.

2.2. Sanat Eğitime Kısa Bir Bakış

Sanat eğitimi, yeni bir tanım olarak sanat ve bilim çevrelerince benimsenmiş görünse de, terim, kavram ve kapsam olarak tam yerine oturduğu söylenemez. Çünkü bugüne kadar bu terim yerine ya da alanı belirlemeye yönelik kullanılan terimler oldukça fazladır. Resim-iş,

sanat öğretimi, sanat yoluyla öğretim, estetik eğitim, güzel sanatlar eğitimi, plastik sanatlar eğitimi sanata doğru eğitim, temel sanat eğitimi vb. sanatın eğitimiyle ya da sanatı konu alan eğitimle ilgili olarak oldukça fazla denilebilecek sayıdaki bu kavramlar, zaman zaman kavram kargaşalarına da sebep olabilmektedir (Yolcu, 2007, s.38-39).

Sanat eğitimi, görsel sanatların eğitimi ve öğretimiyle ilgilenir. Bu öğretimin kapsamı içinde, uygulamalı atölye çalışmaları, sanat eseri inceleme, eleştiri, sanat tarihi ve estetik gibi konular yer alır. Kısaca insanın duygu, düşünce ve izlenimlerini ifade edebilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüne sanat eğitimi denilebilir.

Sanat eğitimi; kişiye estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı olmayı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir. Demek ki sanat eğitimi, sanatçı yetiştirmeye değil; yetiştirmek durumunda olduğu her kişiyi yaratıcılığa yöneltip, onun bilgisel, bilişsel, duygusal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Sanat, bireyin yaşamının hemen hemen her anında onun ayrılmaz bir parçasıdır denilebilir. Çünkü “insanlar her nereye bakarlarsa baksınlar sanat ve tasarım çalışmalarını görebilirler. Sanat biçimleri ve tasarım ürünleri hemen her gün insanlara, kullandıkları bir sabah kahvaltısı tabağında, elbiselerinde, mobilyalarında, sofrta takımlarında görünür” (Brommer, Horn, 1985, s.8). Bu durum sanatın birey açısından ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Sanat ve buna bağlı olarak sanat eserlerinin, bireyin yaşamında işlevsel yönü olduğu kadar biçimi, renkleri vb. gibi diğer özellikleri ile insanın estetik yönünün bir yansımasıdır (Mercin, Alakuş, 2007, s.15). Sanat eğitimi, insanların kendi yaşantılarını amaçlı ve yöntemli olarak olumlu yönde değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir (Uçan, 2002, s.2-3). Sanat eğitimi, eğer zamanında verilmezse, bireyin estetik duyarlılık, karşı görüşlere saygı, farklı kültürlere değer verme, sanat eserlerini koruma bilinci kazanma ve evrensel ortak bir değeri paylaşma vb. gibi davranışları kazanamamasına yol açabilir.

Sanat eğitiminin temel amaçlarından birisi de, öğrenciye estetik deneyimi yaşama hazzını öğretmektir. Öğrenci bu hazzı öğrendikten sonra, sanat sevgisini geliştirecek, anasanat atölye dersine ve sanatla ilgili diğer derslerine karşı olumlu bir tutum takınacak, sanat yapıtlarına ve sanat etkinliklerine karşı ilgi duymaya başlayacak, sonuç olarak öğrencinin başarısı yükselecek ve estetik beğenisi de nitelikli yapıtlardan beslenmeye başlayacaktır.

2.3. Sanat Yapıtı nedir? Sanat Yapıtı Olabilme Nitelikleri Nelerdir?

Lenoir “Sanat yapıtlarının bize hem aşına, hem de yabancı olduğunu söyleyerek” (2004, s.7) bu durumu şöyle açıklar: çünkü onlara her yerde rastlarız. Biçim olarak roman ya da film olarak, röprodüksiyon ya da anıt, bunların dışında da yaratıcısının yeteneği sayesinde sanat yapıtı katına yükselmiş, her gün kullandığımız eşyalardan biri olarak, farklı adlarla bizim günlük yaşamımızın birer parçası haline gelmişlerdir. Ayrıca çoğu insanın okul dönemi içinde kalmış da olsa, bir sanatın uygulamasıyla, fotoğraf ve video dışında, örneğin desen, resim, müzik ya da güzel yazıyla ilgilendiğini de belirtir.

May; Sanat ürününün bir karşılaşmadan doğduğunu ifade ederek, bunun sadece resim için değil, şiir ve yaratıcılığın diğer birimleri içinde geçerli olduğunu belirtir (2001, s.98).

Sanat, sanatçının duygu ve yaşantısı, hayal gücünün özgür bir yaratımının ifadesidir. Croce ve Hegel sanatı yaratmanın özünde bulurlar. Estetik yaşantı özerk bir alandır, buna göre sanat yapıtı da kendine özgü nitelikleri olan ve bu nitelikler aracılığıyla kavranabilecek bir gerçekliktir (Ötgün, 2009, s.162).

Sanatçılar, son derece ilgi çekici buldukları ama aynı zamanda da kelimelere dökmenin imkânsız olduğu bir şeyi, bir anlayışı, bir düşünceyi sezgisel olarak kavrar ve böylece bunu bir sanat yapıtı görünür kılmanın peşine düşerler. Büyük sanat yapıtları, sanatçının yanı sıra diğer insanların anlayabileceği ve kendi deneyimleri üzerine yeni bir perspektif kazanmak için kullanılabileceği yapıtlardır (Fineberg, 2014, s.15).

Sanat, benzeri olmayan, belirsiz amaçlı bir işlemdir. Sanat yapıtı ise sanat amacıyla tamamlanıp bitirilen, sona erdirilen bir eylemler sistemidir. Paul Valery, sanat yapıtını, insan eylemine bağlı olan şeylerin en önemlilerinden biri olarak görür. Çünkü sanat yapıtı insanı yansıtan, insanın kendisini tanıması için bir araç, bir bilgi aracıdır (Yılmaz, 1946, s.571).

Sanat yapıtı, gizemli ve gizli bir biçimde sanatçıdan doğar. Ondan yaşamını ve varoluşunu kazanır. Varlığı rastgele ya da mantıksız değildir. Hem ruhsal, hem de nesnel yaşantı açısından belirli ve anlamlı bir gücü vardır. O vardır ve ruhsal atmosfer yaratacak güce sahiptir. Birey, bu içsel açıdan, onun iyi bir sanat yapıtı olup olmadığı kararını verir. Yalnızca ruhsal değerler tam ve tatmin edici olduğunda iyi bir sanat yapıtı yaratılmış olur. İnsan ruhunun güçlendiği dönemlerde sanatın da gücü artacaktır. Çünkü ikisi ayrılmaz derecede bağlıdır ve biri diğerini tamamlar (Özturan, 2006).

Büyükdüvenci (2006, s.47) ise sanat yapıtını kısaca şöyle tanımlamaktadır; Tüm estetik sistemler özel türden bir duygu, heyecanla ilgili kişisel, özel deneyimi çıkış noktası olarak alır. Böylesi bir duyguyu harekete geçiren nesneler sanat yapıtıdır.

İnsanların sanat anlayışları temelde insan ve insanlık anlayışına bağlanmış ve bunun göstergelerini de iki yolla belirtmişlerdir. Birincisi; Eğer bir yapıt insanda “estetik haz” uyandırıyorsa o bir sanat eseridir, ikincisi de; Eğer bir yapıt bir mesaj veriyorsa o sanat eseridir. Bir toplum yapıta ne zaman böyle bir işlev yüklerse, bunlardan birini veya her ikisini yüklerse o zaman yapıt sanat eseri sayılır (Erinç, 2009, s.53).

Öyleyse bir sanat yapıtı insanda güzel duygular uyandıran ve izleyenle arasında bir bağ oluşturan estetik bir objedir.

Her sanat yapıtı kişinin anlayış gücünde ve duygularında bir etki uyandırır diye yapılmıştır. Bu etkinin dışında herhangi bir heykel, belli bir biçim verilmiş taş, tahta ya da metalden başka bir şey değildir; Bir resimde üstüne renkli olarak belli bir şey çizilmiş bir bez parçasıdır. Bir yapıtın sanatsal değeri, ancak izleyicilerde yoğun bir içsel yakınma bıraktığı zaman, yaşantı ve düşünce uyandırdığı zaman ortaya çıkar (Kagan, 2008, s.24).

“Sanat yapıtı bir yaratmadır. Her yapıt toplumsal kökenlidir. Kendine özgü nitelikler taşıyan bir bütündür. Yaratmanın olduğu her yerde yenilik vardır. Boileau: “Sanatın aynasında güzelleşmeyen hiçbir canavar yoktur” der. Sanatçı doğada gördüğü çirkinlikleri ya da toplumun aksayan yanlarını gösterdiği zaman, izleyiciyi saf duygularla etkilemeye çalışmaz. Sanat yapıtı doğada gördüğümüz sayısız varlıklar gibi herhangi bir varlık değildir. Doğada var olanları insanlar hazır bulurlar. Oysa sanat eseri özel bir çaba ve etkinlik sonucu ortaya çıkar” (Ersoy, 2002, s.15).

Büyükdüvenci (2006, s.49); gerçek bir sanat yapıtının sipariş üzerine yapılamayacağını belirterek; sanat yapıtının, sanatçının ruhunda doğan yeni bir yaşam kavramının açığa çıkması, kendini göstermesi olduğunu ifade eder.

Fineberg; Sanatçıların, son derece ilgi çekici buldukları ama aynı zamanda da kelimelerle ifade etmenin imkânsız olduğu bir şeyi, bir anlayışı, bir düşünceyi sezgisel olarak kavrayıp ve böylece bunu bir sanat yapıtı haline dönüştürmenin peşine düşen kişiler olduklarını söyleyerek aslında bir yerde sanat yapıtının tarifini yapmaktadır. Büyük sanat yapıtlarının da, sanatçının dışında diğer insanların anlayabileceği ve kendi deneyimleri üzerine yeni bir perspektif kazanmak için kullanılabileceği yapıtlar olduğunu belirtir (2014, s.15).

Kısaca sanat yapıtını şöyle de ifade edebiliriz. Özel bir çaba ve etkinlik sonucu ortaya çıkan ve büyük kitlelere ulaşip onları üstünde hayranlık uyandıracak şekilde düşünmeye anlamaya ve izlemeye yönelten estetik bir sunudur.

Sanat yapıtının ne olduğunun açıklanmasından sonra, bir sanat yapıtının özellikleri, ne zaman ve hangi şartlarda sanat yapıtı olma özelliği kazandığını belirtmekte faydalı olacaktır.

Karayağmurlar; Sanatın daha belirgin özelliklerini ortaya koymak adına, “Kimlerin, hangi amaçlarla ve nasıl biçimlendirdikleri nesneler, sanat yapıtı kategorisine” girer sorusuna (1990, s.8) yanıt aranması gerektiğini söyler. Bu doğrultuda, sanat yapıtının özünü ya da mantığını anlamaya çalışmak, sanat yapıtının ne olduğunu öğrenmeye çalışmaktan daha faydalıdır. Bu düşünceyle hareket eden Goodman, “ ‘sanat yapıtı nedir?’ sorusu yerine, ‘bir nesne ne zaman sanat yapıtı işlevini üstlenir?’” (Lenoir, 2004, s.28) sorusunu sorar. Sanat yapıtının, insanın adına ‘sanat’ dediği her şeyin sanat olabileceğini savunur. Bir sanat yapıtı olarak, özelliklerine dikkat çekilen, simgeleştirilen her türlü objenin, sanat yapıtı olabileceğini belirtir bize;

...burada önemli olan yalnızca bizim, bir bütünün sahip olduğu özelliklerin başka özelliklere ya da kendisine gönderme yaptığı belirli türde bir simgeleştirmeye karşı karşıya olmamızdır. Bu durumda biz herhangi bir nesneyi, bizim gözümüzde, Goodman’ın söylediği gibi, bu nesne dünyanın bir değişkesini oluşturuyor izlenimi bıraktığı sürece onu sanat yapıtı olarak tanımlarız. (Lenoir, 2004, s.29).

Erinç, bir yapıtın sanat eseri sıfatını kazanmasının iki yolu olduğundan söz eder:

“Bunlardan ilki 'Sanatsal Yol' ya da 'Dolaysız Yol' diye adlandırılabilir ve üç maddeden oluşur;

1. Bir yapıtın sanat tarihi açısından değer taşıması.
2. Bir yapıtın antika kavramına uygun bir değer taşıması.
3. Bir yapıtın, çağdaş ve çağcıl sanat kuramları açısından değer taşıması.

Herhangi bir yapıtta bu üç değerden biri varsa ona sanat eseri denir. Kimi eserlerde bu değerlerin hepsi de bir arada olabilmektedir. İkincisi de; Sanatsal Olmayan Yol; Bunu da dört maddeyle açıklar Erinç;

1. Ekonomik nedenlerle bir yapıtta bir değer yakıştırılması.
2. Politik nedenlerle bir yapıtta bir değer yakıştırılması.
3. İdeolojik (özellikle dini) nedenlerle bir yapıtta bir değer yakıştırılması.
4. Medya aracılığı ile bir yapıtta bir değer yakıştırılması (2009, s.38).

Sanatsal kabul edilmeyen bu dört yolla da bir eser, en azından belli bir zaman dilimi için sanat eseri niteliği taşıyabilir. Doğal olarak, buradaki değer bir yakıştırma değeridir ve yapıtın kendi özgün değeri olarak kabul edilemez. Fakat bu dört yolun her birinin, ya da bir kaçının birlikte oluşturduğu etki güçlü de olabilir. İzleyici veya alıcı, o eserin bir yakıştırma olduğunun farkına varamayabilir.

Aslında sanat yapıtını sanat yapıtı yapan şey, bizim bakış açımız, algılama biçimimiz ve estetik beğenilerimizdir. Aynı şey antik objeler için de geçerlidir. Geçmişte pratik amacı için kullanılan objeler, günümüzde antik özellikleri nedeniyle artık pratik yararı olan bir obje olarak değil, biçimsel ve tarihsel özellikleri olan estetik obje olarak görülürler. “...sanat, nesnelere yöneltilen bir bakış değil, herkese dünya hakkında belirli bir bakış biçimi ileten bir nesnenin üretilmesidir. (Lenoir, 2004, s.29).

Sanat eserine değerini veren şeylerden türünün tek örneği olması ve bir eşinin daha yapılamayacağı varsayımdır (Thompson, 2011, s.101).

Bir sanat yapıtının en önemli özelliği estetik oluşudur. Bir sanat yapıtının ön koşulu estetik oluşudur ama sadece estetik özelliği ile sanat yapıtı olarak değerlendirilmez. İçerik, anlam, tema boyutuyla da kendini gösterir. İçerik ve biçimin bütünlüğü burada çok önemlidir. Malevich’in siyah karesi ele alındığında, tek başına biçim olarak estetik değildir. Malevich’in ona bir anlam yükledikten ve bir sanat yapıtı olarak dikkatleri o nesneye çektikten sonra, “Siyah Kare”, anlam yüklü estetik bir nesne olarak dikkat çeker ve estetik bir nesne olarak haz uyandırır. Aynı şeyler Mondrian’ın geometrik soyutlamaları için de söylenebilir. Tıpkı pisuar olarak kullanılan objenin, günlük yaşamda pratik yararı için kullanıldığında sanat eseri olmayışı ama Duchamp, o objeyi alıp sergiye heykel olarak sunduğunda, bizim artık objenin biçimini, özelliklerini fark etmemiz, bir heykel olarak görmeye başlamamız, o objenin sanat yapıtı olmasını sağlaması gibi. “Öyleyse sanat, yalnızca bir nesneye biçim verme eylemi olarak anlaşılamaz” (Karayağmurlar, 1990, s.12). Sanat yapıtı kendisini oluşturan unsurları ile bir bütündür.

Ersoy (2002, s.16) ;Sanat yapıtının içinde yaşanan anı, aştığı ölçüde değerli ve önemli olduğunu söyler.

Resim ya da sanat yapıtı bir doyum sağlattıkça, etik ilişki kapsamı içinde inançlara olan gereksinim ve bu gereksinimlerin nesnelleşmiş haline olan saygı, pek çok ürünün sanat eseri olarak kabul edilmesine ve ona “tek, özgün ve yeni” muamelesi yapılmasına neden olmaktadır (Erinç, 2009, s.63).

Önceden başkalarınca algılanmayan, hissedilmeyen ve anlaşılmayan şeyin, duygu yoğunluğuyla açık hale getirilmesi, başkalarına iletilebilir kılınması sanat yapısı. İnsanlığa yeni bir şey söyleyen, sanatçının tecrübe edindiği duygusal coşkuyla başarılan her şey bir sanat yapısıdır. Böylece sanatın değeri, insanın bakış açısını genişletmede, insanlığın tinsel zenginliğini çoğaltmasında içerilmiş olmaktadır. Yeni bir şeyin her ortaya çıkışı onu sanat yapısı kılmaz. Yazarı, şairi, öykücü ve romancıyı vb. bu çalışmaya iten şeyin içsel bir gereksinim olması gerekir, dışsal bir neden değil. Bu durumda, yeni bir şey içermeyen sanat yapısı olamayacaktır der, Büyükdüvenci. İçeriği önemsiz, anlamsız olanın da sanat yapısı olamayacağını belirterek; ne denli zekice ifade edilmiş olsa da içsel bir dürtüyle, içtenlikle başlamayanın da sanat yapısı olamayacağı, içerik, biçim ve içtenliğin sanat yapısının olmazsa olmazları olduğunu önemle vurgular (2006, s.49).

2.4. Alıntılama Nedir? Sanat Yapıtlarından Alıntılama

Alıntılama, “ünlü sanat yapıtlarının çeşitli bölümleri kopya edilerek, bütünlük kaygısı güdülmeden bir araya getirilmesiyle oluşturulan eklektik (seçmeci) yapıt” olarak tanımlanmaktadır (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1435). Ayrıca bir sanatçının üslubu taklit edilerek gerçekleştirilen yapıta da bu ad verilir” şeklinde de tanımlanmaktadır. Alıntılama, post-modern metinlerin iç bünyesinde karşımıza çıkan bir ifade ve anlatım ögesidir. Klasizmden başlayarak modern edebiyatın yaygınlık kazanmaya başlaması ve onu takip eden romantizm, realizm, natüralizm gibi akımlarla pekişerek yeni ifade biçimleri oluşturmaları, modern edebi eserlerin kendi doğalarına uygun üslup ve anlatım biçimlerinin doğmasını sağlamıştır.

Rosenau’a göre alıntılama; “fikirlerin ya da görüşlerin gelişi güzel, darmadağınık, kolajı andırır biçimde bir araya gelerek oluşturdukları kırk-yamadır (patchwork). Alıntılama eski-yeni gibi karşıt unsurları bünyesinde barındırır. Düzenliliği, mantığı ya da simetriyi yadsır; çelişki ve karşıtlıktan hoşlanır” (Emre, 2006, s.156).

Sanat yapıtları, yeniden canlandırılabilmelerinden dolayı, kuramsal olarak, herkesçe kullanılmıştır. Hemen hemen her dönemde alıntılama başvurulan ve hayranlık duydukları birçok sanatçının eserlerinden yararlanarak benzerini yapan çok sanatçı vardır. Alıntılama çoğu zaman;

Sanat kitaplarında, dergilerde, filmlerde ya da oturma odalarında yaldızlı çerçevelerin içlerinde bulunan yeniden canlandırmalar, hiçbir şeyin değişmediğini, sanatın o biricik, eskimeyen üstünlüğüyle başka birçok yetkeyi (etki-ağırlığı olan) doğruladığını, sanatın eşitsizlikleri soylu,

sınıfsal sıra düzenleri de baş döndürücü gösterdiği yanılsamasını güçlendirmek için kullanılmaktadır (Berger, 1990, s.29).

J.Coignard “ Bir tablo veya heykele bakmak ve konturlarını çizmek için, acemice de olsa atılan birkaç çizgi bazen büyük bir söylev ya da fotoğraftan fazla şey öğretir. Tabii ki bu harika eserler kitabını zamanında kapatmasını bilmek gerekir” diyerek ileri boyutta büyük sanatçılarla haşır neşir olmanın tehlikeli olabileceğini de belirtmiştir. Ama bunun yanı sıra; Bacon veya Manet’nin Velazquez’siz, Picasso’nun Ingres’siz, Degas’nın Mantegna’sız, Delacroix’nın Rubens ve Veronese’siz, Ingres’in antik çağsız, Rubens’in Venediksiz, Roma’nın da Yunansız yapamadığını söylemiştir (1995, s.33).

Yeniden canlandırma, alıntılanan eserde yer alan asıl imgeyi göstermenin yanında, başka imgelerin gösterdiği bir şey de olabilmektedir. İmgenin anlamı, onun hemen yanında görülen ya da hemen arkasından gelen şeye göre değişir. O imgenin taşıdığı yetke, içinde bulunduğu (göründüğü) tüm bağlama yayılmaktadır. “Resimsel canlandırma çağında, resimlerin anlamları artık onlardan ayrılmaz bir şey değildir” diyen Berger bu anlamların bir yerden bir yere aktarıldığını da söylemektedir. Başka bir deyişle bir tür bilgi olmuştur, bütün bilgiler gibi ya kullanılır ya da bir yana atılır (Berger, 1990, s.24). Bir resimdeki imge sanatçı tarafından alıntılama yoluyla kullanıldığı zaman anlamı ya kaymakta ya da bütünüyle değişmektedir. Picasso, “çalmaya değer bir şey varsa çalarım” diyerek 20. yy.a damgasını vurmuş, yaptığı birçok eserini alıntılama yolu ile ele alarak içinde yaşadığı 20.yy.ın değişen sanat anlayışı ve düşüncesine göre tekrar şekillendirmiştir. Buna karşın A. Cozens (Gombrich, 1992, s.185) “Kanımcı başkalarının eserlerini kopya etmek için gereğinden çok daha fazla zaman harcanıyor; bu ise imgelemin zaafa uğramasına yol açıyor. Dahası, doğayı kopya etmek için de aşırı zaman harcanabileceğini ileri sürmekten çekinmeyeceğim” diyerek karşıt bir görüş belirtmektedir.

Aktulum ise, (2011, s.337) alıntılama bir çalışma yöntemi ve resim tekniği olarak pek çok ressamca uygulanmış, diğerinin yapıtından şu veya bu şekilde alıntılama yaparak, zamansal ve uzamsal göndermeler yapan bir dizge ve izleyici ile izlenen nesneyi karşı karşıya getirerek sorgulayan bir işlem olarak tanımlar.

Alıntılama; ünlü sanat yapıtlarının farklı bir bakış açısıyla yeniden ele alınıp günümüze taşınması, aktarılması, sanatçının kendi özgün duygu yoğunluğu ile yaşadığı dönemde yeniden canlandırılması ve yorumlanmasıdır. Kısaca alıntılama geçmişten günümüze özgün bir dille yeniden kurgulama, aktarıldığı yeni dönemin diliyle yeniden anlam kazanması ve ifade edilmesidir.

Alıntı devingendir; görevi eski bilgileri harekete geçirmek, yazınsal ya da resimsel bir mirası, bilgiyi yeniden güncellemektir. Bunun yanı sıra bir sanatçının kendi yapıtını daha inandırıcı, sanatsal görüşünü daha sağlamlaştırma, pekiştirme adına bir başka yapıta dayandırdığı yararcı bir özelliği vardır. Bir sanatçı bir başkasının yapıtından yola çıkarak ondan aldığı kesiti kendi iyesi yapabilir (Aktulum, 2011, s.44).

Bir sanat biçiminden ötekine yapıtların var olma biçimleri değişiklik gösterdiğinden, yeniden üretme süreçleri hepsi için ayrı ayrı olduğundan, şiirde, romanda, müzikte, fotoğrafta, resimde alıntıdan aynı anlam ve değerlerle söz etmek ilk anda olası değildir diyen Aktulum şöyle devam etmektedir. Değişik sanat biçimlerinde özgün, özel bir kullanım belirtse de her sanat biçiminin kendi özel koşullarını göz önünde tutarak alıntı sözcüğü ortak bir kavram olarak kullanılabilir. Bir ressamın, bilinçli ve etkin şekilde var olan bir yapıtı ya da yapıttan bir bölümü farklı resimsel bir düzleme taşıması ve böyle bir yer değiştirme işlemiyle “yeni” anlamlar yaratması işleminden “alıntı” olarak söz edilebilir (2011, s.50).

Alıntı yalın bir yineleme işlemi değil, Compagnon’un belirttiği gibi, bir yeniden sözceleme eylemidir: Aktarılan kesit yeni bir bağlama sokulur, onu anlamsal olarak dönüştürür. Dönüştürürken kendisi de bazı dönüşümlere uğrar; dönüşüm biçimsel değildir. Bir resim başka resmi, gravürü, fotoğrafı alıntılatabilir (Aktulum, 2011, s.44-45).

Alıntıdan söz edebilmek için iki yapıt arasında bir ilişki kurmak gerekir. Özel bir yapıt ile aynı türe, sınıfa ait, aynı türden yapıtlar arasında bir ilişki değildir burada söz konusu olan. Belli bir türe yerleştirmek ve alıntılama ortak yapıtlar arasında gönderme ilişkisi kurmak olsa da bu ilişkinin doğası gereği farklıdır ve ilişki kuran unsurlar özdeş değildir. Türsel ilişki yapıtların ortak noktalarını ortaya koysa da, alıntı durumunda, alıntılanan yapıt ile alıntılaman yapıtın önsel olarak ortak yanları olmaması gerekir. İki yapıt birbirine benzemez, birbiriden ayrıdır. Alıntılaman yapıt, alıntılanan yapıttan bir kesit alır ve onu kendi içerisinde eritir. Alıntı, alıntılaman bir yapıtle alıntılanan bir yapıt arasında bir bağ kurar, amacı onu kendi içinde eritmek ve onu yeni bir anlamla donatmaktır. Alıntılaman yapıt, alıntılanan yapıtı içselleştirir.

20.yy.dan önce resimde geçerli kural, modele olabildiğince bağlı kalmaktı. Birbirlerinden alıntı yapan sanatçılar bir anlamda bilinen önceki modelleri alıntılararak belli bir tutumu sürdürüyorlar, onlara bağlılıklarını dile getiriyorlardı. Bu durumda önceki yapıtların değiştirilmiş kopyalarını üretmek zorunlu, olağan bir yol gibi görülmüştür. Kimi sanatçılar

ise kopyaladıkları yapıtlara kattıkları farklı yeniliklerle kendi biçimlerini oluşturmaya çalışmışlardır. Geçmiş dönemlerde aynı yapıtın farklı versiyonlarını yapmak ilkesine bağlı kalınarak, aynı ya da benzer konuları işleyen, yine de birbirlerinden farklı birçok yapıt alıntı yöntemiyle üretilmiştir. Sonuçta resimde alıntı, resimsel bir izleğin bir yapıttan ötekine, bir yüzyıldan başka bir yüzyıla değiştirilmeden yinelenmesiyle sınırlı kalmamıştır. Alıntı unsurları kullanan her sanatçı onları değişik amaçlarla eserlerinde tekrarlamıştır.

Resim alanındaki kullanımının kökeni eskilere uzanan alıntıya yaslanan çoğu ressam, özellikle 17.yy.dan başlayarak bir resimde başka bir resme yer vererek biçimsel ve uzamsal olanakların neler olduklarını denemişler, yine bu yola başvurarak anlam etkileşimlerini ele almışlardır. 19.yy.lın ikinci yarısında itibaren resimde alıntılamanın çoğalmasının iki önemli nedeni vardır. Birincisi; Müzelerin sanatsal deneyimlerde kullanılması, ikincisi ise; Teknik röprodüksiyon yöntemlerinin gelişmesidir. 20.yy.la birlikte yeni üretim ve görüntüleri aktarma yöntemlerinin bulunuşu ve sıradanlaşması, günümüzde internetin yoğun bir şekilde kullanımıyla yapıtlara kolay ulaşımı sağlamıştır. İkinci dünya savaşının ardından resimde alıntılama örnekleri çoğalmış, post modern olarak adlandırılan dönemde ise alıntı sanatın neredeyse tüm biçimlerinde temel bir başvuru yöntemi olmuştur. Alıntılarla örülmüş olan günümüzde güzel biçim, özgün yapıt arayışı neredeyse sona ermiş, sanatçıların çevresini yinelenen yapıtlar sarmıştır. Özellikle Manet'nin yaptığı Le Portrait De Zola Resimsel alıntının bir başlangıcı olarak görülmüş ve alıntı yaratma işleminin, resimsel yaratının temel yöntemlerinden birisi durumuna gelmiştir. Özellikle Picasso yaptığı resimlerle bunu göstermiştir. 1960'lı yıllardan itibaren Yeni Gerçekçilik ve Pop Art ile alıntıya fazlaca yer verilmiştir. Postmodern olarak anılan sanatçılar geçmişe ait yapıtları sürekli gündeme taşımış, alıntılama tekniği ile oluşturulan yapıtları yeni yapıtlar içerisinde sürekli gündeme taşımışlardır (Aktulum, 2011, s.53-57)

Gerçekten de alıntı, tekrarlama ya da ödünç alma, aynı unsurun farklı versiyonlarını, benzerlerini yapma işlemi günlük yaşamımızda temel bir yönelim durumuna gelmiştir. Birçok sanatçı önceki dönemlerde üretilmiş yapıtları kendi yaratılarının bir çıkışı olarak almakta bir sakınca görmemektedir. Kendi yapıtlarında ötekinden alıntılama işlemine sıklıkla başvurmaktadırlar.

Alıntılama biçimleri sanatçıdan sanatçıya çeşitlilik gösterebilmektedir. Bir yapıt başka bir yapıta ilişkin motifi, bir izleği yalın bir biçimde alıntılatabilir. Diğer bir yapıttan biçimsel bir alıntıda yapabilir. Kısaca bir sanatçının resmetme biçimi de taklit edilebilir, başka bir

ressamın yapıtı yeni bir yapıtta olduğu gibi yinelenabilir. Birçok sanatçı benzer bir yol izleyerek alıntının değişik biçimlerine başvurur ve sanat tarihinden olduğu kadar çevrelerindeki kültürden de beslenebilirler (Aktulum, 2011, s.59).

2.5. Ressamlar, Hayatları ve Eserleri

2.5.1. Pablo Picasso

Picasso sanatçı kariyerini yarı gurur yarı alaylı bir dille kısaca şöyle tanımlamıştır. “Ressam olmak istemiştım, Picasso oldum (Krausse, 2005, s.93).

Pablo Picasso, 1881 yılında Malaga’da doğmuş İspanyol kökenli Fransız ressam, heykel ve seramik sanatçısıdır. Babası da ressam olan Picasso, 10 yaşındayken ailesiyle La Coruno’ya taşınır. Sanatçı 4 yıl yaşadığı bu kentte ilk çizim derslerini babasından alır. Picasso 20’li yaşlarında Paris’e yerleşir ve 1904 yılına kadar Paris ile Barcelona arasında gidip gelir. Bu dönemlerinde Munch, Toulouse-Lautrec ve “Max Jacob gibi sanatçılardan etkilenir. Picasso’nun eserlerindeki mavi dönemi bu yıllara rastlar. İlk heykel ve gravürlerini bu dönemde ortaya koyar” (Kabacalı, Özçelik, Berkman, 1991, s.221).

Picasso zamanının en önde gelen sözcülerinden biriydi.1900’lerdeki çalışmalarında bile geniş yeteneği belirgindi. Sadelik içinde, bu yüzyılın ilk on yılındaki köylü ve yoksulların resimlerinde, onun insanın acısı ile tutkulu ilişkisi gösterilmiştir (May, 2001, s.73).

“Kör Adamın Yemeği” gibi resimleri Barselona döneminin trajik resimlerini anımsatmakla birlikte sanatçı ı ışık-gölge karşıtlıklarından uzaklaşarak koyu tonların egemen olduğu tek renkliliğe özellikle de maviye yönelir. Yine bu dönemde Nabiler ile simgecilerin etkisi altında kalarak figürleri inceltip uzatarak stilize eder (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1471). Mavi dönemde ele aldığı figürler, her gün gördüğü sokak serserileri, ayyaşlar ve dilencilerdir. Yalnız şaşkın ve hırslı bir insanın resimleridir bunlar (Yılmaz, 2006, s.39). 1905’in başında resimlerinde sirk ve palyaço temalarının ağırlık kazandığı, koyu tonlardan uzaklaşarak açık tonları yeğlediği ve mavinin yerini de pembenin aldığı görülür. Bu renk değişimi Picasso’nun resimlerini daha yumuşak ve hoş bir atmosfer kazandırmıştır (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1472). Picasso’nun kübizm öncesi dönemi izlenimciliğin iyice benimsendiği ve yayıldığı yıllardır. Sanatçının kübizm öncesinde etkisinde kaldığı sanatçılardan biriside Cezanne olmuştur. Picasso’nun kübizm öncesi dönemlerindeki fırça dokunuşları ve çizgi alışkanlığında Cezanne’nın izleri göz ardı edilemez bir gerçektir.

Picasso'nun ressam olarak tutarlı bir gelişme gösterdiği tek dönem 1907 ile 1914 arasındaki kübist dönemidir. Sanatçı 1907 yılında sanat yaşamının dönüm noktalarından biri olan “Avignonlu Genç Kızlar” adlı tablosunu yaparak Kübizme ilk adımını atmıştır. 1911 yılında New York'ta açtığı sergide, yapıtlarındaki yüzeylerin ve hacimlerin parçalara bölünmesiyle tüm dikkatleri üzerine çekti (Kabacalı, Özçelik, Berkman, 1991, s.145). 1914 ten sonra savaş sırası ve sonrasında klasik bir anlayışla gerçekçilik ve kübizmi birlikte uygulayan Picasso'nun o dönemlerdeki eserlerinde Corot, Ingres gibi klasik sanatçıların etkileri gözlemlenmiştir. Picasso bir anlatım biçiminde uzun süre duramayan, sürekli yeni olanaklar arayan bir sanatçıydı. Sanattaki yeni değişiklikleri fark ettiği anda kendisiyle çelişme pahasına da olsa hazırdaki yöntemini değiştirmiş, yeni anlayışlara, düşüncelere ve akımlara karşı kendini yenilemiştir. Onun sanat anlayışını ve eserlerini var eden aslında kendisiyle çelişmesi olmuştur (Yılmaz, 2006, s.52).

Picasso resim sanatındaki arayışların çoğu zaman soyutlamayla sonuçlandığını ve bu eğilimin belki de modern sanatın içine düştüğü en büyük yanılgı olduğunu savunmuş kendisinin arayışlara girmeden çevresinde var olan nesneleri betimlediğini sanatta belirgin ya da soyut biçimler değil yalnızca yorumlamalar bulunduğunu belirtmiştir (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1473). Picasso'nun, diğer ressamlardan kopukluğunun yanı sıra kendi yapıtları arasında da bir kopukluk her zaman olmuştur. Birçok sanatçının eserlerindeki değişimler olgunlaştıktan sonra nicel olarak devam ederken, Picasso'daki değişim nitel olarak gelişmiştir. Genellikle aynı anda birden fazla tuval üzerinde çalışan, hatta yıllarca görmediği bir tuvali yeniden ele alan sanatçının aynı tarihli resimlerindeki farklılıkların nedenlerinden biri de bu olmuştur.

Picasso'nun yaratıcı dehasının özü genelde “artiste-peintre” kavramıyla ilişkilendirilen şeyden farklıdır ama Picasso'nun kendi ifadesiyle erken çocukluk döneminden itibaren “bir ressam gibi yaşamasına” ve seksen yıl boyunca kendini kesintisiz olarak plastik sanatlarla ifade etmesine rağmen, onu bir ressam-şair olarak görmek daha doğru olabilir (Kovulmaz, 2011, s.232). Garaudy; Günlük amaçlarından koparılmış, nesnel eğretilmelere dönüştürülmüş en sıradan nesnelere şiirsel bir yaklaşım yoluyla ortaya şaşırtıcı anlamlar ve bir güzellik kıvılcımı çıkarma sanatı, Picasso'nun sanatının değişmez niteliklerinden biridir (1991, s.55). Yine aynı yazar Resim sanatının Picasso'yla birlikte güzelliğin geleneksel normları karşısında olduğu kadar dış dünya karşısında da özerkliğinin bilincine ulaştığını söyler (1991, s.82).

Sanat hayatı boyunca birçok sanatçıdan etkilenen ve beslenen Picasso bu özelliğinden dolayı bazı sanatçılar tarafından eleştirilse de kendisi bunun tam tersini savunmuştur. Bunu da sanatçının şu söyleminden anlayabiliriz.

“Bir başkasını gerçekten taklit etmenin ya da şunun bunun tarzında bir resim yapmanın neden yanlış olduğunu soran Picasso, aksine bunun oldukça iyi bir fikir olduğunu, sürekli başkası gibi resim yapılması gerektiğini söyleyerek şöyle devam eder. “Ama asıl olan, yapamayacağınızdır. İsterseniz deneyin: Kaba bir yamadan farklı olmayacaktır. Ve işte bu yaptığınız kaba yama, siz yani kendiniz olandır” (Ashton, 2001,s.76). Picasso bu sözleriyle bir sanatçının kendi özünü bulabilmesi için farklı sanatçılardan beslenmenin önemini dile getirmektedir.

Berger’e göre; Picasso bitmemiş olanın ustasıydı; bitmemiş sanat yapıtının değil, bitmemiş insan deneyiminin ustası. Berger ayrıca resim sanatının tümüyle varlıkla yokluk arasındaki diyalogla ilgilendiği kabul edilirse, en derin noktasında Picasso’nun sanatının konumunun bu ikisinin birleştiği eşikte de, varoluşun, henüz başlamış olanın, bitmemişin kapısında olduğunu belirtir (2010, s.10).

Modern Sanat, 20. Yüzyılın en ünlü sanatçılarından biri olan Picasso’nun yaratıcılığına, bitmek bilmeyen enerjisine çok şey borçludur. 1885 kadar tablo, 1228 heykel, 2880 seramik, 18095 gravür, 6112 taş baskı, 3181 kabartma, 11748 çizim, 149 çizim defteri, 11 halı ve 8 kilim çalışmasıyla Picasso sanat tarihinin gelmiş geçmiş en üretken ve değişken sanatçılarından biri olmuştur (Yılmaz, 2006, s.36). Sanatçı bu çalışkanlığının ve üretkenliğinin kazanımlarını şöyle ifade etmiştir.

“Çok çalıştığınızda, bir gün öyle bir an gelir ki artık biçimler kendiliklerinden gelmeye başlar, tablolar kendi başlarına gelir, onlarla uğraşmak zorunda değilsinizdir. Her şey tek başına gelir, ölümdedir” (Edgü, 2008, s.33).

2.5.2. Picasso ve Alıntılama

Picasso başka sanatlardan, kültürlerden beslenmeyen sanatçı bulunmadığı görüşünü sıklıkla dile getiren ve yeniden resmetme tanımına oldukça uyan bir sanatçıdır (Aktulum, 2011, s.101). Picasso’nun yaratıcılık sürecinin başlıca özelliklerinden biri de sanat tarihine dalarak oldukça geleneksel öğeleri koparıp çıkarması ve bunları zekice yeniden kurgulamasıydı. Gençliğinde, çeşitli sanat gelenekleri Picasso’nun kendi biçimini

bulmasına yardımcı olmuş, El Greco, Ingres, Cezanne, Manet ve Velazquez gibi sanatçıların eserleri kendi görsel dilini oluşturmasını sağlamıştır (Walther, 2005, s.82).

“Ben aramam, bulurum” diyen Picasso yabancı etki ve alıntılara daima açık olduğundan yeri geldiğinde öyküye, betimlemeye, tiyatrosallığa, sembolizme başvurmaktan, geçmiş dönemlerin sanatından ya da çağdaş kültürlerden alıntılarmaktan çekinmemiş, süprematizmden neoplastisizme, gelecekçilikten inşacılığa kadar birçok akıma yol açmış bunların dışında kalan birçok sanatçıya da ilham vermiştir (Yılmaz, 2006, s.345). Bir anlatım biçimine uzun süre bağlı kalamayan, sürekli farklılıklar peşinde koşan Picasso, bu özelliğinden ötürü hep genç kalmayı başarmıştır.

Picasso’nun eserleriyle ilgili ilk değerlendirme, sanatçının Vollard’ın galerisindeki sergisinden sonra 1900 yılında Paris basınında yer almıştır. Eleştirmen Felicien Fagus, La Revue Blanche dergisinde; Picasso’nun kesin ve iyi bir ressam olduğunu ifade etmiştir. Eleştirmen; “İnsan Picasso’da Delacroix, Manet, Monet, Van Gogh, Pissaro, Toulouse-Lautrec, Degas gibi ataları dışında da birçok etki görebilmektedir” diyerek sanatçının birçok kaynaktan beslendiğini ifade etmiştir (Spence, 2011, s.28).

Vlaminck ise Picasso’yu sağdan soldan aşırıldığı şeylerle potpori yapmakla suçlamış ve onun yapamadığı tek şeyin gerçekten Picasso olan bir Picasso olduğunu söylemiştir. Picasso’nun bunun üzerine yanıtı ise “Çalmaya değer bir şey varsa çalarım” olmuştur (Yılmaz, 2006, s.54).

Sadece kendi çalışma biçimlerini seçmekle kalmayıp, sanat yapıtını kendine özgü yapan motifleri bulanlar ve bu motifleri yalın bir halde kendine mal eden birçok sanatçıdan biridir Picasso. Alışılmışın dışında bir yetenek olarak, sanatını, ülküselleşme, farklı kılma, olağan dışı piktüral (resimsel) arayışlar yönünde yenileme çabası göstermiş, bu eğilimi sebebiyle de Manet’nin girdiği müzelere alınmıştır. Picasso J. Van Eyck’lerden bu yana, mirasını paylaştığımız sıcak-soğuk modülasyonlarla, resim tanımını içine girebilecek tüm uygulama biçimlerinin de takipçisi olmuştur (Lhote, 2000, s.91-92).

Ötekileri alıntılararak, yeniden resmederek, önemli sanatçıların yapıtları aracılığıyla geçmişin bir dökümünü yapan Picasso, hem onları günceller hem de yeni ve beklenmedik bileşimler içerisinde onlara sanki yeni bir yaşam sunar. Ancak böyle bir girişimin başka sanatçılar ve eleştirmenler tarafından hoş karşılanmadığı da olmuştur. Oysa Picasso’nun da söylediği gibi sanat tarihinde alıntılama işlemine başvurmayan, ötekinin yapıtından yola çıkmayan sanatçı yok gibidir.

Örneğin Delacroix, Rubens'in yolundan gitmiştir, Ingres bir Raphael hayranıydı, Manet Goya'yı coşkuyla karşılamıştır. Bu listeyi alabildiğine uzatmak olasıdır. Picasso'ya gelince... Yapıtlarını yeniden resmettiği sanatçıların sayısı oldukça fazladır; esinlendiği, yararlandığı, yeniden resmettiği yapıtların tam bir dökümünü yapmak ise olanaksızdır; sanat tarihinin değişik dönemlerinden, Avrupa sanatının büyük isimleri yanında Afrika sanatından yola çıkmış, neredeyse her dönemden sanatçılar ve yapıtlarıyla yoğun bir alışveriş içerisinde olmuştur (Aktulum, 2011, s.102).

Picasso'nun alıntıladığı, esinlendiği başlıca yapıtların bazıları şunlardır:

1. Henri de Toulouse-Lautrec, *Au Bal du Moulin de la Galette* (1889), Picasso, *Le Moulin de la Galette* (1900).
2. Auguste Renoir, *fiö du Moulin de la Galette* (1876), Picasso, *Le Moulin de la Galette* (1900).
3. Paul Cézanne, *Cinq Baigneuses* (1886), Picasso, *Les Demoiselles d'Avignon* (1907).
4. Louis Le Nain, *Retour du Baptême* (1642), Picasso, *Le Retour du Baptême* (1917).
5. Jean Auguste Dominique Ingres, *Le Bain Turc* (1863), Picasso, *Les Baigneuses* (1918).
6. Vincent Van Gogh, *La Sieste* (1890), Picasso, *La Sieste* (1919).
7. Auguste Renoir, *La Danse a la Campagne* (1883), Picasso, *La Danse Villageoise* (1922).
8. Le Pérugin, *Apollon et Marsyas* (1495), Picasso, *Les Flûtes de Pan* (1923).
9. Jacques-Louis David, *La Mort de Marat* (1793), Picasso, *La Mort de Marat* (1931).
10. Nicolas Poussin, *Le Triomphe de Pan* (Vers 1634-1636), Picasso, *Bacchanale d'Après Poussin ou Le triomphe de Pan d'Après Poussin* (1944).
11. Lucas Cranach, *David et Bethsabée* (1526), Picasso, *David et Bethsabée* (1947), 12- Lucas Cranach, *Vénus Dans un Paysage* (1529), *Vénus et l'Amour Voleur de Miel* (1530), Picasso, *Venus et l'Amour* (1949).
12. El Greco, *Portrait de Jorge Manuel Theotocopuli ou Portrait d'un Peintre* (1600-1605), Picasso, *Portrait d'un Peintre* (1950).
13. Gustave Courbet, *Les Demoiselles au Bord de Seine* (1856-1857), Picasso, *Les Demoiselles au Bord de la Seine* (1950).

14. Jose-Manuel Goya, *Très de Mayo* (1814), Edouard Manet, *L'exécution de Maximilien* (1867), Picasso, *Massacre en Corée* (1951).
15. Delacroix, *Les Femmes d'Alger* (1834), Picasso, *Les Femmes d'Alger* (1955)
16. Jacques-Louis David, *Les Sabines* (1799), Picasso, *L'enlèvement des Sabines* (1962).
17. Rembrandt, *Autoportrait Avec Saskia* (1638), Picasso, *Rembrandt et Saskia* (1963) (http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:4Q9YweoHOpwJ:www.bnf.fr/documents/biblio_picasso.pdf+&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr).

Bu eserlerin görselleri Ek 2’de verilmiştir

Picasso'nun yapıtları da pek çok çağdaş sanatçı tarafından alıntılanmış, biçemi kimi çağdaş sanatçıların yapıtlarında taklit edilmiş, kimi yapıtları yeniden resmedilmiştir; o da sanat tarihinin yeniden resmedilen usta sanatçıları arasında yerini almıştır.

Picasso'nun yeniden resmetme işlemine başvururken amacı yalın bir yansılama, öykünme ya da ötekinin yapıtını bir dolaylama biçiminde yansıtmak değildir. Daha çok bir yeniden yaratma, eskisinden yola çıkarak yeni bir yapıt ortaya koyma arayışındadır. Girişimi yalnızca iki resim değil, aynı zamanda iki ressam arasında bir söyleşi başlatmaktır. Sevdiği sanatçılarla bütünleşmek ve kendi sanatını ötekinin yapıtı aracılığıyla sorgulamak çabasıdır. Bir biçem çokluğu peşinde olduğundan eski dönem ya da çağdaş sanatçıların yapıtlarını yıkmaktan, onları yeniden kurmaktan, eski dönem yapıtları üzerinden giderek biçem alıştırmaları yapmaktan hoşlanır. 1950’li yıllarda başlattığı varyasyonlar dönemi bu arayışını iyiden iyiye somutlaştırmaktadır.

Yapıtlarının kaynaklarının ağırlıklı olarak ortaya serildiği dönem 1950-1963 yılları arası olmasına karşın Picasso sanat yaşamı boyunca hep öteki yapıtlarla içli dışlı olmuş, onlardan esinlenmiş, onların izleklerini ya da biçemlerini yinelemiş, onlara açık ya da kapalı göndermeler yapmış, onları “kendince” alıntılanmıştır. Bilinen bir tutumuna ise hep bağlı kalmıştır. Farklı sanatçıların yapıtlarını çözümlemiş, yıkmış, yeniden kurmuş, kendi yapıtında eritmiş kendi iyisi yapmıştır (Aktulum, 2011, s.105).

Sanatçının son on beş yılında alıntılama yaparak oluşturduğu çeşitlendirmeleri özellikle üç yapıt çevresinde yoğunlaşmıştır: Ingres’in Türk Hamamı, Manet’in Kırdaki Öğle Yemeği ve Velazquez’in Las Meninas isimli eserleridir.

2.5.3. Diego Velazquez

6 Haziran 1599'ta Portekizli bir Yahudi olan avukat baba (Juan Rodríguez de Silva) ile asil bir aileden gelen annenin (Jerónima Velázquez) ilk erkek evladı olarak dünyaya geldi. O dönemde İspanya'da ailenin ilk erkek evladının annenin kızlık soyadını alması gelenek olduğundan, Velazquez adını aldı. Velazquez dil öğrendi, felsefe okudu, resim dersleri aldı. İlk resim öğretmeni ünlü ressam Francisco de Herrera idi. Uzun kıllı fırçalarla resim yapmasını büyük olasılıkla ondan öğrendi. Velazquez, sert mizaçlı yaşlı bir ressam olan Francisco de Herrera ile bir sene kadar çalıştıktan sonra, 12 yaşında iken, daha kötü bir ressam fakat daha iyi bir öğretmen olan Francisco Pacheco'nun çırağı oldu. Beş sene onunla çalıştı. Oranlamayı, perspektifi ondan öğrendi, ayrıca, öğretmeni Sevilla'daki kalburüstü insanlara yakın olduğundan, Velazquez dönemin edebiyat ve sanat akımlarındaki değişimleri yakından takip etmeye başladı ve ileride Saraya girmesinde öğretmenin büyük yardımı oldu. Sanat yaşamının Sevilla'da geçen ilk döneminde “bodegon” türü eserler yaptı. Bu tür, genelde mutfakta bulunan eşyaların, yiyecek ve içeceklerin insan figürleri ile birlikte resmedildiği, insan figürlerinin gündelik yaşamın içindeki mütevazı insanların içinden seçildiği bir resim türüdür. “Tavada Yumurta Pişiren Kadınlar” bu türde eserlerinin ilk örneklerindendir. Velazquez, yaklaşık on yıl kadar bu tür resimler yaptıktan sonra, Madrid'de saray ressamı olduğu dönemde portreler yaptı. Ama portreyi hiçbir zaman insan resmi çizmekten ibaret olarak görmedi. Resmini yaptığı Kral ya da Kraliçe'nin yanına mutlaka bir ağaç ya da köpek gibi bir nesne ekledi, çok alışkın olduğu “bodegon”lardan gelen alışkanlıklarını bu portrelere yansıttı (http://tr.wikipedia.org/wiki/Diego_Velazquez).

Sanat tarihinde gerçekçi ve doğalcı anlatımın en büyük ustalarından sayılan Velazquez, bir yandan da gündelik yaşam sahnelerini simgeci bir yaklaşımla ele almıştır. Kimi yapıtlarıysa gerek karmaşık bir düzenleme sunmaları, gerek mitolojik ve gündelik gibi farklı bağlamdaki konuları bir araya getirmeleriyle resim sanatında seçkin bir yer edinmiştir. Çıraklık dönemi tamamlanınca, bir sınavla Sevilla Aziz Luka loncasına kabul edilmiştir (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1874-75).

Velazquez, daha on yedi yaşına gelmeden ressam olarak kısa zamanda ün sağlamıştı. “Saka” o günlerde, Sevilla'da yaptığı resimlerdendir.

Sanatçı 1618'te öğretmenin kızı Juana Pacheco ile evlendi. İki kızları oldu. Tahta IV. Philip geçtiğinde, yönetimi Kont Dük Olivares'a bırakıp kendisi resim sanatına yoğun ilgi

gösterdi. Bu dönemde Velazquez Saray’a Kral ile tanışmaya çağrıldı ama gerekli ilgiyi göremeyip Sevilla’ya geri döndü. Aylar sonra Saray’dan resmi bir davet alarak Kralın bir portresini çizdi, bu eser IV. Philip tarafından büyük bir heyecan ile karşılandı ve Velazquez saray ressamlığına atandı. 1623'te Velazquez, ailesiyle birlikte Madrid'e gelip yerleşti. Kral Philip IV'in dostluğunu kazanan Velazquez, hayatının sonuna kadar da ondan yardım gördü. Velazquez yaşadığı süre boyunca, sarayın tek büyük ressamı oldu. 1627'te Kraliçe, İspanya'nın en iyi ressamını seçmek üzere yarışma düzenledi. Yarışmanın konusu, Müslümanların İspanya'dan çıkartılışını betimlemektir. Yarışmayı Velazquez kazandı. 1628'de Flaman ressam Peter Paul Rubens Madrid'e gelince, Kral Philip bu büyük sanatçıya, İspanya'daki sanat eserlerini gezdirmek görevini Velazquez'e verdi. Yedi ay boyunca bu diplomatik görevi üstlenen Velazquez, ressam Rubens'i çok takdir etse de, kendi resimleri onun etkisi altında kalmadı. Ertesi yıl Kral, İtalyan eserlerini ve sanatçıları görmeyi çok isteyen Velazquez'i İtalya'ya gönderdi. Bir buçuk sene süren bu seyahat sırasında Kral, ressamın aylıklarını kesmediği gibi, yol parasını da üstüne eklemişti. Sanatçı orada Michelangelo, Raphael gibi İtalyan ressamlarının eserlerini kopya ederek bir zaman çalıştı, o arada kendi için birkaç resim yaptı. Cenova, Milano, Venedik, Bologna ve Roma'yı gören ressam, “Yusuf’un Kanlı Giysisinin Yakup’a Verilmesi” ve “Vulcanus’un Dövülmesi” adlı eserlerini büyük bir olasılıkla Roma’da yaptı. 1631'de Madrid'e dönen Velazquez, Kral Philip'in sarayında ressamlığa devam etti. Kralın, kral ailesinin, saraydakilerin portrelerini yapıyordu. Konusunu tarihten alan “Breda’nın Teslim Oluşu” ile bir din resmi olan “Haça Gerilme” de o günlerde yaptığı ünlü tablolardandır. İspanya'da bir sanat akademisi kurulmasına karar verilince, Velazquez eser satın almak üzere ikinci kez İtalya'ya gönderildi. Papa artık ünü iyice yayılmış olan sanatçıyı çok iyi karşılayarak bir portresini yaptırdı. Bu portre, ressamının yeni bir sanat arayışına yöneldiğini gösteren ilk eser oluşuyla da önemlidir. 1651'de İspanya'ya dönen Velazquez yeniden saray resimlerine başladı. Bunlar arasında en ünlüsü küçük prenses Margarita Maria'nın “Las Meninas” adlı tablosudur (http://tr.wikipedia.org/wiki/Diego_Velazquez).

Velazquez resimlerini büyük bir olasılıkla “alla prima” yani herhangi bir eskize gerek duymadan doğrudan tuvale yapıyordu. Figürleri çok akıllıca renklendirilmiş, bol nüanslı ve incelikli bir boyama tekniğiyle üç boyutlu kılınmıştır. Malzemelerin farklı ışık konumlarında aldığı değişik görüntüler sanatçı tarafından oldukça yumuşak fırçalarla ve gerçekçi bir üslupla tuvale yansıtılmıştır (Krauss, 2005, s.39).

Çok az kişi, sadece İspanyol Kraliyet Sarayına ya da Kralın konutuna giriş izni olan sanatçı ve uzman Las Meninas'ı görebildi.1692'de saraya geldiğinde bu resmi gören Luca Giordano, II. Carlos'a "Bu, resmin tanrıbilimidir" demiştir. Diğer ressamalar onun heyecanını paylaşamasa da Velazquez'e karşı büyük ilgi duydular. Ancak halkın, kraliyet koleksiyonuna erişim hakkı olmadığından, Velazquez, Prado Müzesinin 1819'daki açılışına kadar gizli kalmıştı. O zamandan beri, özellikle 19.yüzyılda sanatçının ve eserlerinin itibarı arttı ve Velazquez'i ressamların ressamı olarak gören Manet'nin üzerinde büyük etki yarattı (Arıkha, 2011, s.233).

1659'da Philip, Velazquez'e şövalye unvanı verdi ve bu unvan sayesinde onu Engizisyon baskısından kurtararak rahat rahat çalışmasını sağladı. 1660'da İspanyol prensesi Maria Theresa ile Fransa Kralı Louis XIV' ün düğün hazırlıklarını idare etti. Düğünü sanat yönünden zenginleştirdi. 26 Haziranda Madrid'e döndü ve hastalandı. Bu hastalıktan kurtulamayarak 6 Ağustos 1660'da, 61 yaşında iken ölen sanatçı büyük bir törenle San Juan Kilisesi'nin bahçesine gömüldü. O gömülürken Kral "artık ben mahvoldum" diyerek ağlamıştır. Hayatı boyunca ressamı sessiz bir gölge gibi takip eden karısı, ölümünden çok kısa süre sonra, ressamın öldüğü odada öldü ve sonra kocasının yanına gömüldü. Sevilla'da ressamın anısına dikilen anıtın altında "gerçeğin ressamına" yazmaktadır.

2.5.4. Edouard Manet

Edouard Manet, 23 Ocak 1832'de Paris'te varlıklı ve birbirine bağlı bir ailenin üyesi olarak doğdu. Annesi, Eugénie-Desirée Fournier, İsveç Prensi Charles Bernadotte'nin torunuydu. Babası, Auguste Manet ise Fransız bir yargıçtı ve oğlunun da tıpkı kendisi gibi hukuk alanında kariyer yapmasını istiyordu. Dayısı Charles Fournier ise yeğenini resim yapması konusunda teşvik ederek sık sık Louvre'a götürüyordu. 1845 yılında, yine dayısının tavsiyesiyle Manet çizim konusunda özel ders almaya başladı. Bu dersler sırasında ileride Güzel Sanatlar Bakanlığı yapacak olan Antonin Proust ile tanıştı. Proust-Manet dostluğu yaşamlarının sonuna kadar sürdü. 1848 yılında, babasının isteği üzerine bir eğitim gemisiyle Rio de Janeiro'ya doğru yola çıktı. Deniz Kuvvetleri sınavına iki kere girip başarısız olduktan sonra babası sanat eğitimi almasına izin verdi. Manet, 1850'den 1856'ya kadar, geniş tarihi tabloları ile tanınan Thomas Couture isimli akademik bir ressamla birlikte çalıştı. Boş zamanlarında ise Louvre'daki büyük başyapıtları kopyalıyordu. 1853 ile 1856 arasında Almanya, İtalya ve Hollanda'yı ziyaret etti. Bu ziyaretler sırasında Frans Hals, Diego Velazquez ve Francisco Goya'nın eserlerini inceleme fırsatı buldu. Bu üç

ressamdan çok etkilendi ve daha sonraki çalışmalarında onların eserlerinden esinlendi. 1856 yılında kendi atölyesini açtı. Bu dönemdeki tarzı fırça darbelerini serbest bırakan, detayları sadeleştiren ve geçiş tonlarını yok eden olarak tanımlanabilir. Bu stilini Gustave Courbet tarafından başlatılan gerçekçilik akımına adapte eden Manet, “Absent İçicisi” (1858-59) isimli tablosunu çizdi. Onun dışında ise şarkıcılar, Çingeneler, kafelerdeki insanlar, boğa güreşleri, dilenciler gibi çağdaş konularla ilgilendi. Gençlik yıllarında eğilmeyi tercih ettiği dini, tarihi ya da mitolojik resimleri daha sonraki yıllarda çok az konu edildi (http://tr.wikipedia.org/wiki/Edouard_Manet).

1861 yılında sanatçının Salon Sergisine gönderdiği “İspanyol Şarkıcı” adlı resmi hem kabul edilmiş hem de mansiyon kazanmıştır. Sanatçı 1863 yılında Martinet Galerisinde 14 tablosunun bulunduğu bir sergi açmıştır. Bu tablolarının çoğu, konularının çağdaşlığı ve tekniklerinin yeniliğiyle skandal yaratmış; yeni eğilimlere pek karşı çıkmayan eleştirmenler bile resimlerin bir renk karikatüründen başka bir şey olmadığını ileri sürmüşlerdir. Aynı sene yapıtları Salon Sergisinden geri çevrilen sanatçılar için açılan Reddedilenler Salonuna Manet de üç tablosuyla katılmış; bunlardan “Kırda Yemek” en çok eleştirilen ve tartışılan resmi olmuştur. Böylece Manet kendine karşı olan, hem Reddedilenler Salonu’nun kahramanı hem de Akademizm’e baş kaldıran genç bağımsızların önderi haline gelmiştir. Yapıtlarının bu denli anlayışsızlık ve tepkiyle karşılanmasına çok üzülen Manet, kısa bir süre için İspanya’ya gitmiştir. Paris’e döndüğünde Velazquez’den uyarlamalarla boğa güreşini konu alan tablolar yapmıştır. Bu döneme ait en ünlü eseri 1866 tarihli “Düdük Çalan Çocuk”tur. Manet 1867’de açılan 2. Paris Dünya Sergisine yolladığı tablolarının da geri çevrilmesi üzerine protesto olarak Paris’te Alma meydanında kendisine bir pavyon yaptırmış ve yapıtlarını burada sergilemiştir. 1874 yılında Monet ve Renoir’la birlikte Argenteuil’de açık havada resim çalışmaları yapmıştır. Sanatçı saf manzara yapmak yerine insanları açık havada incelemeyi tercih etmiştir. Manet, İzlenimcilerin duyumu tüm tazeliğiyle verme arzusunu paylaşmakla birlikte, onların sistematik ton bölme tekniğine başvurmamış ve onların tersine siyah rengi de paletinden atmamıştır. Sıkça kullandığı siyah kompozisyonlarına olağan üstü bir parlaklık vermiştir. Sanat yaşamının son dönemlerinde eskiye oranla daha çok ürün veren sanatçı bir yandan da ölümüne yol açan ataksi hastalığının tedavisini sürdürmüştür. Tüm sanat yaşamı boyunca resmi kurumlarca tanınmak isteyen ve izlenimcilerin sergilerine de hiçbir zaman katılmayan sanatçı sonunda 1881’de Salon Sergilerine katılma hakkını kazanmış; aynı yıl Legion d’Honneur nişanını da almıştır. 1883 yılının Nisan ayında

yatağa bağlanmış, kangren olan sol bacağının kesilmesinden kısa bir süre sonra da ölmüştür (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, s.1165-66).

Ondokuzuncu yüzyılda modern hayatı konu alan resimler yapmaya başlamış ilk ressamlardan sayılan Manet, gerçekçilik akımından izlenimciliğe geçişte önemli bir rol oynamıştır. İlk dönem başyapıtlarından “Kırda Öğle Yemeği ve Olympia“, kendisinden sonra gelen genç resamlara esin kaynağı olmuştur. Daha sonraki yıllarda ise o ressamlar izlenimciliğin en önemli isimleri olmuşlardır. Günümüzde, bu iki resim, modern sanatın başlangıcı kabul edilmektedir.

2.5.5. Jean-Aguste-Dominique Ingres

Jean-Aguste-Dominique Ingres, (1780–1867) Neo-Klasik resmin en önemli temsilcisi olan Fransız ressamdır. Fransa’da romantizmin gelişmeye başladığı dönemde akademik ilkelere bağlı belli bir güzellik anlayışına uyan ama bunun yanında özellikle kadın figürlerinde durumsal nitelikleri de gündeme getirmiş olan Ingres tam karşıt uçta yer alan Delacroix’la birlikte dönemin en sevilen sanatçısıdır. 1806 yılına kadar romantik bir anlayışla kendinin ve arkadaşlarının portreleriyle yalın bir çizgisel anlatımın yer aldığı çalışmaların yanı sıra para kazanmak amacıyla yaptığı soylu sınıfının kurşun kalem portre çalışmalarına yoğunlaşan sanatçının bu çalışmaları sonradan büyük değer kazanır. Bu erken dönem çalışmaları kaligrafik çizgi ve anlatımcı bir dış çizgiyle tanımlanmış, kullandığı bu çizgilerin eserlerinde belli bir güzellik duygusu vermesi ilkesi, Ingres’in tüm sanat hayatı boyunca geçerliliğini korumuştur. Sanatçı, 1814 yılına kadar bir yandan portre çalışmalarıyla hayatını kazanırken diğer yandan sanat yaşamının en gözde konuları arasında yer alacak olan “yıkananlar” konusunu işlemeye başlamıştır. Bu dönemden sonra sanatında oryantalist anlayışla ortaya çıkan “Odalık” adlı resmini gerçekleştirir. 1814–20 yılları arasında Ortaçağ ve Rönesans dönemi temalarını içeren seri yapıtlar meydana getiren sanatçı, 1820 yılında Floransa’ya yerleşerek Montauban Katedrali tarafından sipariş edilen “XIII. Louis’nin Yemini” adlı eseri büyük başarı kazanır. Ingres, ilkçağ Yunan sanat anlayışının yeni bir idealizasyonunun da öncülerinden olmuştur. 1834 yılında Roma’da ki Fransız akademisinin başkanı olmuş ve 1862 yılına dek sayısız önemli yapıta imza atmıştır. “Türk Hamamı” adlı resmi yıkananlar ya da odalık temalarının işlendiği son resimlerinden biridir. Sanatçı yapıtlarını oluştururken hiç doğuya gitmemiş olmasına rağmen, doğu temalarını işlediği çalışmalarındaki figürleri, kaynaklık ettikleri ülkenin estetik zevkine uygun olarak şişmanlığın sınırında betimlenmiştir. Ingres, tüm yapıtlarında

olduğu gibi bu resimlerde de çizginin biçim belirleyici gücünü, klasik bir anlayış içinde tüm açıklığıyla ortaya çıkarmaktadır (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi,1997,s.819). Ingres sanat yaşamı boyunca belirli birkaç temaya bağlı kalarak eserlerini üretmiş, özellikle çıplak figürlerindeki duyumsallık birçok eleştirmen tarafından farklı biçimlerde yorumlanmıştır. Bu eleştirmenlerden biri olan Elie Foure alaycı bir dille onun hakkında şunları söylemiştir. Ingres “burjuva centilmenlerinin ve onların eşlerinin iri göbeklerini ve kalçalarını resmetmek sanatında ustalaşmıştır” (Boydaş, 2007, s.229). Akademik geleneğe en bağlı sanatçılardan biri olarak tarihe geçen Ingres, klasik bir üslupla çizginin güçlü bir anlatım aracı olduğunu gösteren yapıtlarıyla çok sonraları Degas ve Picasso’nun sanatına kaynaklık etmiştir. “Yıllar boyunca çok sayıda portre ile Yunan, Latin ve Hristiyan mitolojisini canlandıran, dengeli kompozisyonlar yapan Ingres, özellikle çizgideki ustalığı, uyumlu renkleri ile klasik üslubu yeniden canlandırmış ve kendisinden sonraki birçok ressamı etkilemiştir (Kabacalı, Özçelik, Berkman, 1991, s.145). Çalışmalarından dolayı tarihi resimlere meraklı olduğu bilinen ve aynı zamanda bir portre ustası olan Ingres, daha çok kadın nü’leri üzerine çalışmış, bazıları mitolojiden alınmış örnekler olsa da genelde gerçek modeller kullanmıştır.

2.6. Resim Eleştirileri

2.6.1. Resim Eleştirisi

Boydaş eleştirinin amacının anlamak olduğunu vurgulayarak, sanat eserine, eserdeki bilgi nesnelere, onların anlam ve değerlerine derinlemesine nüfuz edecek bir bakış yöntemine ihtiyacımız olduğunu söyler (2007, s.29).

Tıpkı insan gibi resminde bir iskeleti, kasları ve derisi ve kendine özgü bir anatomisi vardır. Örneğin; Konusu çıplak insan olan bir resim insan anatomisi olarak değil, resim anatomisi açısından biçimlendirilir (İpşiroğlu, İpşiroğlu, 1993, s.147). Sanatın ve sanat yapıtını doğru okumanın biricik amacı, estetik deneyimin yaşanmasıdır. Ancak sanat yapıtı doğru okunabilirse, estetik deneyim yaşanabilir. Sanat yapıtını doğru okuyup anlamak içinde kendine özgü bu anatomi doğrultusunda inceleme yapmak gerekir.

İyi eleştiri, sanat ve yaşam üzerine yapılan konuşmalara katkıda bulunan incelikli ve cazip tartışmadır, der Barrett ve şöyle devam eder. İyi ve kötü hakkındaki dogmatik ve veciz beyanlar, verimli bir eleştirel diyaloga aykırıdır. Sanat eserleri farklı yorumlar üretirler ve bir sanat eserini yorumlamak anlamlar üretmektir. Sanatı gözlemlemek ve ona tepki

vermek sanat hakkında bilgilenmenin ötesinde bireyin kendini tanımasını sağlayabilir (2012, s.7).

Sanat eserleri ontolojik bakımından heterojen bir yapıdan meydana gelirler. İster zaman, ister mekân sanatları olsun, sanat eserleri ön yapı ve arka yapı olmak üzere iki tabakalıdır. Ön yapı, tasarım elemanlarından ve bu elemanların birbirleriyle ilişkilerinden oluşmaktadır. Tasarım elemanları, tasarım ilkelerine göre bir araya getirilirler. Sanat eserinin, estetik objenin arka yapısı, yani ikinci tabaka daha ziyade eleştiri işleminin alanıdır (Boydaş, 2007, s.15).

Bir sanat yapıtı çok katmanlı bir dizgedir. Sanat yapıtının alımlayıcı üzerindeki etkilerini incelemek için önce onu katmanlarına ayırarak çözümlemek gerekir. Sanat yapıtının çözümlenmesi ve ondan haz alınması, doğru okunmasına ve doğru anlaşılmasına bağlıdır. “Algının temel ilkesi, her zaman için, belli bir sanatın, görüntüsel göstergelerle konuştuğu sistemi anlamaktan geçer.” (Kagan, 1993, s.453).

Sanat yapıtının görsel sistemin anlaşılması için, önce alımlayıcının hazır olması gerekir. “Sanatsal tavrın özü, varoluşsal nitelikte bir kontemplation’dur (Seyirdir)” (Geiger, 1985, s.125).

Sanat eleştirisinde bir sanat eserinin incelenmesine dair yapılan eylemlerden biri de eseri diğer eserlerle karşılaştırmaktır. Çünkü “her sanat eseri insan yaratıcılığının özgün ürünüdür ama tek başına kaldığı zaman envanter bilgilerini vermekten öteye gidemez. Bu yüzden sanat yapıtları ancak birbiri karşısında ölçüt verebilirler ve birbirleriyle değerlendirilebilirler (Mülayim, 1994, s.316).

Araştırmada Ingres’in “Türk Hamamı” Manet’nin “Kırda Yemek” ve Velazquez’in “Nedimeler” adlı yapıtları ile Picasso’nun bu eserlerden alıntılama yöntemiyle oluşturduğu yorumlamaları bu doğrultuda incelenerek çözümlenmeye çalışılmıştır.

2.6.1.1. J.D. Ingres ve Picasso’nun “Türk Hamamı” Adlı Yapıtlarının İncelenmesi

2.6.1.1.1. Ingres’in “Türk Hamamı” Yapıtının İncelenmesi

“Genç kadınların toplandığı bu resim yaşlı bir adam tarafından yapılmıştır.” Ingres’in doğu ve kadın kokusunun hissedildiği bu resminde böyle yazmaktaydı. Gururlanmadan, çünkü

hayatının son dönemleriydi ve tuvalin başında her gün en az 6 saat çalışıyordu (Boydaş, 2007, s.223).

Oryantalizmin izlerini taşıyan Ingres'in "Türk Hamamı" adlı yapıtı, uzun bir ön hazırlık dönemi sonucu meydana gelmiştir (Bkz. Res:1). Ingres, bu yapıtını 1862 yılında 82 yaşındayken imzalamış olmasına rağmen resme bir yıl daha devam etmiştir. Ingres'in bu eseri 108 cm çapında, tondo (daire) şeklinde tuval panel üzerine yağlı boyadır. Resim içerisinde 25 çıplak kadın figürü yer almaktadır. (Bazı kaynaklarda bu rakam 20, 26, 27 olarak belirlenmiştir). Resmedilen kadınların vücut hatları yuvarlak, hafif göbekli, dolgun, oval yüzlü ve dudakları incedir. Kadınların hiçbirinde cinsel uzuvlar gösterilmemiştir. Genelde açık tenli olarak resmedilen kadınlarda, ortamın eğlenceli gibi görünmesine rağmen figürlerin her biri kendi halinde resmedilmiştir. Eğlenme havası hissedilmemektedir. Resimde koyu tenli olarak resmedilen iki kadın yer almakta, bunlardan biri tef çalar vaziyette, diğeri ise ayakta emir bekler şekilde durmaktadır. Kadınlardan biri havuz kenarındadır. Tam arkasında dans eden kadın figürü ve sağına doğru başında sarı bir örtü bulunan, yürüyen bir kadın yer almaktadır. Resmin arka planında yer alan kadın figürleri, kırmızı bir sofa üzerinde yarı yatar bir şekilde, bir şeyler yiyip içmektedirler. Resmin sağında, öne doğru ayakta duran bir kadın, önündeki kadının saçlarını tarıyor gibidir. Onların hemen önünde birbirine sarılmış iki kadın ve kolları başının üstünde duran bir başka kadın figürü yer almaktadır. En sağda yüzünü eliyle kapatmış bir kadının sadece başı görünmekte ve vücudu resmin dışına çıkmış gibi durmaktadır (Kodaman, Özkartal, 2011, s.127).

Eseri oluştururken bir tek model bile kullanmayan Ingres, birçok eskiz ve resminden alıntılama yaparak, yıkanan kadınlar, oturan kadınlar, yatan odalık ve egzotik sultanlar adlı eserlerindeki konu ve figürleri tekrar tekrar ele alarak "Türk Hamamı" adlı yapıtını meydana getirmiştir. Bu yapıtların yanı sıra, sanatçı tarafından çok sayıda karakalem eskiz çalışmaları göstermektedir ki Ingres, görsel ve yazınsal alanda birçok farklı kaynaktan beslenerek bu yapıtları ortaya koymuştur. Kendisini hep bir tarih ressamı olarak gören sanatçı, Türk hamamını da bu şekilde tasarlamış, özellikle 1763'te yayınlanan Lady Marry World Heley Montagu'nun gezi mektuplarından, Blaise de Vigenere'nin 1662 de yayınlanan "Historie Generale des Turks" adlı tarih kitabındaki gravürlerden, Giovanni Vitalba'nın çizdiği röprodüksiyonlardan oluşan, 1769 da Londra da "Eastern Costumes" başlığı ile yayınlanan bir dizi gravür çalışması ve "Recueih de Cent Estampes Repre Sen

Tant, *Differentes Nations Du Levant*” adlı XVIII yy. sanatındaki Türk motifleri hakkında kaynak oluşturan bir kitaptan da esinlenmiştir (Vargı, 2009, s.1-2).

Resim 1: Ingres, “Türk Hamamı” 1862

Ingres ömrü boyunca yakın doğuya hiç gitmemiştir. Bu resminde, ona kaynak olan, Lady Marry Montagu’nun kaleme almış olduğu mektubunda, 200 kadının refakatinde yıkanan bir kadını anlatmaktadır. Ingres, mektubun bu kısmını 1819 yılında not defterine geçirmiştir. Sözü edilen kadın resmin ön planında hafif solda görünmektedir (Leppert, 2002, s.301-302). Ingres, resmi izleyenlere karşı sırtı dönük ve elinde bir müzik aleti bulunan kadın figürünü başında bir örtü ile ve sağ tarafa bakar bir şekilde resmetmiştir. Bu kadın figürünü “Valpiçon’lu Yıkanan Kadın” figüründen esinlenerek oluşturmuştur (Bkz. Res: 2)

“Türk Hamamı” resminde yer alan kadınların bazıları ayakta, bazıları yatar halde, bazıları çalınan müziğe eşlik ederken, konuşurken, düşünürken, uyurken resmedilmiştir. İlk olarak dikdörtgen biçiminde tasarlanan fakat daire biçimine dönüştürülen resim merkezden dışarıya doğru genişleyen, iç içe geçen daireler çizmektedir. Resimde bu iç içe geçmiş ve birbirini izleyen daireler üzerine yan yana, sırt sırta ya da diz dize yerleştirilen kadın figürleri de dairesel bir biçimde uyum içerisinde yer almaktadır (Bkz. Res: 3)

Resim 2: Ingres, “Valpiçon’lu Yıkanan Kadın” 1808

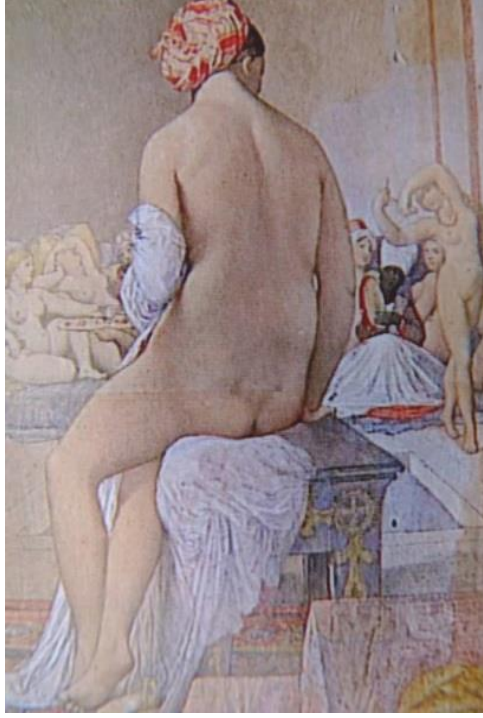
Resim 3: Ingres, “Türk Hamamı” 1862

En önde ölü doğa olarak verilen fincanlar ve sürahi; havuz kenarında görülen nargilenin tabanı; arkada, duvar girintisinde bulunan kabın uzun oval formu; en arkada kapıda beliren hizmetçinin püsküllü başlığı tablonun yumuşak ve dairesel formuna eşlik eder. Bu uyumu dışlayan çok az biçim söz konusudur. Bunlar duvar gözü, kapı, sehpa ve havuzdan ibarettir. Tablonun dairesel biçimde verilmesinin en bilinen amaçlarından biri Rönesans

resminde çok kullanılan ayna etkisi yaratmadır. Bu durum kadınların olduğu hamama tıpkı bir delikten ya da bir dürbünle bakarmış gibi bir etki yaratacağı için resme daha bir mahrem görünüm katıp güçlendirmektedir (Akbulut, 2006, s.22).

Zeynep İnankur, Lady Montagu'nun notlarındaki Türk hamamı anlatımı ile Ingres'in "Türk Hamamı" adlı eserinde resmedilen eserin farklı olduğunu ve Ingres'in eserinin, aslında gerçek bir Türk hamamını yansıtmadığını belirtmektedir. Ayrıca Lady Montagu'nun "yine de en ufak iffetsiz bir gülüşe ve hoppacık harekete şahit olmadım" cümlesiyle Türk hamamında gördükleri ve yaşadıklarının Ingres'in eserinde yansıtılandan farklı olduğunu bildirmektedir.¹ Oysa Ingres'in eserinde kadınlar arası yakınlaşmalar göze çarpmaktadır. Detayın çok fazla yer verilmediği yüksek tavanlı mekânda, yukardan süzülen ışığın, tavandan ve bir pencereden geldiği anlaşılmaktadır. Bu ışık, resmin ana unsuru olan kadının, sırtı dönük, elinde çalgı aleti bulunan figür olduğunu bize yansıtmaktadır. Mekânda bir havuz ve basamaklarla ayrılmış bölümler yer almaktadır. Tablo iki bölüm olarak görülmektedir. Birinci bölüm önde yer alan altı kadın figürü ikinci bölüm ise diğer figürleri içermekte ve çok uzakmış gibi görünmektedir. Havuz kenarında uzanmış şekilde görünen kadın resmin ilk bölümüne yakın olmasına rağmen oldukça küçük resmedilmiştir. Açık rengin hâkim olduğu resimde farklı tonları ile kullanılan kırmızı renk çoğunlukla önden arkaya doğru, figürlerin oturduğu zemin üzerinde, çok az miktarda kadınların üzerlerindeki aksesuarlarda ve en arkada elinde bir şemsiye ile hamama giren kadın figüründe yer almaktadır. Yuvarlak çizgilerin ve organik şekillerin ön plana daha çok çıktığı resimde yumuşak bir doku havası vardır. Hamam ve kadınlar için bir ön çalışma olarak hazırlanan aşağıdaki resimde sırtı dönük oturan kadın figürü ile ayakta parmak uçları üzerinde dans eden kadın figürü "Türk Hamamı" resminde kullanılmıştır (Bkz. Res: 4). Yine sanatçının "Odalık ve Köle" adlı tablosunda yere uzanmış kadın figürünün baş ve el duruşu "Türk Hamamı" eserinin habercisi gibi görülmektedir (Bkz. Res: 5).

¹ 06-05-2009 tarihinde TRT2 kanalında yayınlanan "Düşlerdeki Harem" programında Prof. Dr. Zeynep İnankur tarafından yapılan yorum

Resim 4: Ingres, “Hamam ve Kadınlar İçin Ön Çalışma”

Resim 5: Ingres, ”Odalık ile Köle” 1842

Akbulut (2006, s.16)’a göre Ingres, “Türk Hamamı” tablosunda yer alan kadın figürlerinin çoğunu eski gravür ya da karakalem çizimlerden aktarmıştır. Bunun yanı sıra duruş şekilleri de başka resim ve gravürlerde aynı tarzda tasvir edilmiş ve neredeyse hiç değiştirilmeden “Türk Hamamı” tablosuna eklenmiştir. Boydaş’ın (2007, s.223) “stüdyosuna tek bir model bile almadı. Bütün ömrü boyunca çizdiği karalamalardan faydalandı” sözü bunu desteklemektedir. Tablonun ön kısmında iki eli başının üstünde görülen kadın yine duruş itibariyle başka gravürlerden geliyor olsa da yüzü Ingres’in ilk

karısı Madeleine Chappelle aittir. Ayrıca en önde sağda duran kadının kolları sonradan eklenen ve daha önce üç kollu bir desen olarak çizilmiştir (Bkz. Res: 6–7).

Resim 6: Ingres, “Türk Hamamı” Detay

Resim 7: Ingres, “Türk Hamamı” İçin Ön Çalışma

Akbulut (2006, s.17)’a göre Ingres, model eşliğinde yaptığı çizimlerin yanına kadın başları, kolları ve kıvrılmış bacaklar, farklı pozisyonlarda yatmış ya da oturmuş çıplak kadın figürleri de eklemiştir. Daha sonra bu figürlerin tamamını deyim yerindeyse bir montaj tekniğiyle “Türk Hamamı” tablosundaki karakterlerde kullanmıştır. Kısacası Ingres’in Oryantalist bir düşünceyle ve daha önceki çalışmalarından alıntılama yaparak resmettiği “Türk Hamamı” adlı yapıtındaki kadınların çıplaklığı, doğunun bilinmeyen, büyüleyici, cazip ve egzotik havasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca, yuvarlak çerçeveye oluşturulan bu eserin görüntüsü, resmi izleyen kişiyi bir röntgenci durumuna getirmektedir.

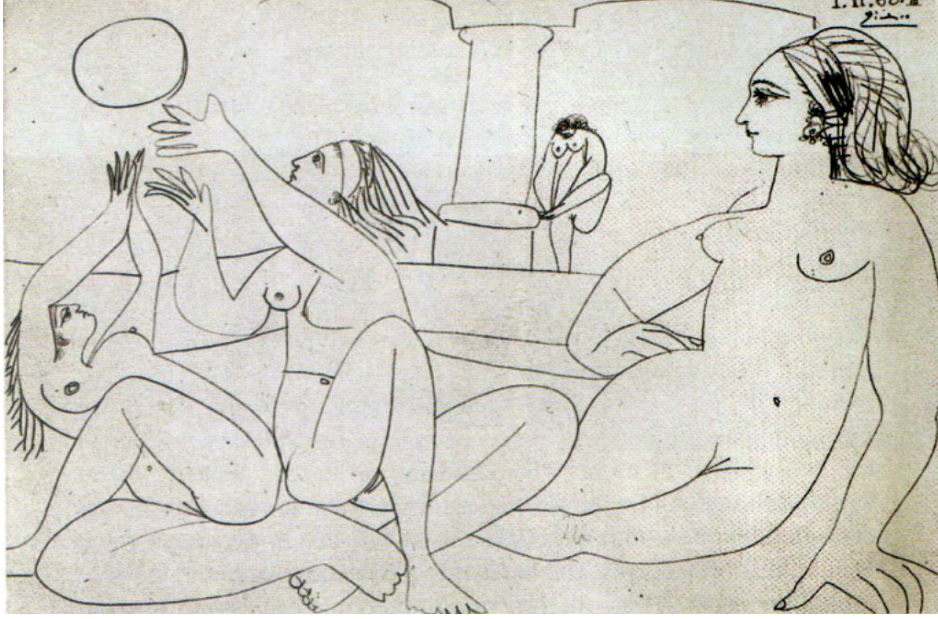
“Türk Hamamı” tablosu ilk olarak, Petersburg eski ataşesi Halit Paşa tarafından satın alınmıştır. 1868 yılında açık arttırmaya çıkarıldıktan sonra da birçok koleksiyonu dolaşan tablo, en son 1911 de Louvre Müzesi tarafından kabul edilir. Bu andan itibaren de bu eser, değişik birçok ressam ve plastik sanatlarla uğraşan isimlere ilham kaynağı olmuştur (Akbulut, 2006, s.25). Bunlardan birisi de 20.yy.a damgasını vuran ressam Pablo Picasso’dur.

2.6.1.1.2. Picasso’nun “Türk Hamamı” Yapıtının İncelenmesi

Akademik üslupta çalışan Ingres’in dışında 19. yy izlenimcileri başta olmak üzere birçok sanatçı tarafından hamam ve yıkananlar teması oldukça sık işlenen bir konu olmuştur. Bu sanatçılardan bazıları; Camille Pissarro (1830–1903), Edouard Manet (1832–1883), Edgar Degas (1834–1917), Paul Cezanne (1839–1906), Pierre Auguste Renoir (1841–1919), Paul Gauguin (1848–1903), Henry Matisse (1869–1954), Andre Derain (1880–1954) ve Pablo Picasso (1881–1973) gibi döneminin büyük ustalarıdır.

Ingres’in “Türk Hamamı” adını taşıyan resmi birçok sanatçıda olduğu gibi Picasso’da da aynı isim ve temada birleşmiştir. Picasso, belki de sanat tarihinin en önemli derleyicilerinden biri olarak gösterilebilir. Marrinan, (1977, s.756) “Picasso nereye giderse gitsin onun gözleri ve zihni, etrafında bulunanları, deyim yerindeyse bir sünger gibi emerek yaptığı eserlere aktarırdı” diyerek sanatındaki akıl almaz üretkenliğinin ve yaratıcılığının temelinde nelerin etkili olduğuna değinmiştir. Ayrıca sanatçı bu özelliğini 1935 yılında Zervos’a itiraf ederek, “Güzel olan her şeyi nerede bulursak almalıyız. Bana eski bir tablo gösterilse, ondan almak istediğim her şeyi almaktan da geri kalmam” (Marrinan, 1977, s.756) demiştir.

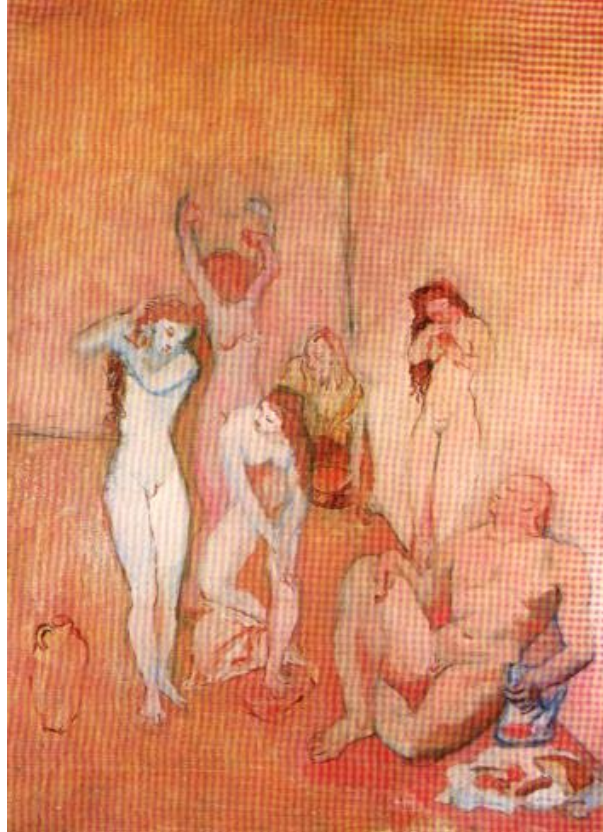
Picasso’nun alıntı yaptığı öğeler, kendi eserleriyle bütünleşerek görünmez olmuştur. Bunlar ancak çok iyi bir gözlem yoluyla fark edilebilir. Bazen bir imge, Picasso’nun aklına o kadar yer etmiştir ki, o imgeye tema ve çeşitlilik işlemi ile geri dönmüştür. Kübik dönem boyunca devam etmiş bu türe bir örnek olarak Ingres’in “Türk Hamamı” ve “Büyük Odalık” resmi gösterilmiştir (Marrinan, 1977, s.756). Ayrıca çıplaklık, hamamda yıkananlar ve haremden kadın temaları Picasso’nun eserlerinde çokça işlediği konulardan olmuştur (Bkz. Res: 9-10-11-12).

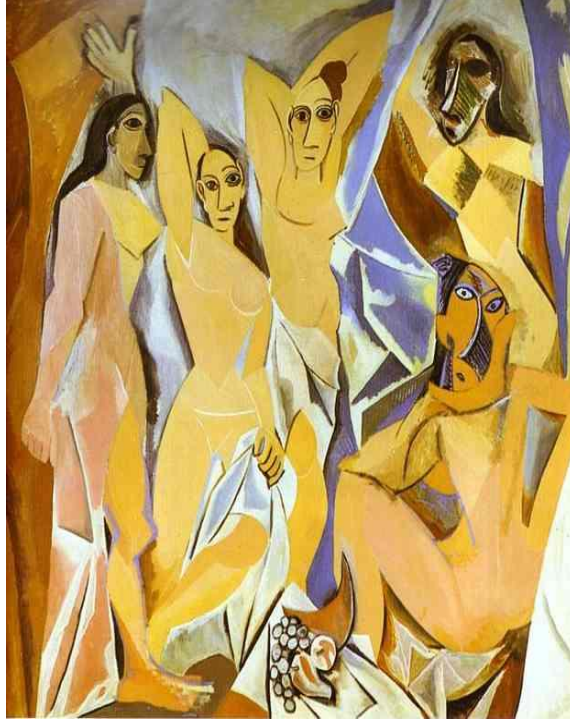
Resim 8: Picasso “Türk Hamamı” 1968

Picasso’nun “Türk Hamamı” adlı yapıtı, 1968 yılında, gravür tekniği ile yapılmıştır. Picasso; resimde dört çıplak kadın figürüne yer vermiştir. Sanatçı kadın figürlerini her ne kadar cinsel uzuvlarını örtecekmiş gibi bir oturuş stili ile çizmiş olsa da, bu bölgeyi ve göğüsleri özellikle belirgin bir şekilde resmetmiştir. (Bkz. Res: 8). Picasso’nun “Türk Hamamı” yapıtındaki kadın figürleri, Ingres’in aynı adlı resmindeki kadınların aksine daha ince yapılı, iri gözlü ve göbeksizdir. Resimdeki dört kadın figüründen üç tanesi yan yana çizilmiş olmasına rağmen, resmin sağındaki figür diğer ikisinden oldukça büyüktür. Böylece sanatçı, izleyiciye resimdeki en önemli figürün o olduğunu göstermektedir. Figür, yarı yatar bir halde, bir eli belinde, oldukça kendinden emin bir duruşla yanındaki iki figüre bakmaktadır. Saçları taralı ve bir hamamda değilmiş gibi durmaktadır. Hemen yanındaki iki figür birbirine dönük, fakat bakış açıları farklı resmedilmiştir. Kadınlardan biri oturur, diğeri ise yarı yatar şekilde resmedilmiş, elleri havada olan kadın top oynuyormuş gibi betimlenmiş olmasına rağmen bu iki figürden solda olanı top oynar gibi değil de, ellerinin birbirine bitişik olarak çizilmesi onu, daha çok sanki dans eder şekilde göstermiştir. Sanatçı ayrıca figürlerin ellerini oldukça büyük betimlemiştir. Ortadaki figür ise topu tutacak şekildedir. Söz konusu bu iki figürün top oynuyormuş görüntüleri, büyük çizilmiş ve resmin ana unsuru olduğu belli olan sağdaki figürü eğlendirir bir durumdadır. Picasso’nun “Türk Hamamı” adlı yapıtında Ingres’in tondo biçiminin aksine dikdörtgen bir biçim kullanılmış, resimdeki kompozisyon unsurları, büyük dikdörtgen içinde yine farklı dikdörtgenler içine yerleştirilmiştir. En arka planda gösterilen sütun, resmi ortadan ikiye

bölmekte ve iki dikdörtgen parça oluşmasına sebep olmaktadır. Resimde yer alan dört kadın figürü de bu dikdörtgenler içine ikili olarak yerleştirilmiş olarak görülmektedir. Sütunun yanında tek ayaküstünde duran ve bir ayağıyla uğraşan küçük kadın figürü, en arkada çizilerek yapıta perspektif açısından bir derinlik kazandırmıştır. Ayrıca bu figürde, diğer figürlerin aksine yüz belirsiz ve daha özensizdir. Picasso'nun yapıtı son derece yalın, tek çizgi ile renk kullanılmadan, gravür tekniği ile yapılmıştır. Ingres'in uzun yıllar üzerinde çalıştığı resminin aksine bir çırpıda yapılmış gibidir. Tıpkı Ingres gibi Picasso'da ölümünden beş yıl önce yaptığı bu resmin farklı versiyonlarını daha önceki yıllarda da gerçekleştirmiştir. 1906- 1918 yılları arasında yıkananlar temalarının işlendiği birçok eserinde ise daha detaylı betimlemeler söz konusudur. Bu eserlerin birçoğunu yağlı boya tekniği ile yapan sanatçı tabloları renkçi ve lekeci bir anlatımla resmetmiştir. Özellikle 1918 yılında resmettiği yıkananlar adlı tablosunda (Bkz. Res:12), bunu net bir şekilde görebiliyoruz.

Resim 9: Picasso “Harem” 1906

Resim 10: Picasso “Banyo Yapan Avignonlu Kızlar” 1907

Resim 11 Picasso “Yıkanaan” 1909

Resim 12: Picasso 1918 “Yıkılanlar”

Ingres ve Picasso; teması odalık, yıkananlar, hamam, harem olan farklı isimler altında, birçok yapıt meydana getirmiştir. Ingres’in ömrü boyunca çizdiği karalamalarından ve kendi yapıtlarından alıntılama yaparak oluşturduğu “Türk Hamamı” resmi ile Picasso’nun 106 yıl sonra, Ingres’in yapıtlarından alıntılama yaparak oluşturduğu “Türk Hamamı” resmi için en başta söylenmesi gereken şey yapıtların fiziksel benzerlikten önce, ruhsal benzerlik taşıdığıdır. Her iki resim yan yana geldiğinde çok farklı iki kompozisyon görülmektedir. J. D. Ingres’de realist bir anlatımla resmedilen orantılı kadın figürleri, özenle seçilmiş renkler ve ayrıntılar dikkat çekmektedir. Ingres’e göre çizgi “kraliçedir”, renk ise onun hizmetçisidir. Görsel ahenk ve form temizliği Ingres’in kuralıdır. Kompozisyonda “altın kesim”i kullanmış olması yapıtı düzenli ve ahenkli göstermiştir. Resmin içindeki figürlerin tümü izleyiciyi kendine çekmekte, resmin içine alarak tek tek inceleme imkânı sunmaktadır. Resimde yer alan her bir figür ince ince işlenmiş, tüm detaylar ve ayrıntılar özenle renklendirilmiş, egzotik unsurlar dengeli bir şekilde kullanmıştır.

Ingres’in “Türk Hamamı” resmi Picasso’nun harem içi çıplak kadın izlenimleri için bir ilham kaynağı olmuştur. Ingres’in, Picasso üzerindeki etkileri en erken 1907’de “Les Femmes d’Alger (O. J. R. M.)” da görülmektedir. Picasso’nun

“Türk Hamamı” isimli yapıtı incelendiğinde öncelikle bir yalınlık göze çarpmakta, çizgi ile oluşturulmuş kompozisyonda renk kullanılmaması, detaylara yer verilmemesi, izleyiciyi özensiz bir anlatım düşüncesine yöneltmektedir. Aslında Picasso’nun Ingres’den alıntıladığı, resmin teması ve resmin adıdır. Fiziksel açıdan eser üzerindeki benzerlik ise; her iki yapıtta da vurgulanan esas kadın figürlerinin, kompozisyonda ön planda yer almasıdır. Fakat Ingres’de sırtı izleyiciye dönük ve gizemlidir. Resme bakan bütün izleyicinin düşüncesinde figürün kim olduğu sorusunu akla getirir. Picasso’da ise yüz izleyiciye yandan gösterilmiştir. Picasso’nun resminde, fiziksel açıdan Ingres’den alıntıladığı bir diğer unsur, arka planda kullanılan kemerli sütunun yanına çizilen perspektif açısını ve kompozisyonun dengesini kurmak için çizdiği figürün, yerleştirildiği açı ile Ingres’in yapıtında resmedilen en arkada elinde bir şemsiye ile hamama giren kadın figürünün yerleştirildiği açının aynı olmasıdır. Ingres’in yapıtının sağında ve önde yer alan, ellerini başının üzerinde bağlamış figür ile onun yanındaki figürün bakış açılarındaki farklı yönlerde olması, Picasso’nun yapıtındaki top oynayan figürlerin bakış açılarındaki farklı yönlerde olması, eserini oluştururken Ingres’in yapıtından alıntılama yaptığını göstermektedir.

Yapıtlardan biri akademik desen anlayışına bağlı, realist ve oryantalist tarzda resmedilmiş Ingres’in “Türk Hamamı”, diğeri ise, 20.yy. Modernist anlayışına uygun olarak resmedilmiş olan Picasso’nun “Türk Hamamı” adını taşıyan resimlerin bulunduğu genel ortak nokta, aynı isim ve işlenen temadır. Bu yapıtlar alıntılama yöntemiyle, farklı gösterim şekliyle, geçmişte, günümüzde ve gelecekte de sanatçılar tarafından değiştirilerek kullanılacaktır. Burada taklit edilen şey yapıt değil biçemdir. Çünkü biçemde genelden ayrılık ve kendine özgülük vardır. Sanatçının biçimini; ele aldığı konu, olaylara ve insanlara bakış açısı, yaşadığı dönem, özel becerileri ve daha birçok özelliği oluşturur (Kodaman, Özkartal, 2011, s.136).

2.6.1.2. Edouard Manet ve Picasso'nun “Kırda Yemek” Adlı Yapıtlarının İncelenmesi

2.6.1.2.1. E. Manet'nin “Kırda Yemek” Yapıtının İncelenmesi

Resim 13: Manet “Kırda Öğle Yemeği” 1862-1863, 81.9x104.5

Kırda Öğle Yemeği ya da diğer bir adıyla Kırda Piknik (Fransızca: *Le Déjeuner sur l'herbe*) Fransız ressam Edouard Manet tarafından 1862-1863 yılları arasında yapılmış, sanatçının, Rönesans'tan beri var olan resim geleneğini yıkıp modern sanatın başlamasına sebep olan en ünlü başyapıtlarından biridir. Eser, şu anda Paris'teki Orsay Müzesi'nde sergilenmektedir. İlk kez 1667 yılında Fransız Güzel Sanatlar Akademisi tarafından açılan Paris Salonu, o dönemde şehirdeki kamuya açık tek sanat sergisiydi. Her sene düzenlenen sergiye katılacak eserleri, sanat konusunda muhafazakâr akademisyenlerin oluşturduğu bir jüri heyeti seçiyordu. Heyet, özellikle genç ve modern ressamların tablolarını reddetmesi ile ünlenmişti. 1863 yılında, yaklaşık 5000 başvurunun 3000 tanesi reddedildi. Bu eserlerden biride Manet'nin “Kırda yemek” adlı tablosuydu. Eserleri sergiye kabul edilmeyen ressamlar durumu protesto ettiler. Şikâyetler üzerine, Fransa İmparatoru III. Napolyon, tabloların başarısına halkın karar vermesi gerektiğini söyleyerek bir “Reddedilenler Salonu“ (Salon des Refusés) açılmasını emretti ve Paris Salonu'na kabul

edilmeyen Manet de Kırdan Öğle Yemeği'nin de aralarında bulunduğu çalışmalarını bu salonda sergiledi. O sene, Reddedilenler Salonu'nda Manet dışında Camille Pissarro, Paul Cezanne, James Abbott McNeill Whistler gibi ressamların eserleri de yer aldı. Kırdan Öğle Yemeği, sergiyi gezen halkı, eleştirmenleri ve hatta imparatoru dehşete düşürdü ve büyük bir skandal yarattı (http://tr.wikipedia.org/wiki/Kırdan_Öğle_Yemeği).

Manet, Kırdan Öğle Yemeği adlı resmini boyamaya karar verdiği zaman, bir yaz günündeki atmosferin değişkenliğini anlatmak istemiştir. Her şeyden önce sıcak bir yaz gününde, suyun temizliğini ve yaz gününün karakterini anlatmak istemiştir sanatçı. Işığın yansımaları ve havanın parıldaması figürler kadar önemlidir. (Boydaş, 2007, s.237).

Tabloda en önde pek de ilgi görmediği anlaşılan meyve sepeti, bir somun ekmek, örtüler ve etrafa saçılmış zamansız meyveler yer almakta. Hemen arkada elini çenesine dayamış, yüzü izleyiciye dönük ve rahat bir şekilde çimenlerin üstünde oturan çıplak kadın figürü var. Çıplak figürün hemen yanında iki giyinik adam, kadına aldırış etmeden sohbet ediyor. Bohem bir tarzda giyinmiş olan erkekler 19. yy. sanatseverleri için oldukça modern görünüyorlar. Sıradan bir piknik görüntüsünün olmadığı açık olan resimde, öndeki erkek figürünün elinde baston var ve yatar bir şekilde resmedilmiş. Her iki erkek figürü de başında o dönemde daha çok kapalı alanlarda kullanılan şapkalarla gösterilmiş. Ressam, tabloda yer alan tüm kişileri teatral bir pozda çizmiştir. En arkada yarı çıplak bir kadın suya doğru eğilmiş bir şey yapıyor. Suda bir kayık var. Resimde belli belirsiz boyanmış bir arka plan ve bir kuş var. Tablonun sol alt tarafında zor fark edilen bir kurbağa var. Manet, bu kurbağayla tarihi resimlerde bulunan köpek geleneğine gönderme yapmaktadır. Resimde biraz dağınık bir kompozisyon izlenimi görülmektedir. Tablonun orijinal adının “Banyo” olmasının sebebini bir bakıma sudaki yarı çıplak kadın figürü ile açıklayabiliriz. Edouard Manet, Reddedilenler Salonu'nda çok ses getiren eserini yaptığında 31 yaşındaydı. Kırdan Öğle Yemeği'ni yaptığı dönemlerde Manet'nin tarzı da seçtiği konular kadar ilgi çekiciydi. Aydınlık ve karanlık öğeler arasında hiçbir geçiş yapmayan ressam, bilinen yumuşak tonlar yerine güçlü zıtlıkları tercih ediyor ve perspektife önem vermiyordu. Kompozisyonun merkezindeki nü tam olarak ortada olmasa bile resimdeki ana unsurdur. Oldukça detaylı işlenmiştir. Bizi doğrudan kendisine çeker. Resimdeki nü figür Edouard Manet'nin favori modeli 18 yaşındaki Victorine Meurenttir. Ressamın kayınbiraderi heykeltıraş Ferdinand Leenhoff ve ressamın erkek kardeşleri Gustave ve Eugene Manet'nin poz verdikleri tablo, geniş fırça darbeleri, farklı ışık gölge kullanımı, renk seçimi, çıplak modelin izleyicinin gözlerinin içine doğrudan bakması ve bir hikâye

anlatmaması sebebiyle modern resmin başlangıcı kabul edilmiştir. Sanatçı, tabloda bize göstermek istediklerini vurgulamak için oldukça büyük bir tuval boyutu seçmiştir. Tablo aslında ayrıntılı bir eskiz aşamasında gibidir. Resimde tuvalden taşmakta olan kalın renk tabakaları göze çarpmaktadır. Tabloda orman bir dekor gibi resmedilmiş, doğal olmayan bir perspektif görüntüsüne sahiptir.

Resme sosyal bir anlam yükleyebilmek neredeyse imkânsız gibidir. İzleyenleri sürekli sorular sormaya yönelten bu resim, fazla büyük ve kontrolsüz, içinde birçok farklı şey barındıran ama bu yönleriyle de harikulade bir eserdir. Tablo boyut ve hırs anlamında daha önce yapılmış nü resimlere meydan okurcasına resmedilmiştir.

Zamanına göre çok çarpıcı bulunan resim Manet'nin küstahlığını yansıtıyordu. Sanki sanatçı tabloda sanatın tüm kurallarını değiştirmek ve ondan önce uygulanan şeyleri silmek gibi bir düşünceyle resmi işlemiştir. Tablo sanat için sanat olgusunun temel bir simgesi gibidir. Sanatın tüm yönlerini içinde barındırmaktadır. Tabloyu herhangi tarza sokmak zordur. Çünkü natürmort, peyzaj, figür çizimi gibi birçok farklı tarzı yansıtan bu eser bir sanatçının evrensel olduğunu ispatlama çabası, tüm tarzları uygulayabileceğinin bir göstergesidir. Tabloda sanatçı bir anlamda her şeyi bir arada kullanmak istemiştir.²

Kırda Öğle Yemeği'ndeki iç içe geçmiş çok sayıdaki tür, Jackson Pollock tablolarındaki birden çok sayıdaki metafora benzer. Tablo bir manzara resmi ya da tarihi resim değildir. Natürmort ya da nü de değildir. Bu türlerin daha fazlasıdır. Manet, modern bir ressam olarak eserine “güzel bir resim” haricinde hiçbir şey koymamayı düşünmüş ve tabloyu sanata dikkat çekmek için kullanmıştır. Kırda Öğle Yemeği'ni gizemli, anlaşılmaz, kışkırtıcı ve edepsiz gösteren de ressamının bu uğraşıdır. Manet bu tablosunu eski ustaların eserlerinden alıntılama yaparak oluşturmuştur. Ressamın ana esin kaynaklarından ikisi, Louvre Müzesi'nde sergilenen, Giorgione'ye ait olduğu da öne sürülen, Titian'ın ilk eserlerinden biri olan ”Fiesta Campestre“ isimli eseri (Bkz. Res: 14) diğeri ise Raffaello Santi'nin tasarladığı, Marcantonio Raimondi'nin oyduğu ”Paris'in Yargısı“gravürüdür. (Bkz. Res: 15) Manet, Titian'ın fikrini geliştirmiş olsa da, eserin ana görüntüsünü Raffaello Santi'nin tasarımından Marcantonio Raimondi'nin gravüre dönüştürdüğü Paris'in Yargısı'ndan almıştır. Ön plandaki çıplak kadın ve giyinik erkeklerin oturuş düzeni, Raffaello'nun kompozisyonundaki ırmak tanrıalarının oturuş düzeni ile bire bir aynıdır. Ressamın, Raffaello'nun figürlerini seçmiş olmasının sebebi onların kusursuz güzelliği

² TRT2 de yayınlanan “Sanatın Gücü“ adlı programdan

değil, dönemin sıradan insanlarına kolayca dönüştürülebilir olmalarıydı. Ayrıca tablo da avangart kültürün standart yöntemi olarak eski ustaların başyapıtlarının postmodern bir şekilde yeniden yapılmasını uygulamıştı (http://tr.wikipedia.org/wiki/Kırda_Öğle_Yemeği).

Manet'nin çocukluk arkadaşı ve daha sonra biyografisini yazacak olan Antonin Proust ise *Kırda Öğle Yemeği* fikrinin kaynağının ressamla parkta geçirdikleri bir gün olduğunu söylemiştir.

Resim 14: “Fiesta Campestre” 1510, 110x138

Resim 15: “Paris'in Yargısı” 1515-1516

Aradan 150 yıla yakın bir süre geçmesine rağmen yapılan en gizemli eserlerden biri olma özelliğini taşıyan tablo, hala bir sonraki nesle ilham olmaya devam etmektedir. 20. yüzyılın birçok sanatçısına esin kaynağı olan bu eser üzerinde çalışmalar hala sürüp gitmektedir.

Pablo Picasso; Gustave Courbet, Eugene Delacroix, Edgar Degas, Pierre-Auguste Renoir, Paul Cezanne gibi on dokuzuncu yüzyıl ressamlarından etkilendi ve onların eserlerini kendi yorumunu katarak yeniden çizmiştir. Fakat tüm bu ressamlar arasında Picasso'yu en çok Manet ve onun Kırdaki Öğle Yemeği tablosu etkiledi.

2.6.1.2.2. Picasso'nun "Kırdaki Yemek" Adlı Yapıtının İncelenmesi

Tablo, etkisi altında kalan Pablo Picasso tarafından ilk kez 1900'de Paris'teki evrensel sergide fark edilmiştir. Bir keresinde Picasso bir kâğıda "bu resmi ne zaman görsem sonraları çok sorun çıkaracak" diye yazarak tabloda ne kadar etkilendiğini belirtmiş ve sonraları sanatçıya, tüm eserleri arasında en çok bu tablonun farklı varyasyonlarını gerçekleştirdiği bir ilham kaynağı olmuştur. Picasso bu resimden yola çıkarak 150'ye yakın çizim, 27 tablo, 3 linolyum kesim ve heykellerinin yapıldığı 18 karton model yapmıştır. (Bkz. Res:16-22).

Resim 16: Picasso "Kırdaki Öğle Yemeği İçin Çalışmalar" 29 Haziran 1954, 21x27

Picasso, eserle ilk kez 1932 yılında yakından ilgilenmeye başladı. 80'li yaşlarında Kırdaki Öğle Yemeği tablosuna yönelerek, onu saplantı haline getirdi. Ressam, bu ilk çalışmalarında Manet'nin kompozisyonunu bozmadı. Picasso daha sonra yapacağı

versiyonlar için ön çizimler yaptı (Bkz. Res:16). 1959 yılında on'a yakın çizim daha yapan sanatçı, 1960'ta ilk tablosunu boyadı ve resmin düzenlemesini değiştirmeye başladı (Bkz. Res: 17). O sene içerisindeki diğer çalışmalarında kişilerin yerlerini değiştirdi, renklerle oynadı, çıplağı izleyicilerin gözünün içine bakmayan bir balonmuş gibi çizdi. 1961'deki çeşitlemelerinde erkekleri Noel Baba kılığında betimledi, tüm karakterleri çıplak resmetti, karakterleri yaşlandırdı ya da saçlarını kazıdı ve modellerin bir kısmının olmadığı versiyonlar üretti. 1962 yılında ise eserle ilgili seramik tabaklar boyayıp gravürlerini yaptı. Gene aynı sene tablonun kartondan tiyatro sahnesi modellerini tasarladı.

Resim 17: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 29 Şubat 1960, 130x195

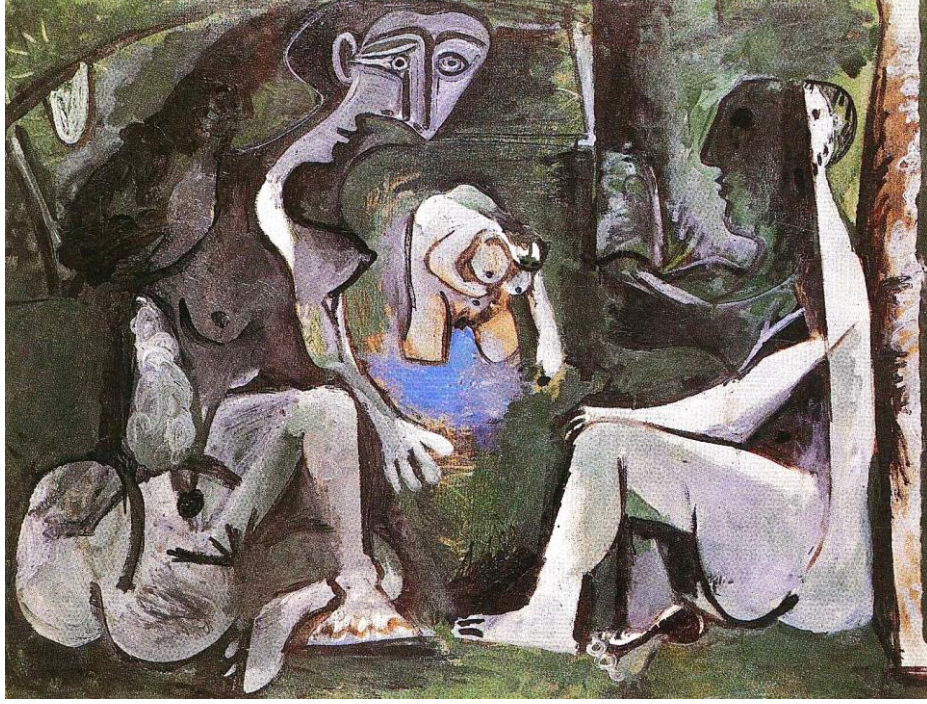
Resim 18: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 4 Mart-30 Temmuz 1960, 60x73

Resim 19: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 3 Mart-20Ağustos 1960, 129x195

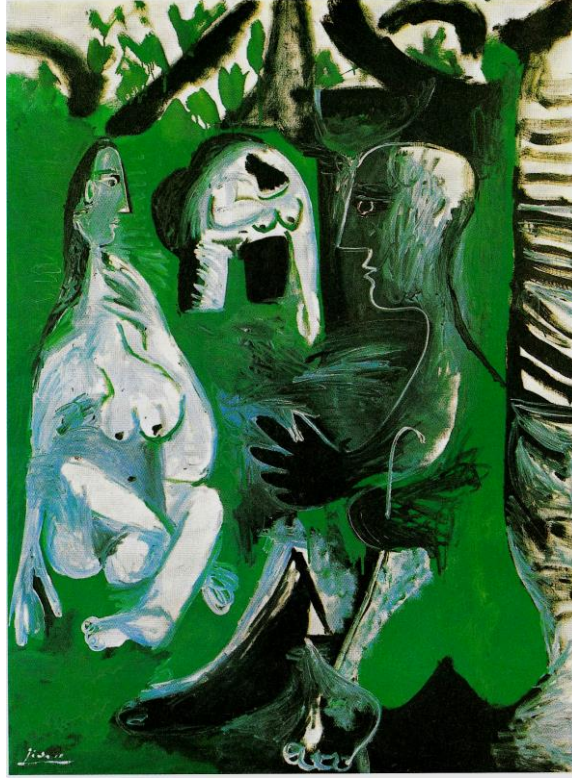
Resim 20: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 17 Haziran1961, 60x73

Resim 21: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 16 Temmuz 1961, 89x116

Resim 22: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 26 Temmuz 1961, 27X37

Resim 23: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 30 Temmuz 1961, 130x97

Resim 24: Picasso “Kırda Öğle Yemeği” 13 Mart 1962, 53.3x64.5

Picasso'nun Kırda Öğle Yemeği'ni birçok kere çizmesinin sebebi, sanat hakkındaki fikirlerini, isteklerini, kıskançlığını yani kimliğini usta bir ressamın çalışmasını içselleştirerek ifade etme arzusuydu. Manet'nin tablosunda gizem, neresi olduğu anlaşılmayan bir mekân, yataylık, modernlik ve duygusal bir haz varken; Picasso'nun

alışmalarında tetikte olma, merhametsiz bakışlar, sertlik ve zamansızlık vardır. Picasso, Manet’yi doğrudan taklit etmeyerek çeşitlilik yaratmaya çalıştı. Picasso’nun Kırdada Öğle Yemeği çalışmalarına bakıldığında Manet’yi gıptayla tanımaya çalıştığı fark edilmektedir.

5 Nisan 1970’de bitirdiği son gravürle Picasso, Kırdada Öğle Yemeği çalışmalarına son verdi. Picasso’nun eser üzerinde bu kadar çok çalışmasının sebebinin Manet’nin bu tablosuyla kendisinden önce gelen ustaları yok saymadan geleneği kırabilen ilk sanatçı kabul edilmesi olduğu düşünölür (<http://edoumanet.wordpress.com/tag/kirda-ogle-yemegi>).

Picasso’nun Kırdada Öğle Yemeği çeşitlemeleri bu başyapıtın bütün temel öğelerini kapsar. Sanatçının neredeyse ölümüne dek tekrarlanarak karşımıza çıkan iki konu vardır bu resimde; ressam ve modeli. Picasso, orijinal tablonun boyutlarına en yakın olarak resmettiği versiyonunu 3 Mart-20 Ağustos 1960 yıllarında gerçekleştirmiştir (Bkz. Res: 19). 129x195 cm. boyutlarında olan resim tuval üzerine yağlı boya olarak yapılmıştır. Kompozisyonda en önde oturur pozisyonda bir erkek figürü başında şapka ve elinde bastonuyla resmedilmiştir. Eller oldukça büyüktür. Manet’nin resmindeki gibi ellerin biri öne doğru uzanmış şekildedir. Resimde orijinalinde olan diğer erkek figürü yoktur. Manet’nin resmindeki en önemli figür olan çıplak kadın figürü, Picasso’da da merkezde olmamasına rağmen tablonun ana elemanıdır. Figür oldukça büyük resmedilmiştir. Kompozisyonda önemli olan şeyler açık lekelerle boyanarak ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. Çıplak kadın figürü, erkek figürün elleri gibi... Çıplak kadın figürü Manet’nin figürüne benzemez. Saçları toplanmamış, uzun ve daha koyu renklidir. Bize bakarak gülümsemektedir. En arka plandaki suya eğilmiş çıplak kadın figürü, kayık belli belirsiz işlenmiştir. En önde beş adet büyüklü küçüklü daireler meyveleri simgeler. Kompozisyondaki ormanlık alan belirgin ve yoğundur. Kalın ince konturlar, büyük küçük lekelerle ifade edilmiştir. Kompozisyonun genelinde geometrik parçalanmalar görmekteyiz. Bu parçalanmalar renklerle, konturlarla figürlere aktarılmıştır. Tabloda soğuk renkler hâkimdir. En önde meyvelerde birkaç fırça darbesiyle sıcak renk kullanılmıştır.

Bu başyapıtın bir diğer versiyonu olan 1961 tarihli tabloda (Bkz. Res: 20) ise biraz daha ayrıntılı bir anlatım görmekteyiz. Tablo tuval üzerine yağlı boyadır ve 60x73 cm. boyutlarındadır. Tabloda bir öncekinden farklı olarak diğer erkek figürde pipo içerken resmedilmiş ve orijinalindeki gibi çıplak kadın figürüyle bir aradadır. Fakat yanında değil de arkada resmedilmiştir. Bir eli yere dayalı bir eliyle de pipo içen figür kalın kaşlı ve bakışları izleyiciye doğrudur. Resmin ana unsuru olan çıplak kadın figürü bu resimde

diğerine göre daha detaylı ve bütün halde boyanmıştır. Bir elini çenesine dayamış, hem yandan hem de önden resmedilmiştir. Yine uzun siyah saçlıdır. En öndeki erkek figürü bu resimde daha belirsizdir. Fonla kaynaşmış ama oldukça büyük resmedilmiştir. Bakışları doğrudan Çıplak kadın figürüne yönelmiştir. En arkada sudaki kadın figürü suya eğilmiş şekildedir. Resmin önündeki piknik sepeti daha detaylıdır. Yeşil rengin ağırlıkta olduğu bu tablo diğerine göre daha aydınlıktır. Kısaca birçok farklı yorumun yapıldığı bu tablolarla Picasso ana elemanları bozmadan kullanmış, renklerde, kurguda, üslupta oynamalar yapmıştır.

2.6.1.3. Velazquez ve Picasso'nun “Nedimeler” Adlı Yapıtlarının İncelenmesi

2.6.1.3.1. Velazquez'in “Nedimeler” Adlı Yapıtının İncelenmesi

Resim 25: Velazquez “Las Meninas” 1656-1657, 318x276

Rene Magritte “Las Meninas, Velazquez’in görünmeyen düşüncesinin görülebilir imgesidir” der (Cengiz, 2009, s.152). Ressam Diego Velazquez’in “Nedimeler” Las Meninas isimli tablosu (Bkz. Res: 25) sanat tarihinde tüm zamanların en etkileyici

resimlerinden biri kabul edilmektedir. Klasik bir anlayışla tuval üzerine yağlıboya tekniğiyle resmedilen tablo 318x276 cm boyutlarındadır. Sanatçı eseri 1656-57 yılları arasında yapmıştır. Eserlerinde oluşturduğu elitist dil ve sağlam entelektüel alt yapıyla içinde bulunduğu Barok döneminden de “Barok” sayılabilecek İspanyol ressam Velazquez'in, optik, mekânsal ve hatta konu bütünlüğü, espas sorunun çözümü gibi ana unsurlarını “ayna” yardımıyla oluşturduğu “Nedimeler” adlı tablosu sanat tarihinde tüm zamanların en itibarlı ve etkileyici resimlerinden biri olmuştur.

Bu etkiyi yaratmasının sebebi belki de resim içinde resimler barındırıp, gerçek ile yanılgı arasında fark edilmez bir çizgide durması ve seyirciye farklı noktalarda farklı perspektifler sunmasıdır. Resimde toplam on bir kişi yer almaktadır. Tuvalinin başında çalışan ressamın kendisi, resmin temel figürü olarak resme yerleştirilmiş olan küçük prenses Isabel De Velasco, prensese su uzatan Dona Maria ve prensesin diğer tarafındaki nedime, iki tane saray cücesi, cücelerin birinin ayağıyla rahatsız ettiği köpek, arkada nedimelerin gözetmeni ve yine gözetmen olduğu tahmin edilen yaşlı adam, tam arka merdivende ise duvar halısı dokuma atölyesi şefi olduğu bilinen Don Jose Nieto bilinçli ve hesaplı şekilde resme yerleştirilmişlerdir. Duvardaki küçük aynada ise ortamda bulunmasına rağmen sadece yansımaları eklenerek diğerlerinden daha farklı ve yüce bir mahiyet kazanan kral ve kraliçe görünmektedir (<http://www.derindusunce.org/sanat-ve-gerceklik>).

Resmin en can alıcı noktası arka duvarda asılı aynadır. Aynada iki kişinin silüetleri göze çarpar. Bu kişiler dönemin İspanyol kralı 4. Philip ve eşi Mariana'dır. Kral ve kraliçe portrelerinin yapılması için poz vermektedirler. Aynadaki yansıma ile yaratılan görsel etkinin Van Eyck'ın “Arnolfinin” Düğünü isimli eserinden esinlenildiği düşünülmektedir (Bkz. Res: 26).

Resmin solunda genişçe bir tuvalin karşısında seyirciye aynı zamanda kral ve kraliçeye bakmakta olan ressam Velazquez'in ta kendisidir (Bkz. Resim:27).

4. Philip'in gözdesi olan ve saray ressamı olarak çalışan Velazquez kendini saraydaki stüdyosunda kraliyet ailesini resmederken betimlemiştir. Giysisi üzerinde yer alan haç şeklinde arma bu resmin yapıldığı yıllardan daha sonra kendisine takdim edilen kraliyet nişanıdır ve muhtemelen resme sonradan eklenmiştir. Resimdeki kişilerin hemen hepsi bugün kimlikleri ile bilinmektedir. Beyaz giysisi ile resimdeki en aydınlık tonlara sahip figür 4. Philip'in kızı Margarita'dır. Anne ve babasını poz verirken izlemeye gelen minik prensesin çevresinde ise resme adını veren nedimeler: Dona Isabel de Velasco (sağdaki) ve

Dona Maria Agustina Sarmiento de Sotomayor (soldaki) yer almaktadır. Resmin hemen sağı yanında Saray cücesi Maribarbola tıknaz yapısı ile Margarita'ya zıt bir görünüş yansıtmakta ve Margarita'nın kırılganlığını ve zarafetini ön plana çıkarmaktadır.

Resim 26: “Arnolfinin Düğünü” 1434, 82.2x60

Maribarbola'nın hemen sağında saray soytarısı Nicolas Pertusato yer almakta ve arka planda prensesin şaperonu (eşlikçi yaşlı kadın) Dona Marcela de Ulloa ve bir koruyucu “bodyguard” yer almaktadır. Resmin geri planında tam kaçış noktasında yer alan figür kraliçenin kâhyası Don Jose Nieto Velazquez'dir. Bu figürün kapıdan girmek ya da çıkmak üzere olduğu açık değildir. Bazı yorumlara göre odadan çıkmak üzere olan kraliçe ve kral için kapıyı açmaktadır. Bu durumda da reverans yapan Dona Isabel de Velasco'nun aslında çıkmak üzere hazırlanan kral ve kraliçeye selam verdiği düşünülebilir. Resimde görülen atölye aynı zamanda sarayın galerisidir ve içinde Velazquez'in küratörlüğü ile toplanan eserler yer almaktadır. Rubens'in çağdaşı olan Velazquez de tıpkı onun gibi gerçek bir Tiziano hayranıdır. Dolayısıyla dönemin yazılı kayıtlarından da doğrulandığı şekilde eserde arka planda görülen birçok tablonun Tiziano, Raffaello ve Rubens'e ait olduğu

bilinmektedir. Eserin en çarpıcı özelliği seyircinin kendini resimdeki karakterlerden biri olarak hissedebilmesidir. Tam kral ve kraliçenin durduğu noktadan görüntüye hâkim olan seyirci aslında kral ve kraliçenin ta kendisidir. Dolayısıyla hem resmin içinde bir karakter, hem dışarıdan bir izleyicidir. Bu ikili oyun resmin gerçekliği ve yarattığı yanılgı arasında gidip gelerek seyirciyi şaşırtmaktadır. Eserin ilginç özelliklerinden biri de birden fazla odak noktası içermesidir.

Resim 27: Velazquez “Las Meninas” Detay, 1656-1657

Maribarbola'nın hemen sağında saray soytarısı Nicolas Pertusato yer almakta ve arka planda prensesin şaperonu (eşlikçi yaşlı kadın) Dona Marcela de Ulloa ve bir koruyucu “bodyguard” yer almaktadır. Resmin geri planında tam kaçış noktasında yer alan figür kraliçenin kâhyası Don Jose Nieto Velazquez'dir. Bu figürün kapıdan girmek ya da çıkmak üzere olduğu açık değildir. Bazı yorumlara göre odadan çıkmak üzere olan kraliçe ve kral için kapıyı açmaktadır. Bu durumda da reverans yapan Dona Isabel de Velasco'nun aslında çıkmak üzere hazırlanan kral ve kraliçeye selam verdiği düşünülebilir. Resimde görülen atölye aynı zamanda sarayın galerisidir ve içinde Velazquez'in küratörlüğü ile toplanan eserler yer almaktadır. Rubens'in çağdaşı olan Velazquez de tıpkı onun gibi gerçek bir Tiziano hayranıdır. Dolayısıyla dönemin yazılı kayıtlarından da doğrulandığı şekilde eserde arka planda görülen birçok tablonun Tiziano, Raffaello ve Rubens'e ait olduğu bilinmektedir. Eserin en çarpıcı özelliği seyircinin kendini resimdeki karakterlerden biri olarak hissedebilmesidir. Tam kral ve kraliçenin durduğu noktadan görüntüye hâkim olan seyirci aslında kral ve kraliçenin ta kendisidir. Dolayısıyla hem resmin içinde bir karakter,

hem dışarıdan bir izleyicidir. Bu ikili oyun resmin gerçekliği ve yarattığı yanılgı arasında gidip gelerek seyirciyi şaşırtmaktadır. Eserin ilginç özelliklerinden biri de birden fazla odak noktası içermesidir. Resmin üç odak noktası, Velazquez, Margarita ve aynadır. Bu çoklu odak noktaları ışığın ustaca kullanımı ile birbirinden ayrılır. Sağ taraftaki pencereden gelen ışık sağ kenardaki cüce ve soytarıyı arkadan aydınlatırken yüzlerini gölgeli ve belirsiz bırakır. Fakat tam pencereye dönük olan yüzü ile Margarita resimdeki tüm ışığı üzerine çekmekte ve diğer figürlerin tamamından ışıltılı görünümü ile ayrılmaktadır. Işığın da etkisi ile her bir odak noktasına yoğunlaşıldığında resim farklı özellikler gösterir. Resimdeki figürlerin bir kısmı kendi arasında etkileşimde bulunurken bir kısmı ise doğrudan seyirciye (bu durumda kral ve kraliçeye) bakmaktadır. Velazquez, Prenses Margarita, Marimarbola ve Dona Isabel de Velasco farklı açılardan seyirci ile göz göze gelmektedirler. Özenle tasarlanmış kompozisyonda Velazquez ve Marimarbola figürlerinin resmin iki zıt noktasında seyirciye farklı açılardan bakması seyirci üzerinde tuhaf bir gerilim yaratır. Aynı şekilde Margarita'nın solunda yer alan Dona Maria Agustina Sarmiento de Sotomayor ve onun tam zıttı pozisyonda yer alan soytarı figürü ellerin duruşları ve öne doğru eğilen vücutları ile birbirinin eşi figürler oluşturmaktadırlar. Nieto'nun bulunduğu kaçış noktası seyircinin (kral ve kraliçenin) bulunduğu noktaya en uzak konumdadır. Aynı zamanda kral ve kraliçenin yansımalarını gösteren ayna ise tam tersi bir yönde en uzak konumu göstermektedir. Bu şekilde resimde mümkün olandan çok daha fazla uzaklık ve derinlik betimlenmiş olmaktadır. Velazquez bu ayrıntılara resimde yer vererek aslında seyirci ile bir akıl oyunu oynamaktaydı. Aynı zamanda da resmin bir zanaattan çok daha öte bir uğraş olduğunu kanıtlama çabasında idi ki bu görüş o dönemde şiddetle tartışılmaktaydı. Bu tablo belki de sanat eseri ile seyircisi arasındaki sınırları yıkmaya yönelik bugüne dek yapılmış en başarılı işlerden biridir.

Velazquez'in Las Meninas'ı seyirci ile eser arasındaki sınıra en çarpıcı saldırıdır. Michel Foucault, Kelimeler ve Şeyler adlı kitabında sayfalarca Las Meninas üzerine tartışır. Kitabına ana unsur olarak bu resmi koyan yazar “Gördüğümüz şeyleri istediğimiz kadar anlatalım, görünen şey hiçbir zaman söylenen şeyin içine sığmaz ve söylenmekte olan imgeler, eğretilmeler, kıyaslamalar aracılığıyla istendiği kadar gösterilmeye çalışılsın, bunların ışıklarını saçtıkları yer gözlerin gördüğü değil de, sentaksın ardışıklığının tanımlandığı yerdir” der ve şöyle devam eder. “Ressam bakışlarını, bizim onun modelinin yerinde bulunduğumuz ölçüde yönlendirmektedir. Biz seyirciler fazlalığızdır. Bu bakış tarafından kabul edilen bizler, onun tarafından kovulmakta, bizden önce burada bulunmuş

olan tarafından ikame edilmektedir. Bizzat modelin kendisi tarafından. Fakat bunun tersine, ressamın tablonun dışında ve onun karşısına düşen boşluğa yönelen bakışı, ona seyircilerden gelen bakışlar kadar modeli kabul etmektedir. Bu belirgin ama kayıtsız yerde, bakan ve bakılan sürekli alışveriş halindedir. Hiçbir bakış, kararlı veya daha doğrusu, tuvali diklemesine delen bakışın yansız izinin içinde değildir; özne ve nesne, seyirci ve model rollerini sonsuza kadar tersyüz etmektedir... Görülen miyiz gören miyiz?” (Foucault, 2013, s.29-30).

Velazquez ne kadar anlık tesadüf bir hava verse de resimdeki nesneleri ve kişileri yerleştirme biçimi oldukça özenli ve bize bir şeyler anlatır gibidir. Ressam kendini özellikle prensesin ve onun görevlilerinin yanında resmederek, asil insanlarla uyumlu bir bütünlük halinde olduğunu ifade etmektedir. Kafasını hafifçe sağa eğerek bağlılık ve mutlulukla resmini yapmaktadır. Prensese anne babasına; prensesin görevlileri, ressamı, cüceleri ve hatta köpeği ise ülkelerinin ve teolojik gücün tek sahibi krallarına bakmaktadırlar. O dönemde sarayda Velazquez ile rekabet halinde olduğu bilinen dokuma atölyesi şefi Don Jose Nieto resmin ve odanın, odadaki o bütüncül ve huzurlu havanın uzağına itilmiştir. Velazquez kralın ona verdiği resim siparişini yaparken eserine Don Jose Nieto ile ilgili mesajı da iliştiirmeyi ihmal etmemiştir. Bu resim aslında ressamın kralına bağlılığını, onun soylu ailesine sadakatini gösterir niteliktedir. Ama ressamın kraldan talep ettiği şeyi de açıkça ifade etmekten geri kalmamıştır. Ressam zaten bu unvanı resmi yaptıktan üç yıl sonra almıştır. Bir resmin yapılış amacı, hesabı ve talebi ne olursa olsun sanat tarihine bıraktığı şey ressamın hareket noktasından çok farklı olabilmektedir. İşte Velazquez'in Nedimeler'de sadece ustalıklı ve inanılmaz bir şekilde ayrıntıcı boyama tarzı değil, mekânda optik bir yardımcı olarak aynayı kullanarak onu görüntüyü sağlayan görsel ve anlamsal bir araca dönüştürmesi eserin çağını aşarak böyle bir nitelik kazanmasına neden olmuştur. Ayrıca yine ayna yardımıyla mekânsal uzamı deforme ederek o tarihten epey sonra oluşacak olan kübizmin de yapı taşlarını oluşturmuştur. Tüm bunların dışında beş yaşındaki sarışın, korkunç ve kibirli prenses ve yanındaki ablak yüzlü cüce sanat tarihinin en unutulmaz karakterleri arasında nadide yerlere sahiptirler (<http://dilberduygutemur.blogspot.com.tr/2012/07/nedimeler-diego-velazquez.html>).

Sanatçı bu resimde portrelerde çok keskin bir karakter tahlili yapmıştır. Örneğin prensesin yüzündeki çokbilmiş ifadeye karşın hala onun çocuksu kırılganlığı da hissedile bilmektedir. Ayrıca ayrıntıların sadece belirli bir mesafeden bakıldığında keskinleşen bir teknik geliştirmiştir (Cumming, 2008, s.188).

Velazquez'in Las Meninas'ı, resim sanatının imkânlarını göstermesi açısından çok önemlidir. Tablo edilgen değildir. Gerçek denilen şey, tuvalin yüzeyi için geçişkendir. Las Meninas karşısındaki seyirci edilgen değildir. Üretim sürecinin bir parçasıdır. (<http://www.gokhanyorgancigil.com>).

Foucault “Velazquez'in bu resminin bir tür bilmece ya da çelişki sunduğunu söyleyerek şöyle devam eder; “Bunu açıklamak, resmin yarattığı görsel bulmacalar nedeni ile biraz zor aslında. Söz gelimi resimdeki sanatçı kocaman bir tuval üzerinde çalışmaktadır. Tuvalin büyüklüğü ise tam da bu resim kadardır, ama biz onu göremeyiz. Peki ya resmin içindeki resmi görebilseydik, bu bizim şimdi gördüğümüz resim mi olacaktı? Ayrıca aynada görülen kral ve kraliçe imgesinin aslı nerede? Aynada yansımalarının olabilmesi için resmin önünde durmuş olmaları gerekir, ama resmin önünde ona bakan başka kimse yok ki! (Freeland, 2008, s.157)

Kim ne derse desin, Las Meninas üzerine istendiği kadar farklı teoriler üretilsin, kesin olan resim ile seyircisinin iç içe olmasıdır.

2.6.1.3.2. Picasso'nun “Las Meninas” Adlı Yapıtının İncelenmesi

Kişiliğinin ve eserlerinin yüceltilmesinin Picasso üzerindeki etkisi her zaman olumlu olmamıştır. Çünkü sınırsız takdir, eleştirel değerlendirmenin sınırlandırılmasını beraberinde getirmiştir. Yine de sanatçı hayatının tüm dönemlerinde, çalışmalarına ilham olan birçok kaynak bulabilmiştir. Bunun en güzel örneği Picasso'nun 1957 yılının Ağustos ve Aralık ayları arasında yaptığı Las Meninas'ın tam 58 ayrı versiyonundan oluşan koleksiyondur. Picasso, adeta büyülenmişcesine “La Californie” adlı villasının tavan arasına çekilerek bu temayı tekrar tekrar çalışmıştır. 17 Ağustos'ta bitirdiği ilk versiyonu, orijinal eser üzerinde yapmayı planladığı tüm gerekli değişiklikleri içeriyordu. Bu çalışmasında görüntüyü enine doğru genişleterek resimdeki kişileri ve ressamın konumunu, figürlerin büyüklük ve anlatım özelliklerini değiştirerek yeniden değerlendirdi. Sonrasında renk olarak siyah, beyaz ve gri kullanarak resmi daha etkili bir duruma getirdi (Buchholz, Zimmermann, 2005, s.89). Picasso böyle bir yıkma ve yeniden kurma işlemiyle klasik bir yapıtı yirminci yüzyıl yapıtı durumuna getirerek Velazquez'i çağdaş kılmıştır.

Velazquez'in yapıtını yıkmaya yakın bir işlemle yeniden resmeden Picasso, başlangıçta modeline bağlı kalır ve onun yalnızca boyutlarıyla oynar. Velazquez'in resmi 318x276 cm iken Picasso'nunki 194x260 cm boyutlarındadır. Resmin kurgusuyla oynamak dışında,

dikeyden yataya geçmiş, özgün yapıttaki tüm unsurları yinelemiştir. Picasso resmin genişliğiyle fazlaca oynamasa da yüksekliği neredeyse yarı yarıya azaltır. Picasso, Velazquez'in yapıtından bir ayrıntıyı çekip alarak, tek bir ayrıntı üzerinde durarak, kendi çalışmasını oluşturur (Aktulum, 2011, s.141).

Yapıtın ilk versiyonunda, (Bkz. Res:28), Velazquez'in yapıtındaki tüm unsurları yineleyen sanatçı, özgün resmin sağ yanında yer alan tüm unsurları olduğu gibi çizer. Picasso gösterilen sahneyi çeyrek tur kadar yana çevirerek kişileri yatay bir düzleme oturatarak, boş yüzeyler oluşturur, Velazquez'in yapıtındaki unsurların neredeyse hepsinin yinelenmesine karşın sahne yanlamasına görölüyormuş gibidir, tavana asılı iki çengel bu görüşü desteklemektedir, bu çengeller Velazquez'in yapıtında birbirlerinde ayrı iken Picasso'nun yapıtında yan yanadır. Picasso, resimdeki tüm oranları değiştirerek Velazquez'in yapıtında üçte bir oranında, yer kaplayan sanatçının boyunu, neredeyse tuvalin boyuna eşit düzeye çıkarmıştır. Ressama önem verilmesi, 20.yüzyıl sanatçısı olarak Picasso için ressamın tuvalinin yaratıcısı olduğu, yapıtını kendi ölçüsünde yaptığı anlamına gelir. Velazquez için yapıt sanatçıya üstündür görüşü egemenken, Picasso için yapıt kadar sanatçı da önemlidir görüşü öne çıkmaktadır (Aktulum, 2011, s.144).

Tabloda Ressam Velazquez resmin sol tarafında büyük bir figür olarak durmaktadır. Diğer tüm figürler ikinci plana atılmıştır. Figürler ve alan oldukça sadeleştirilmiştir. Valezquez için kompozisyonun önemli unsurları olan renk ve ışık, Picasso'nun versiyonlarının birçoğunda yapısını tamamen değiştirmiştir. Picasso'nun resmi Grizay'dır ve resmin etkisi gri ve siyah renk alanlarının zıtlıklarıyla oluşur. Velazquez'in resmindeki güçlü kraliyet etkisinin tersine Picasso'nun eserinde kayıtsız şartsız tek hükümdar Velazquez'in kendisidir. Bu konum Picasso'nun her zaman talep ettiği, liberal ve modern bir toplumda özgür ve kendine güvenen bir sanatçının konumunu sembolize etmektedir (Buchholz, Zimmermann, 2005, s.89).

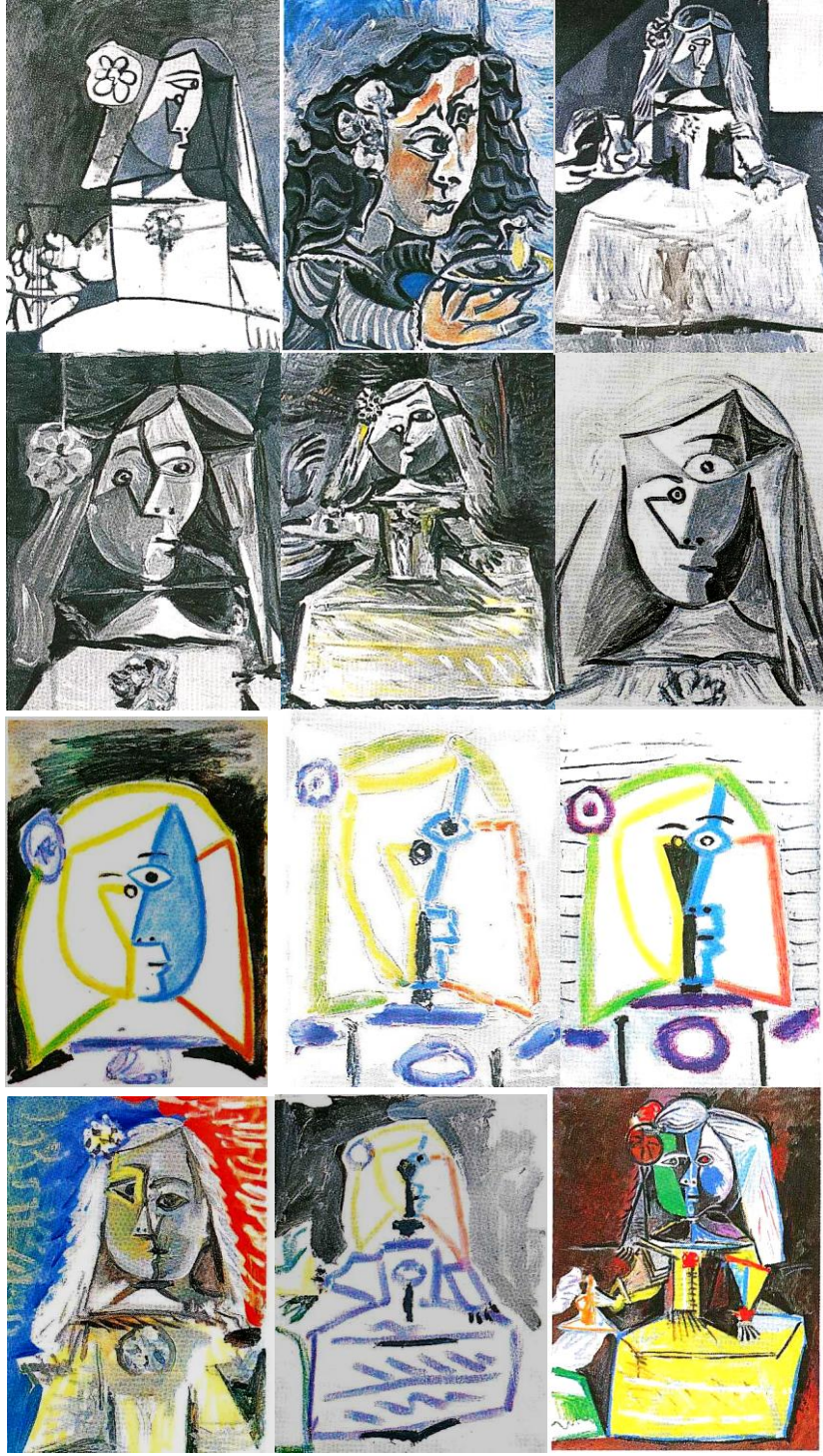
Velazquez'in "Nedimeler" tablosu bilindiği kadarı ile üç boyutun resme taşındığı ilk tablodur. 1957 tarihli Picasso'nun yorumunda ise kompozisyon ve karakterler Velazquez'in çizimine göre daha belirsizdir. Tabloya bakan için neyin ne olduğu çözüme muhtaçtır. Picasso yaptığı onlarca resimle Nedimleri kübist bir yorumla tuvaline yansıtmıştır (Bkz. Resim 28).

Resim 28: Picasso “Las Meninas” 17Ağustos 1957, 194X260

Picasso, resimde ortada duran prensesin birçok değişik versiyonunu yapmıştır. (Bkz. Res:29). Bu dizide yer alan tuvalerde kız çocuğu tuvalin odağına yerleştirilmiş, ışık onun üzerinde toplanmıştır. Tuvallerden kimilerinde kız çocuğu tam boy olarak gösterilmiş, kimilerinde de yalnızca yüzü resmedilmiştir. Kız çocuğunun duruşu Velazquez'in yapıtındaki gibi tekrarlanmıştır. Ancak çocuğun altın sarısı saçları, bakışı, çizgileri dönüştürülerek yeniden yapılmıştır. Resimdeki yüzeyler değiştirilmiştir. Bakış açılarının sayısı çoğalmıştır. Picasso, resimlerdeki fonu daha belirsiz hale getirerek derinliği olmayan resimsel bir düzenleme ortaya koymuş, fırçayla çabucak boyanmış portreler ortaya çıkarmıştır.

Bir başka versiyonda tepsi taşıyan soldaki hizmetçinin yüzü ve elleri görülmektedir: Bu Maria Agustina Sarmiento'dur. (Bkz. Res:30). Picasso'nun bakışı bu çalışmada kız çocuğunun başının hareketini izlemektedir: Başını hem kendisine sunulan şeyden çevirir hem de yüzünü tuvale dikey bir açıya doğru çevirir. Yan dönük yüzüne dışarıdan gelen ışık vurmaktadır. Bu dizideki bir başka versiyonda, tuvalde merkezde duran kişilerin hepsi yinelenir, ancak ressam ve resim sehvası ile cüce çocuk kaldırılmıştır, yalnızca cücenin köpeğin üzerinde ayağı görülmektedir (Bkz. Res:31). Kral ve kraliçenin yansımaları görülmez artık.

Resim 29: Picasso “Infanta Margarita Maria” 20 Ağustos – 14 Eylül 1957

Picasso'nun bakışı bu çalışmada kız çocuğunun başının hareketini izlemektedir: Başını hem kendisine sunulan şeyden çevirir hem de yüzünü tuvale dikey bir açığa doğru çevirir. Yan dönük yüzüne dışarıdan gelen ışık vurmaktadır. Bu dizideki bir başka versiyonda, tuvalde merkezde duran kişilerin hepsi yinelenir, ancak ressam ve resim sehpası ile cüce çocuk

kaldırılmıştır, yalnızca cücenin köpeğin üzerinde ayağı görülmektedir (Bkz. Res:31). Kral ve kraliçenin yansımaları görülmez artık.

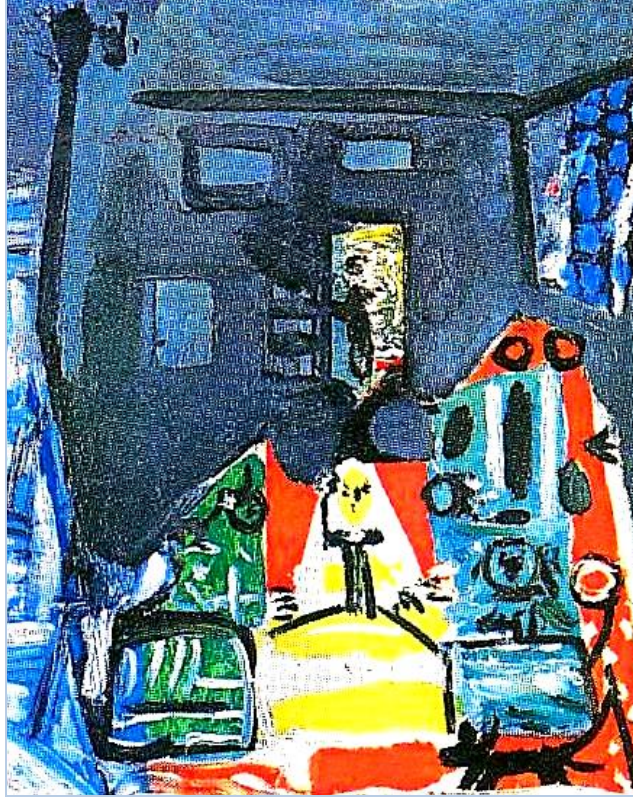

Resim 30: Picasso “Maria Augustina Sarmiento ve Infanta Margarita Maria” 10 Ekim 1957, 92X73

Picasso'nun bakışı bu çalışmada kız çocuğunun başının hareketini izlemektedir: Başını hem kendisine sunulan şeyden çevirir hem de yüzünü tuvale dikey bir açıya doğru çevirir. Yan dönük yüzüne dışarıdan gelen ışık vurmaktadır. Bu dizideki bir başka versiyonda, tuvalde merkezde duran kişilerin hepsi yinelenir, ancak ressam ve resim sehpası ile cüce çocuk kaldırılmıştır, yalnızca cücenin köpeğin üzerinde ayağı görülmektedir (Bkz. Res:31). Kral ve kraliçenin yansımaları görülmez artık.

Picasso atölyesinde çalıştığı dönemlerde, Las Meninas dizisini yaparken ziyaretçi kabul etmemiştir. (resimler bittikten çok sonra yaptıklarını en yakınlarına göstermiştir). Diğer Las Meninas versiyonlarında Picasso yine değişiklikler yapma yoluna gitmiştir.

Ekim 1957 yılında yaptığı değişik versiyonlarda yapıtın bütününi yeniden olduğu gibi resmetmesine, ressama ve aynadan yansıyan kral ve kraliçenin yansılara yeniden yer vermesine karşın çok daha renkli, ayrıntı ve arabesk unsurlarla dolu, kübist biçime daha yakın versiyonlar yapmıştır. Bunlardan birisinde ressam fondaki karanlık içerisinde görülmez kılınmıştır; aynadaki kişiler yeniden kaldırılmıştır, yalnızca kırmızı bir kare çerçeve görülmektedir (Bkz. Res:32).

Resim 31: Picasso “Las Meninas” 4 Eylül 1957, 46x37.5

Resim 32: Picasso “Las Meninas” 2 Ekim 1957, 162x130

Picasso diğ er versiyonlarda kesme işlemi i s urd r r; 9 Ekim 1957 tarihinde yaptığı versiyonlarda sağdaki hizmet i i, Isabel Velasco'yu resmeder (Bkz. Res: 33)

Resim 33: Picasso “Isabel de Velasco” 65x54

Resim 34: Picasso “The Piano” 130x97

17 Ekim 1957 tarihli çalışmasında piyano çalan, bir kişiye yer verir. (Bkz. Res: 34) Velazquez'in yapıtındaki köpeğin yerini ise Picasso'nun kendi köpeği alır; dizinin tüm tuvallerinde karşımıza çıkar bu köpek. Velazquez'in çizdiği köpek kurdu andırır, Picasso'nunki cins bir köpektir. Piyano çalan kişi ise Picasso'nun oğludur. Ayağı kalkıktır, piyanonun pedalına mı dokunduğu yoksa ayağını köpeğin üzerine mi koyduğu tam olarak anlaşılamamaktadır. Piyano çalan çocuk, Velazquez'in yapıtında ayağı köpeğin üzerinde olan cüce çocuğa eşdeğerdedir. Picasso kurt köpeği yerine cins bir köpeği, cüce çocuk yerine kendi çocuğunu koyarak resimde gösterilen yerin kendi atölyesi olduğunu, resmin, bu atölyede yapıldığını anlatır. Picasso'nun ele aldığı konu bir ressamın resimle olan ilişkisini sorgulamaktır, bu sorgulamayı da Velazquez ve resmi aracılığıyla bu biçimde gerçekleştirir. .

Picasso tüm diğer versiyonlarda, Velazquez'in yapıtındaki her ayrıntı ve her figür üzerinde tek tek çalışmıştır. Picasso bu serilerde yaşadığı çevreye ilişkin pek çok unsura da yer vermiş, (Köpeği, atölyesi, güvercinler, eşi, oğlu vb.) kendi dünyasını resimlerine aktararak izleyicisiyle paylaşmıştır.

Resim 35: Picasso “Isabel de Velasco, Maria Barbola, Nikolasico Pertusato Vand The Dog” 24 Ekim 1957, 130x96

Sonuç olarak Picasso, İspanyol resim sanatının ustası olan Velazquez'in ünlü tablosu olan Las Meninas üzerine aylarca çalışmış, tablodaki bütün figürler için kendi üslubuyla çeşitlemeler yapmış, ortadaki minik prenses, önündeki köpek, tabloyu yapan ressam, yandaki nedimeler, hatta kapıdan çıkmakta olan kral gölgesi... Hepsi, Picasso ile birlikte, başka biçimlerle yeniden hayat bulmuştur. Yani Picasso bu çalışmalarıyla hem Velazquez'e selam göndermiş hem de kendi farkını ortaya koymuştur (<http://canerfidaner.wordpress.com/2009/10/11/barselonanın-fotr-sapkali-sercesi/>).

Picasso kendi döneminin koşullarında ve kendi resim tekniği aracılığıyla yapıta yeniden göndermeler yaparak ona yeni bir devinim kazandırmıştır. Hem sanat tarihini yeniden resmetme hem de eski bir yapıtı günümüzde yeniden okuma adına bir yöntem önerir. Picasso'nun Velazquez'in yapıt üzerinde gerçekleştirdiği yeniden resmetme işlemi yalnızca bir resim üzerinde ya da genel olarak resme ilişkin bir çalışma değildir, aynı zamanda yeni koşullar içerisinde, geleneksel bir yapıtın yorumlanması adına kuramsal sorunlara pratik bir öneri getirmektir. Picasso öyleyse kendince bize bir tür okuma yöntemi sunmaktadır (Aktulum, 2011, s.142).

2.7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde yurt içinde ve yurt dışında “Sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle” yapılmış araştırmalara yer verilecektir.

Yapılan inceleme araştırmalar sonucunda yurt içinde yurt dışında, araştırma konusu ile ilgili benzer bir uygulamalı çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan araştırmalar daha çok teorik boyutta ele alınmış, uygulama alanında özellikle lisans eğitimi düzeyinde çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak konuya yakın farklılık ve benzerliklerin gösterilmesi açısından yurt içinde yapılmış çalışmalardan örnekler şunlardır.

Bilgin (2010), tarafından hazırlanan “Sanat tarihi öğretiminin ışığında sanat eğitimi” başlıklı doktora tezi Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmıştır. Çalışmanın amacı, yeni yapılanma çerçevesinde gerçekleştirilen “YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi” kapsamında uygulanan sanat eğitiminin dört temel disiplini arasında yer alan “Sanat Tarihi” konusunun verimli aktarılmasına ve sanat eğitiminin diğer alanlarla ilişkisinin kurulmasına yardımcı olmak, sanatta eğitim değil, sanat yoluyla eğitim anlayışı ile insanları aydınlık geleceğe taşıyacak bireyler yetiştirmektir.

Araştırmada deneysel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni İstanbul ili Kadıköy ilçesindeki Kalamış Şehit Murat Özyalçın İlköğretim Kurumu öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili Kadıköy ilçesinde bulunan Kalamış Şehit Murat Özyalçın İlköğretim Okulu 8. sınıf A ve B sınıfı öğrencileri arasından tesadüfî yöntemle 25'er kişilik iki grup halinde seçilen 50 öğrenci oluşturmaktadır. Gruplardan birinde portre uygulaması için gerekli ön bilgi verilirken genel örneklemelere gidilmiş, uygulama bir derste tamamlanmıştır. Diğer grupta ise portre ile ilgili genel bilgilendirmenin yanı sıra sanat tarihinden örnekler gösterilmiş, akımlardan ve farklı tarzda uygulamalardan bahsedilmiş ve tartışma yoluyla konunun pekiştirilmeye çalışılmıştır. Her iki gruba yaptırılan tüm uygulamalar hazırlanan resimsel değerlendirme formu ile ayrı ayrı değerlendirilerek iki sınıf çalışmaları arasındaki fark ortaya konulmuştur. Araştırmada uygulanan anket verileri ile birlikte istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonunda sanat tarihi öğretimi yoluyla portre çalışan öğrencilerin verilen örnek ve bilgilerden olumlu yönde etkilendiği ve başarılı, özgün çalışmalar ortaya koydukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Çığır (2012), tarafından hazırlanan “Post-Empresyonist Dönemde Henri de Toulouse-Lautrec’in Desen Çalışmalarının Üslup Özellikleri Açısından Araştırılması” başlıklı Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmıştır. Çalışmanın amacı, Post-Empresyonist döneminde Henri de Toulouse-Lautrec’in üslup özellikleri bakımından desen çalışmalarının incelenmesi, sanata katkı ve etkisinin ortaya konulmasıdır. Bu çalışma Henri de Toulouse Lautrec ile gelecekte yapılacak olan sanatsal çalışmalara ışık tutacak olması, genç resamlara ve öğrencilere başvuru kaynağı oluşturması açısından önemlidir. Çalışma, Henri De Toulouse-Lautrec‘ in desen çalışmaları, sanatçının eserlerinde kullandığı teknik özellikleri, eserlerindeki Edgar Degas ve Japon estamplarının etkisi, Henri De Toulouse-Lautrec‘in eserleriyle Edward Munch, Pablo Picasso, Henri Matisse, Ernst Ludwig Kirchner, George Grosz ve Otto Dix gibi resamlara etkisi ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada nitel bir araştırma modeli olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda Henri de Toulouse-Lautrec‘in sadece sanatsal değil, aynı zamanda tarihsel süreçlere ışık tutan bir sanatçı olduğu anlaşılmıştır. Teknik olarak rengi nesneden ayırması, alışılmamış renkleri kullanımıyla sağladığı perspektif, hala büyük

oranda geleneksel bir eğitim alan sanat eğitimini öğrencilerini ve genç ressamı, kendi özgün tarzlarını geliştirme konusunda teşvik etmektedir.

Yıldız (2012), tarafından hazırlanan “Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Sanat Eleştirisi Disiplininin Baskiresim Derslerine Olan Etkisi” başlıklı doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmıştır. Çalışmanın amacı, Bu “Görsel sanatlar öğretmeni yetiştiren kurumlarda sanat eleştirisi disiplininin, baskiresim derslerine etkisi var mıdır? Sorusuna cevap aramak” şeklinde ifade edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada; Sanat eleştirisi disiplini ile desteklenmiş baskiresim derslerinin; baskiresim alanında eser vermiş sanatçıların tanınmasına, baskiresim (serigrafi) tekniklerinin öğretilmesine, farklı baskiresim yöntemlerinin kavranması açısından öğrenci biliş düzeyine, baskiresim eserleri hakkında öğrencilerin eleştirel bilgi düzeyinin geliştirilmesine, eleştirel bakış açısı ile elde ettiği kazanımların, baskiresim (serigrafi) uygulama çalışmalarına ve eğitsel ve bilişsel donanımı yüksek nitelikli sanat eğitimcileri yetiştirilmesine etkisi var mıdır? Sorularına da cevap aranmaya çalışılmıştır. Bu noktadan hareketle araştırmada, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-iş Eğitimi A.B.D., Seçmeli Sanat Atölye (Baskiresim) dersinde sanat eleştirisi disiplini ile desteklenmiş öğretimin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim uygulamalarına katılan kontrol grubu öğrencilerinin erişim, kalıcılık, derse yönelik tutumları ve sanat atölye baskiresim dersinde yaptıkları uygulamalarda elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığı nicel araştırma yöntemleri kullanılarak istatistiksel verilere dayalı olarak araştırılmıştır. Araştırmada nicel verileri elde edebilmeyi amaçlayan “deneysel desen” yöntemlerinden, öntest-sontest kontrol gruplu desen modeli kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda sanat eleştirisi disiplini ile desteklenmiş baskiresim derslerinin, öğrencilerin baskiresim derslerindeki başarılarını artırdığı, öğrenilenlerin kalıcılığına katkıda bulunduğu ve öğrencilerin baskiresim derslerine yönelik tutumlarında olumlu gelişmeler sağladığı görülmüştür. Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-iş Eğitimi A.B.D. Seçmeli Sanat Atölye Özgün Baskiresim Dersinde sanat eleştirisi disiplinine göre hazırlanmış öğretim yöntemlerinin; öğrencilerin derse yönelik başarı seviyesini, bilgi ve kavrama boyutunda artırdığı, derse yönelik tutumlarını bilişsel, duyuşsal ve devinışsel anlamda olumlu etkilediği ve eleştirel bakış açısı ile elde ettiği kazanımların, baskiresim (serigrafi) uygulama çalışmalarını olumlu etkilediği gözlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölüm amaca uygun yöntemin belirlenmesi, problemin çözümüne yardım edecek tekniklerin ayrıntılı bir biçimde planlanması durumunu içermektedir. Bu doğrultuda, “bir araştırma, plan ve süreci içinde, araştırmacının sorularına doğru cevapları bulabilmek ve denenceleri test edebilmek için gerekli ve en uygun verilerin neler olacağı, değişkenler, veri kaynakları, örnekleme ise; verileri elde etme şekil ve yolları ve bunların analiz teknikleri metodoloji (yöntem) başlığı altında ele alınmalıdır” (Kaptan, 1998, s.109).

Her şeyde olduğu gibi Sanat Eğitiminde de tek çözüm, tek yöntem yoktur. Ayrıca aynı kavramları taşıyan diğer sanatsal alanlara aktarımda da engelleyici değil destekleyici olmak gerekir. Ancak bu, yine de her alanın özelliğinin birebir aynı olacağı anlamını taşımamaktır. Sadece ortak olan paydalarda birleşmek, ayrı olanlarda bilgilendirerek zenginleştirmek olmalıdır. Bunun için de eğitimcinin öncelikle öğrencinin bireysel ayrıcalıklarından haberi olması ve çok iyi Psikoloji, Felsefe bilgisine sahip olması gerekir. Bu bağlamda ancak alanlara ve kişiliklere doğru hitap edilebilir. Yani beyinleri doldurmak yerine, seçmeye olanak sağlanmalıdır (Çellek, 2003, s.4).

Eleştirmenler, sanat tarihçileri gibi sanat eserlerini inceleme yöntemine sahiptirler. Bu yöntemle, sanat eserini mümkün olduğunca araştırmaya, içindekileri anlamaya çalışırlar. Genellikle eleştiri için, sanat tarihçileri sanat eserinde bulunan elemanların ya da konunun bir envanterinin çıkarılarak eserin keşfi, eserin nasıl organize edildiği ve düzenlendiği, sanat eserinde anlatılan ve mümkün olan fikirler, duygular, psikolojik haller, sanat eserinde artistik hünerin derecesi hakkında karar vermeye yönelik veriler, gerçekler açıklanmaya çalışılır (Boydaş, 2007, s.41-52)

Resim anasanat atölye dersinde, sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısının araştırıldığı bu çalışmada Picasso’nun alıntılama yaparak oluşturduğu üç eser bu doğrultuda incelenmiştir.

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, uygulanması, verilerin nicel yöntemlerle çözümlenmesi ve yorumlanması yer almaktadır.

3.1. Resim Anasanat Ders programının Kuramsal Temelleri

Resim Anasanat Ders programında duyu, duyum, duygu, algı, farklı ve özgün düşünme, deneyim, eleştirel bakış, yaratıcılık, sanat, sanat yapısı vb. kavramların ne olduğu, ne işe yaradığı konusunda eğitim, öğrenme ve üretme isteğini artırıcı bir yöntem olan alıntılama ile öğrencilerle sanatsal çalışmalar yaparken; yapılandırmacı yaklaşımdan, proje tabanlı öğrenme modeli vb. öğretim kuramlarından yararlanılmıştır.

3.1.1. Yapılandırmacı Yaklaşım

Yeni bilgiler önceden yapılanmış bilgilerin üzerine bina edilir. Yapılandırmacı öğrenme, var olanlarla yeni olan öğrenmeler arasında bağ kurma ve her yeni bilgiyi var olanlarla bütünleştirme sürecidir.

Yapılandırmacı eğitimin en önemli özelliği, öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat vermesidir. Alışılmış yöntemde öğretmen bilgiyi verebilir ya da öğrenenler bilgiyi kitaplardan veya başka kaynaklardan edinebilirler. Ama bilgiyi algılamak, bilgiyi yapılandırmak ile eş anlamlı değildir. Öğrenen, yeni bir bilgi ile karşılaştığında, dünyayı tanımlama ve açık ama için önceden oluşturduğu kurallarını kullanır veya algıladığı bilgiyi açıklamak için yeni kurallar oluşturur. Bir başka deyişle yapılandırmacılık çevre ile insan beyni arasında güçlü bir bağ kurmadır.

Yapılandırmacı öğrenmede temele alınanlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Bilgiyi araştırma yorumlama ve analiz etme.
2. Bilgiyi ve düşündürme sürecini geliştirme.
3. Geçmişteki yaşantılarla yeni yaşantıları bütünleştirme. (Şaşan, 2002, s.49).

Yapılandırmacı yaklaşımla eğitim verilen ortamda, eğitimcinin rolü bilgi aktarmak değil, yapılandırmacı bir anlayışa uygun bir öğrenme ortamı oluşturarak, öğrenciyi ortamın etkin bir üyesi haline getirip bilginin öğrenci tarafından inşa edilmesini sağlamaktır (Kalyoncu, 2009, s.36).

Araştırmada bu düşüncelerden yola çıkılarak ilk önce deney ve kontrol grubu öğrencilerinden öntest kapsamında ilk yapacakları uygulamalı çalışmalar olan peyzaj ve figürlü kompozisyonlar için araştırma yapmaları istenmiştir. Bu araştırma ve incelemeler sonrasında öğrencilere peyzaj ve figürlü kompozisyon hakkında bilgi verilmiş, tanımlar yapılmış ve bu konularla ilgili resim yapan birçok sanatçı ve resim incelenmiştir.

Araştırmalarda elde ettikleri verilerden yola çıkarak (Peyzaj, figürlü kompozisyon çeşitleri, sanatçılar, resimler vs.) öğrencilerden konuları peyzaj ve figürlü kompozisyon olan uygulamaları için eskiz hazırlamaları istenmiştir. Yapılan eskizler birlikte değerlendirilmiş ve tuval üzerine yağlıboya tekniği ile çalışmalar oluşturulmuştur.

3.1.2. Proje Tabanlı Öğrenme

Proje tabanlı öğrenme 21. Yüzyılın ilk yarısına kadar uzanan bir kavramdır. Proje yöntemi deyişi “Stimson” adlı Amerikalı bir öğretmen tarafından ilk olarak 1908 yılında ziraat meslek okullarının programlarında kullanılmıştır (Kemertaş, 1999, s.294). Yöntem bu tarihten beri Dünyanın birçok ülkesinde kullanılmaktadır. Öğrenciyi merkeze alan proje tabanlı öğrenme, tasarı geliştirmeye, hayal etmeye, planlamaya, kurgulamaya dayalı bir öğrenme yaklaşımıdır. Gerçek yaşam ortamlarını atölye ortamına taşıyarak öğrencileri projeler doğrultusunda çalıştırırken, onların disiplinler arası ilişki kurmalarını sağlayan bir öğretim yöntemidir (Kalaycı, 2008, s.87). Proje tabanlı öğrenme, öğrencilerin gerçek problemlerin araştırılmasında kullandıkları, detaylı, yapısalcılık tabanlı bir yaklaşımdır (Sidman, Taveau, & Milner, Bolotin,2001; Esmainel, 2006, s. 64).

Proje tabanlı öğretim programı; dil sanatları, matematik, sosyal, fen ve güzel sanatları tamamlayan, belirli bir konu hakkında derinlemesine bir araştırmayı kapsar, günler ya da haftalardan oluşan bir zaman dilimine yayılır (Trepanier, Street, 1993, s.25).

Proje tabanlı öğrenme bir şey öğrenmeye değil, bir şeyler üretmek, bir şeyler yapmak üzerine odaklanır. Aktivite amaçlıdır (Moursund, 1999, s. 13).

Araştırmada sanat yapıtlarından alıntılama yöntemi ve Picassonun sanat yapıtlarından alıntılama şekli örnek alınarak yaratıcı ve özgün çalışmalar ortaya koymak amaçlanmıştır ve 14 haftalık bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Araştırmada bu yöntem doğrultusunda öğrencilerden konuları peyzaj ve figürlü kompozisyon olan çalışmalar yapmaları istenmiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencileri kendilerine verilen bilgiler doğrultusunda çalışmalarını gerçekleştirmişlerdir.

3.2. Araştırma Modeli

“Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye derslerine katkı sağlamayı amaçlayan bu araştırmada nicel yöntemler kullanılmıştır.

Nicel verilerde anahtar kavram niceliktir ve niceliği açıklamak için sayılar kullanılır. Bu nedenden ötürü nicel veriler sayısal sonuçlar veren ve sayılarla açıklanan bir dünya bilgisidir (Punch, 2005, s.57).

Araştırmada “gerçek deneme modellerli, öntest – sontest kontrol gruplu model olan deneysel desen” modelinden yararlanılmıştır.

Bu yöntemin seçilmesinin temel nedeni, herhangi bir “Şeyin” (yeni bir öğrenme yöntemi, yeni bir program, yeni bir sınıf düzeni vb) etkililiğini ölçmek ve çıkan sonuç olumlu ise, bundan yararlanılarak önerilerde bulunmaktır (Ekiz, 2003, s.99).

Bilimsel değeri en yüksek denemeler gerçek deneme modelleriyle yapılandır. Gerçek deneme modellerinin ortak özellikleri, birden çok grup kullanılması ve grupların yansız atama (örnekleme) ile oluşturulmasıdır. Böylece, her araştırmada en az bir deney bir de kontrol grubu bulunur. Bunlar, öteki kontrol değişkenleri açısından “eşitlenmiş” sayılır (Karasar, 2005, s.95).

Deneysel model araştırmacının kontrolü altında değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkilerini keşfetmek için gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma alanıdır (Büyüköztürk, 2001, s.27).

Öntest- sontest kontrol gruplu olarak da bilinen bu desen, eğitim ve psikolojide çok sık kullanılan deneysel desenlerden biridir. Bu desende daha önceden belirlenen denek havuzundan seçkisiz atama ile iki grup oluşturulur. Gruplardan biri deney, diğeri kontrol grubu olarak seçkisiz belirlenir. Daha sonra iki grupta yer alan deneklerin, uygulama öncesinde bağımlı değişkenle ilgili ölçümleri alınır. Uygulama sürecinde ise etkisi test edilen deneysel işlem deney grubuna verilirken kontrol grubuna verilmez. Son olarak gruplardaki deneklerin bağımlı değişkene ait ölçümleri aynı araç ya da eş formu kullanılarak tekrar edilir. Modelde ön testlerin bulunması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine son test sonuçlarının buna göre düzeltilmesine yardım eder.

Bu modelde “X”in ne ölçüde etkili olduğuna karar vermek için öntest ve sontest ölçme sonuçları birlikte kullanılır. Bu amaçla her grup için öntest – sontest karşılaştırılır. Araştırmada uygulanan öntest- sontest ve kalıcılık testlerinin analizleri SPSS programında bağımsız t testi (independent sample t-test) ile yapılmıştır. Parametrik bir sınama olan t testinde bir örneklemden çıkan sonuçların evrenle karşılaştırılması yerine, iki farklı örneklemin sonuçlarının birbirleriyle karşılaştırılması esas alınmaktadır. Veriler eğer iki

farklı örneklem grubundan elde edilmişse, iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını yani t testi uygulanmadan önce bu iki ortalamaya ait varyansların homojen olup olmadığına bakılması gerekir. İki ortalamaya ait örneklem dağılımının birbirine eşit olduğu durumda t dağılımı kullanılarak iki ortalama arasındaki farkın 0'a denk olup olmadığına bakılır (Çepni, 2007, s.178-180).

Araştırmanın deneysel desenini oluşturmak için denek olarak; 2013-2014 öğretim yılında Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü 3. Sınıf öğrencilerinden oluşan iki grup seçilmiştir. Yansız atama yoluyla seçilen bu gruplardan birisi deney, diğeri ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Uygulanan yöntemlerin etkisini belirlemek amacıyla desen olarak “öntest-sontest kontrol gruplu deney deseni” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan deney deseni Tablo 1’de gösterilmektedir.

Deneysel işlemin etkisini görmek amacıyla deney ve kontrol gruplarının bağımlı değişkene ait ölçme sonuçları uygun teknikler kullanılarak karşılaştırılmalıdır (Büyüköztürk vd., 2008, s.146).

Araştırmada deneysel modelin kullanılmasının amacı, araştırma sonucunun sayılarla gösterilmesine ve ölçülebilirliğine anlam kazandırır. Bu da araştırmacıya daha duyarlı betimleme olanağı sağlar. Deneysel modelde kontrol grubu kullanılması kuşkusuz o araştırmanın kontrollü bir araştırma olma niteliğini artırır (Kaptan, 1995, s.79).

Karasar (2005, s.88)’a göre deneme modeli araştırmalarda mutlaka bir karşılaştırma vardır; araştırmanın kontrolü altında bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkeni nasıl etkilediği görülmeye çalışılır. Deneysel modelde araştırmacı durumu değiştirebilir, kontrol altına alır ve durumu değiştirmesinin etkisini gözlemleyebilir. Deneme, bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni etkilemesi, kontrollü koşullarda sistemli değişimlerin yapılması ve sonuçların izlenmesiyle olur.

Bir sanat yapıtı sanat eğitimi alan öğrencilerin kişisel yaratıcılığını harekete geçiren, özendiren bir güç olabilmektedir. Yapıttan yola çıkarak yapılan çalışmalar yapıtı analiz etmek anlamında, her tür taklitten uzak bir biçimde kişinin kendine özgü yaratıcı güçlerini devreye sokarak çalışabilmesi için yapıtı kendine çıkış noktası olarak ele alınması yöntemidir (Gençaydın, 1993, s.106).

Araştırma bilgilendirme, araştırma, eser inceleme, vs. konular ve yapılacak uygulama çalışmaları için bir dönem (12 hafta) süresince haftada sekiz (8) saat olmak üzere Resim

Anasanat atölye dersi içerisinde verilmiştir. Bu çalışmada, güzel sanatlar fakültesi, resim bölümü, resim anasanat atölye dersinde alternatif “sanat yapıtlarından alıntılama yöntemi” önerilerek, deney ve kontrol grubu olmak üzere oluşturulan iki grup kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel uygulamasında kullanılacak konu içeriğini Picasso ve Picasso’nun ünlü ressamlar Ingers, Manet ve Velazquez’dan alıntılama yöntemiyle oluşturduğu üç eser olan Ingers’in; Türk Hamamı, Manet’nin; Kırdı Ögle Yemeği ve Velazquez’in; Nedimleri ve yine bu yöntemle oluşturduğu birçok yapıtın görselleri oluşturmaktadır.

Her iki grupta deney sonrası ölçümler yapılmıştır. Deney grubuna power point sunumu hazırlanarak oluşturulan interaktif ortamda alıntılama, sanat yapıtlarından alıntılama, Picasso anlatılmış, Picasso’nun alıntılama yaparak oluşturduğu yapıtlar, görselleri gösterilmiştir. Kontrol grubuna araştırma konusu ile ilgili bilgi verilmeksizin sadece geleneksel yöntemle öğretim etkinliklerine yer verilmiştir. Deneysel işlemde önce her iki gruba da öntest kapsamında yapacakları uygulamaların konuları verilmiştir. Konular peyzaj ve figürlü kompozisyon olarak belirlenmiştir. Bu amaçla oluşturulan plan çerçevesinde öncelikle deney ve kontrol gruplarına belirlenen konularla ilgili öntest sonra sontest ve bu testlerden 4 hafta sonra kalıcılık testi uygulanmıştır. Her iki grup ilk önce öntest kapsamında belirlenen konularla ilgili resimlerini oluşturmuşlardır. Daha sonra deney grubuna araştırma konusu kapsamında bilgi verilmiş, Picasso’nun alıntılama yaparak oluşturduğu üç eseri üzerinde araştırma ve inceleme yapılmıştır. Sonrasında Picasso’nun alıntılama yapma şekli örnek alınarak, seçilen farklı sanatçıların eserleri doğrultusunda yine alıntılama yöntemi kullanılarak deney grubu öğrencileri sontest kapsamında belirlenen konularla ilgili resimlerini oluşturmuşlardır. Kontrol grubu öğrencilerine ise yine araştırma konusu ile ilgili bilgi verilmeksizin sadece belirlenen konularla ilgili sontest için uygulamalarını oluşturmuşları söylenmiştir. Bu aşamalardan 4 hafta sonra ise her iki grup belirlenen konularla ilgili kalıcılık testi kapsamında son çalışmalarını yapmışlardır. Çalışmalar alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından, belirlenen kriterler doğrultusunda puanlanmıştır. Puanlama sonucunda analizler ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Tablo 1: Ön Test- Son Test - Kalıcılık Testi Desen Modeli

	ÖNTEST		SONTEST	KALICILIK TESTİ	
Gd	R	O1	X	O3	O5
Gk	R	O2		O4	O6

Tablo 1’de GD deney grubunu, GK kontrol grubunu; R deneklerin gruplara yansız atandığını; O1, O3 ve O5 deney grubu ön test, son test ve kalıcılık testi ölçümlemlerini; O2, O4 ve O6 kontrol grubunun ön test, son test ve kalıcılık testi ölçümlemlerini; X deney grubundaki deneklere uygulanan bağımsız değişkeni, (deneysel değişkeni) göstermektedir (Büyüköztürk, 2001, s.23).

3.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013- 2014 eğitim-öğretim yılında, Isparta il merkezinde bulunan SDÜ ve Antalya il merkezinde bulunan AÜ GSF Resim Bölümünde eğitim gören 3. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Isparta SDÜ GSF Resim bölümü 3.sınıfında eğitim gören on beş (15) öğrenci Deney grubunu, Antalya AÜ GSF Resim Bölümü 3. Sınıfında eğitim gören on beş (15) öğrenci ise kontrol grubunu oluşturmaktadır.

3.4. Öğretim Materyali

Sanat yapıtlarından alıntılanmanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmanın deneysel uygulamasında kullanılacak öğretim materyalinin geliştirilme sürecinin işlem basamakları aşağıda açıklanmıştır.

Araştırmada deneysel işlemleri gerçekleştirmek amacıyla araştırmacı tarafından öğretme durumları geliştirilmiştir. Öğretme durumları geliştirilmeden önce araştırmanın uygulanacağı SDÜ, GSF Resim Bölümü ve AÜ, GSF Resim Bölümü, resim anasanat atölye dersi programı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu kapsamda resim anasanat atölye dersi tanım ve içeriğine yönelik olarak ders planları oluşturulmuştur. Hazırlanan ders planları öğrencilerin uygulama çalışmalarına aktif olarak başladıkları tarihten önce 12 hafta için ayrı ayrı hazırlanmıştır (Ek 7). Araştırma için; öğretme durumları kapsamında, ders planında adı geçen konularla ilgili olarak power point sunum hazırlanmış, tanımlar yapılmış, görseller incelenmiştir. Uygulamalar sırasında öğrencilerin aktif olarak derse katılmaları sağlanmıştır.

Deney grubuna uygulanan deneysel işlemler, SDÜ, GSF Resim Bölümü 2013-2014 güz-bahar dönemine kayıtlı 3. sınıf öğrencilerine, kontrol grubuna uygulanan deneysel işlemler, AÜ, GSF Resim Bölümü 3. Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmaya konu olan etkinlikleri uygulamaya başlamadan önce AÜ, GSF Resim Bölümü 3. Sınıf resim anasanat atölye dersini veren öğretim elemanına araştırmayla ilgili bilgi verilmiştir. Uygulama

başlamadan bir hafta önce araştırmanın deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerle tanışılmış, resim anasanaat atölye derslerinde uygulanacak etkinliklerinin neleri kapsadığı ile ilgili olarak bilgi verilmiş, işlenecek konular genel hatlarıyla açıklanmış ve konu hakkında öğrencilerin zihinlerinde oluşan sorulara çözüm üretilmiştir. Etkinlik süreci başlamadan önce, bilimsel bir araştırmada denek olarak seçildiklerine dair deney ve kontrol grubu öğrencileri bilgilendirilmiştir.

Araştırmanın deneysel uygulamasında kullanılacak konu içeriği, Picasso, alıntılama şekli, peyzaj ve figürlü kompozisyon olarak belirlenmiştir. Öğretim materyali tasarlama sürecinin öntest kapsamında deney ve kontrol grubunun araştırma kapsamında yapacakları ve uygulama konusu olarak belirlenen figürlü kompozisyon ve peyzaj çalışmaları için, öğrencilere konularla ilgili bilgi verilmiştir. Konulara uygun birçok sanatçının eserleri örnek gösterilmiş, çeşitli kitaplar ve kataloglar incelenmiştir. Çalışmaları nasıl oluşturacakları konusunda bilgilendirilen her iki grup öğrencilerinden öncelikle yapacakları uygulamalar için eskiz çalışmaları yapmaları söylenmiştir. Yapılan eskizler doğrultusunda çalışmalarını oluşturacak öğrencilere teknik olarak yağlıboya önerilmiştir. Konularla ilgili eskizler hazırlanmıştır. Her iki grup atölye içi figürlü kompozisyon ve peyzaj uygulamalarını 4 haftayı kapsayan süreçte öntest aşaması olarak oluşturmuştur. İkinci 4 haftalık aşamada sadece deney grubu öğrencilerine araştırma konusuyla ilgili bilgi aktarımı yapılarak (konu anlatımı, eser inceleme, sanat yapıtlarından alıntılama, Picasso'nun alıntılama yöntemi vs.) yine belirlenen konular üzerinden, kendi seçtikleri ünlü sanatçılar ve yapıtlarından alıntılama yöntemi ile deney grubu öğrencileri sontest kapsamında önce eskizler hazırlamıştır. Sonra deney grubu bu eskizlerden yola çıkarak uygulamalarını oluşturmuştur. Kontrol grubu öğrencilerine ise araştırma konusu ile ilgili herhangi bir bilgi aktarımı yapılmamış, atölye içi çalışma ve uygulamaların normal süreci kapsamında sontest aşaması olarak figürlü kompozisyon ve peyzaj uygulamalarını oluşturmaları söylenmiştir. Son olarak her iki grup öntest ve sontest uygulamalarından 4 hafta sonra belirlenen konularla (peyzaj, figürlü kompozisyon) ilgili kalıcılık testi uygulamalarını 4 hafta süresince oluşturmuşlardır. Böylece her öğrenci 6 adet, toplamda ise 180 adet çalışma yapmıştır. Öğrenciler çalışmalarını tuval üzerine yağlı boya olarak uygulamışlardır. Ek 7'de 12 haftalık ders planı detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Tablo 2: Araştırmanın Deneysel Deseni

GRUPLAR	ÖN TEST	SON TEST	KALICILIK TESTİ
Deney Grubu	Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmanın öntest kapsamında belirlenen konularla ilgili (figür, peyzaj) resimlerini oluşturma	Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmayla ilgili bilgi aktarımı sonrası sontest kapsamında belirlenen konularla ilgili (figür, peyzaj) alıntılama yöntemi kullanılarak resimlerini oluşturma	Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmanın kalıcılık testi kapsamında belirlenen konularla ilgili (figür, peyzaj) resimlerini oluşturma
Kontrol Grubu	Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmanın öntest kapsamında belirlenen konularla ilgili (figür, peyzaj) resimlerini oluşturma	Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmanın sontest kapsamında belirlenen konularla ilgili (figür, peyzaj) resimlerini oluşturma	Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı konulu çalışmanın kalıcılık testi kapsamında belirlenen konularla ilgili (figür, peyzaj) resimlerini oluşturma

3.5. Uygulama Süreci

Araştırmanın uygulama çalışması Isparta İlinde bulunan SDÜ ve Antalya ilinde bulunan AÜ Güzel Sanatlar Fakülteleri Resim Bölümü 3. Sınıfında eğitim gören toplamda 30 öğrenciyle yapılmıştır. Araştırmanın deneysel uygulaması, 2013-14 eğitim- öğretim yılı güz ve bahar döneminde, 12 haftalık süre zarfında, toplamda 96 (Doksanaltı) saat olarak gerçekleştirilmiştir. Uygulamaya başlamadan önce uygulamanın yapılacağı atölyelerin öğretim elemanlarıyla görüşülmüş, (Deney grubunun atölye öğretim elemanı araştırmacının kendisidir) konu ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirilmiştir. Araştırmanın öntest ve sontest aşaması, SDÜ ve AÜ, GSF. Resim bölümü 3. Sınıf öğrencileriyle güz dönemi başladıktan sonra üçüncü haftadan itibaren 8 hafta boyunca, kalıcılık testi ise öntest ve sontest uygulamalarının bitmesinden bir ay sonra, (bahar dönemi başladıktan sonraki ikinci haftadan itibaren) 4 hafta boyunca uygulanmıştır.

3.6. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Akdeniz Bölgesinde bulunan Antalya ve Isparta illeri, çalışma grubunu ise 2013- 2014 eğitim-öğretim yılında, Isparta İl merkezinde bulunan SDÜ ve Antalya il merkezinde bulunan AÜ Güzel Sanatlar Fakülteleri Resim Bölümünde eğitim gören 3. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma Isparta İlinde bulunan SDÜ GSF Resim Bölümü 3. sınıf öğrencilerinden oluşturulan Deney Grubu ve Antalya ilinde bulunan AÜ GSF Resim Bölümü 3. Sınıf öğrencilerinden oluşturulan Kontrol Grubu ile toplamda otuz (30) öğrenci ile yapılmıştır.

3.7. Verileri Toplama Teknikleri (Araçları)

Bu araştırmayı gerçekleştirebilmek için konuya ilişkin ulaşılabilecek tüm birincil ve ikincil kaynaklar, kitaplar, dergiler, araştırmalar vb. incelenmiş, internet taraması ile ulaşılması güç kaynakların özet bilgileri elde edilmiş ve Türkçeye çevrilmiştir. Ayrıca internet aracılığıyla da görsel ve yazılı dokümanlar sağlanmıştır.

Picasso'nun eserlerinde ne şekilde alıntılama yaptığının belirlenmesi ve öğrenci çalışmalarına katkısı olup olamayacağının ortaya konması amacıyla çalışma; araştırma, inceleme ve eser oluşturma olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın veri toplama araçları deney ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest- sontest ve kalıcılık testi kapsamında oluşturdukları resimler ve bu resimlerin puanlanması sonucunda elde edilen puanlama tablolarıdır. Araştırma süresince, deney ve kontrol grupları ilk aşamada uygulama konusu olarak belirlenen figürlü kompozisyon ve peyzaj çalışmalarını, araştırma konusu ile ilgili herhangi bir bilgi aktarımı yapılmadan atölye içi çalışma ve uygulamaların normal süreci kapsamında öntest aşaması olarak oluşturmuştur. İkinci aşamada sadece deney grubu öğrencilerine araştırma konusu ile ilgili bilgi aktarımı yapılarak (konu anlatımı, eser inceleme, sanat yapıtlarından alıntılama vs.) yine belirlenen konular üzerinden kendi seçtikleri sanatçılar ve yapıtlarından alıntılama yöntemi ile sontest kapsamında uygulamalarını oluşturmuştur. Kontrol grubu öğrencileri araştırma konusu ile ilgili herhangi bir bilgi almadan atölye içi çalışma ve uygulamaların normal süreci kapsamında sontest aşaması olarak belirlenen konularla ilgili uygulamalarını oluşturmuştur. Son olarak her iki grup belirlenen konularla ilgili kalıcılık testi uygulamalarını oluşturmuşlardır. Bu aşamalar sonucunda verilerin analizi için uygulama çalışmaları oluşturulmuştur. (Ek5-6). Bu uygulamalar belirlenen kriterler doğrultusunda alan

uzmanı üç öğretim üyesi tarafından 1 ile 5 arasında puanlanmıştır. Böylece analizi yapılacak olan puanlama tabloları elde edilmiştir.

Ayrıca uygulamanın daha verimli olabilmesi için öğrencilerin uygulanan konular ile ilgili literatür taraması ve araştırma yapması istenmiştir.

3.8. Nicel Verilerin Toplanması Sonucu Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

3.8.1. Öntest- Sontest- Kalıcılık Testi

Başarı testleri belli bir programa dayalı öğretim sonunda öğrencilerin bilgi, kavram ve anlayış yönünden gösterdikleri akademik gelişimi belirlemek amacıyla hazırlanan ve kullanılan testlerdir (Yıldırım, 1999, s.15)

Bu araştırmada uygulanan öntest, sontest ve kalıcılık testi, sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin resim anasanat öğrencilerinin atölye çalışmalarına katkısının olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu uygulamanın gerçekleştirilmesinde aşağıdaki süreç izlenmiştir.

Bu araştırmada öntest- sontest ve kalıcılık testlerinde uygulanması istenen figürlü çalışma ve peyzaj konuları, alan uzmanı iki öğretim üyesi tarafından belirlenmiştir. Deney grubu öğrencileri kendilerine konu anlatıldıktan sonra yapacakları uygulamalarda, alıntılama yaptıkları sanatçıları ve eserleri, sanat tarihine adını yazdırmış sanatçılardan seçmişlerdir. (Bkz. Ek1). Eser incelemede Picasso'nun alıntılama yaptığı üç eserin belirlenmesinde de uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Yapılan uygulamalı çalışmalar alan uzmanı üç öğretim üyesi tarafından, (Bkz. Ek 8) belirlenen ölçütler doğrultusunda puanlanmıştır (Bkz. Ek5-6).

3.9. Verilerin Analizi

Bu bölümde araştırmanın nicel verilerinin analizi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır. Araştırmada öntest, sontest ve öğrenilenlerin kalıcı olma düzeyini belirlemeye yönelik kalıcılık testinden elde edilen veriler ayrı ayrı kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programıyla, istatistikî işlemlerden (independent sample t-test) t- testi, aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (s) kullanılmıştır. Elde edilen verilerin anlamlı olup olmadıkları 0.05 manidarlık düzeyinde test edilmiştir. Ayrıca analiz sonucunda elde edilen veriler alt amaçlar doğrultusunda oluşturulan çizelgelerle (Ek4) gösterilmiştir. Ayrıca öntest – sontest ve kalıcılık testi sonunda elde edilen uygulamalı çalışmaları, belirlenen

kriterler doğrultusunda puanlayan uzmanlar arasındaki tutarlılık, Kappa Testiyle (Hakemler arası tutarlılık) tablo 3'te görüldüğü üzere ortaya koyulmuştur. Araştırmada elde edilen sonuçların ortaya konulmasında uzman yardımı alınmıştır.

Tablo 3: Hakemler Arası Tutarlılık (Kappa) Testi

	Kappa Değeri	Standart Hata	T Değeri	p-değeri (Anlamlılık)
1.UZMAN- 2.UZMAN	0,219	0,075	9,140	***
1.UZMAN- 3.UZMAN	0,219	0,075	9,140	***
2.UZMAN- 3.UZMAN	0,247	0,080	8,325	***

*** $p \leq 0.001$ seviyesinde önemli. ** $p \leq 0.01$ seviyesinde önemli. * $p \leq 0.05$ seviyesinde önemli

Tablo 3'te görüldüğü üzere üç uzman arasındaki tutarlılık katsayıları belirlenmiştir. Sonuçlara göre; uzmanlar arasındaki tutarlılığın makul düzeyde ve geçerli olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Kappa Testi Tutarlılık Düzeyleri

Kappa Değeri	Tutarlılık Düzeyi
< 0	Yetersiz
0,01-0,20	Zayıf
0,21-0,40	Makul
0,41-0,60	İlımlı
0,61-0,80	Önemli
0,81-0,99	Mükemmel

Tablo 4'te Kappa değerleri ve tutarlılık düzeyleri gösterilmiştir (Viera, Garret, 2005, s.360-363). Tabloya göre, yapılan kappa testi sonucunda uzmanların makul seviyede tutarlılık düzeyinde olduğunu gösteren aralık 0,21-0,40'dır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde; Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı araştırılmaktadır. Bu doğrultuda Resim anasanat atölye dersine yönelik öğrenci öntest, sontest ve kalıcılık testlerinden elde edilen verilere yönelik bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Deney ve kontrol grubu öğrencileriyle yapılan öntest kapsamında öğrenciler, konuları peyzaj ve figürlü kompozisyon olarak belirlenen iki yağlı boya resim yapmıştır. Öğrencilere resimleri oluşturmada önce araştırma konusu ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemiş, sadece belirlenen konularla ilgili resim yapmaları istenmiştir. Her iki grup öntest uygulama aşamasında geleneksel yöntemler doğrultusunda çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Bir sonraki aşama olan sontest kapsamında deney grubu öğrencilerine araştırmanın ana konusu olan sanat yapıtlarından alıntılama yöntemi ve Picasso ayrıntılı olarak anlatılmıştır ve bu doğrultuda resimlerini oluşturmaları istenmiştir. Kontrol grubuna ise yine konu ile ilgili bilgi verilmemiş, geleneksel yöntemlerle çalışmalarını oluşturmaları istenmiştir. Her iki gruba da son aşamada kalıcılık testi yapılmıştır.

Verilen eğitim sonrasında öntest, sontest ve kalıcılık testleri açısından deney ve kontrol grubu arasında fark olup olmadığı aşağıdaki alt amaçlar doğrultusunda test edilmiştir.

Bu uygulamalar sonucunda deney ve kontrol grubunun t-testi analiz sonuçları şöyledir;

4.1. Araştırmanın Alt Amaçlarına Dayalı Bulgu ve Yorumlar

Birinci Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

- 1- Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama öncesinde öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular.**

Tablo 5: Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları t-testi Analiz Sonuçları

Test	Grup	Ortalama	Gözlem Sayısı	Standart Sapma	t-testi	p-değeri (Anlamlılık)
Öntest	Deney*	25,6600	15	5,12265	1,658	0,116
	Kontrol**	23,3500	15	1,69421		

* Deney Grubu (Isparta)

** Kontrol Grubu (Antalya)

Tablo 5’te görüldüğü üzere öntest başarı puanları t-testi analiz sonuçları deney grubunun ortalama değeri 25,66, kontrol grubunun ortalama değeri ise 23,35 olup iki grup arasında 2,31 puanlık bir fark bulunmaktadır. Gruplar arasında istatistiksel olarak bir fark olup olmadığına yönelik alt amaca ilişkin t-değeri 1,658 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [$t_{(28)}=1,658$ $p>0,05$]. Öntest açısından değerlendirildiğinde deney ve kontrol grubu öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla; grupların denk olduğu söylenebilir. Öntest sonrasında her iki grubun oluşturduğu uygulamalara bakıldığında, kompozisyonlarda özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması açısından birbirine denk olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

- 2- Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular.**

Tablo 6: Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları t-testi Analiz Sonuçları

Test	Grup	Ortalama	Gözlem Sayısı	Standart Sapma	t-testi	p-değeri (Anlamlılık)
Sontest	Deney	33,4633	15	,69989	10,170	,000
	Kontrol	25,0700	15	,43730		

Öntest sonuçlarına göre farklılık göstermeyen deney ve kontrol grubu arasında, sontest sonrası farklılık olup olmadığı 4 hafta süren resim anasanat atölye çalışmaları kapsamında

yapılan sontest ile ortaya konulmuştur. Araştırma konusuyla ilgili bilgi aktarımının yapılmadığı kontrol grubu ile bilgi aktarımının yapıldığı deney grubu arasındaki sontest analiz sonuçları şöyledir; (Bkz. Tablo 6).

Sontest açısından deney grubu değerlendirme puanı 33,4633, kontrol grubu değerlendirme puanı ise 25,0700'dür. İki grup arasındaki fark 8,3933' tür. İki grup arasındaki farka ilişkin t değeri 10,17 olup istatistiksel olarak anlamlıdır [$t_{(28)}=10,17$ $p \leq 0,05$]. Başka bir anlatımla; sontest açısından deney grubu öğrencilerinin ortalama başarıları kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olup bu fark istatistiksel olarak da anlamlıdır. 4 hafta süren sontest uygulamasının ardından sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye çalışmalarına katkısı konulu araştırmada deney grubu öğrencileri lehine anlamlı bir fark görülmüştür.

Sontest sonrasında her iki grubun oluşturduğu uygulamalara bakıldığında, kompozisyonlarda özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması açısından, deney grubunun daha başarılı olduğu saptanmıştır. Deney grubunun sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle oluşturduğu çalışmalarda daha özgün, daha cesur ve daha yaratıcı oldukları tespit edilmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin çalışmalarına bakıldığında ise, sontest sonrasında ortaya çıkan kompozisyonlarda; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması bakımından hemen hemen benzer, kararsız, özgün olmayan, kalıplaşmış işlerin ortaya çıktığı görülmüştür.

Üçüncü Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

3- Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular

Tablo 7: Deney ve Kontrol Grubu Kalıcılık Testi Başarı Puanları t-testi Analiz Sonuçları

Test	Grup	Ortalama	Gözlem Sayısı	Standart Sapma	t-testi	p-değeri (Anlamlılık)
Kalıcılık testi	Deney	33,18	15	3,172	6,637	,000
	Kontrol	27,32	15	1,266		

Benzer şekilde kalıcılık testi açısından sonuçlara baktığımızda iki grup arasındaki farklılığa ilişkin t -değeri 6,637 olarak hesaplanmış olup; bu sonuç, istatistiksel olarak deney grubu ortalama puanının kontrol grubundan daha yüksek olduğunu göstermektedir [$t_{(28)}=6,637$ $p \leq 0,05$]. (Bkz. Tablo 7). Kalıcılık testi sonrasında her iki grubun oluşturduğu uygulamalara bakıldığında, kompozisyonlarda özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması bakımından, yine deney grubunun daha başarılı olduğu saptanmıştır. Deney grubunun sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle oluşturduğu çalışmalarda, daha özgün ve yaratıcı işler ortaya çıkarması, yöntemin kalıcı olduğunu da göstermiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin çalışmalarına bakıldığında ise, öntest ve sontest sonrasında ortaya çıkan kompozisyonlarda; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması bakımından hemen hemen benzer, kararsız, özgün olmayan, kalıplaşmış işlerin ortaya çıktığı görülmüştür. Kalıcılık testi sonrasında kontrol grubunun çalışmalarında, aynı konuların tekrar tekrar çalışmasından kaynaklı bir ivme olduğu söylenebilir.

Ayrıca gerek deney gerek kontrol grubu açısından ayrı ayrı baktığımızda öntest - sontest ve öntest - kalıcılık testleri arasında istatistiksel bir fark olup olmadığı da test edilmiştir.

Dördüncü Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

4- Isparta GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest - sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular.

Tablo 8: Deney Grubu Öntest - Sontest ve Öntest - Kalıcılık Testi Başarı Puanları, t-testi Analiz Sonuçları

Grup	Uygulama	Gözlem Sayısı	Ortalama	Standart Sapma	t-testi	p-değeri (Anlamlılık)
Deney	Öntest	15	25,6600	5,12265	-5,215	,000
	Sontest		33,4633	2,71066		
	Öntest	15	25,6600	5,12265	-4,832	,000
	Kalıcılık testi		33,1767	3,17242		

Tablo 8’de görüldüğü üzere deney grubu öntest - sontest puanlama değeri sırasıyla 25,66 ve 33,46 olup, öntest - sontest arasındaki farka ilişkin t-değeri -5,215 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değere göre deney grubu öntest ve sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır [$t_{(28)} = -5,215$ $p \leq 0,05$]. Başka bir anlatımla; uygulama sonrasında deney grubu öğrencilerinin başarıları anlamlı bir şekilde artmıştır. Deney grubu öğrencilerinin sontest sonrasında puanlarındaki anlamlı artış, sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulamanın, öğrencilerin atölye çalışmalarına olumlu katkılar sağladığını göstermektedir. Öntest - sontest sonrasında deney grubunun oluşturduğu uygulamalara bakıldığında, kompozisyonlarda özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması açısından, deney grubunun başarısının önemli ölçüde arttığı saptanmıştır. Deney grubunun sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle oluşturduğu sontest çalışmalarının, öntest sonrası çalışmalarından daha özgün ve yaratıcı olduğu tespit edilmiştir.

Beşinci Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

5- Isparta GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest - kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular.

Tablo 8’de görüldüğü üzere deney grubu öğrencilerinin öntest ve kalıcılık testi puanlama değeri sırasıyla 25,66 ve 33,17 olup, aradaki farka ilişkin t-değeri -4,832 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değere göre deney grubu öntest ve kalıcılık testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır [$t_{(28)} = -4,832$ $p \leq 0,05$]. (Bkz. Tablo 6).

Başka bir anlatımla; deney grubu öğrencilerinin kalıcılık testi sonrası puanlarındaki anlamlı artışla, sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulamanın, öğrencilerin atölye çalışmalarına ve akademik başarılarının daha yüksek düzeyde olmasına önemli katkı sağladığı saptanmıştır. Aynı zamanda kalıcı olduğu da görülmüştür. Öntest ve kalıcılık testi sonrasında deney grubunun oluşturduğu uygulamalara bakıldığında, kompozisyonlarda özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü,

çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması açısından, deney grubunun başarısı önemli ölçüde artmıştır. Deney grubunun sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle oluşturduğu sontest çalışmalarından sonra konunun faydalı ve kalıcı olduğu, kalıcılık testiyle de saptanmıştır.

Altıncı Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

6- Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest - sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular.

Tablo 9: Kontrol Grubu Öntest - Sontest ve Öntest - Kalıcılık Testi Başarı Puanları, t-testi Analiz Sonuçları

Grup	Uygulama	Gözlem Sayısı	Ortalama	Standart Sapma	t-testi	p-değeri (Anlamlılık)
Kontrol	Öntest	15	23,283	1,7365	-2,853	,008
	Sontest		25,070	1,6937		
	Öntest	15	23,283	1,7365	-7,281	,000
	Kalıcılık testi		27,323	1,2657		

Tablo 9’da görüldüğü üzere kontrol grubu ön test ve son test puanlama değeri sırasıyla 23,28 ve 25,07 olup, öntest – sontest arasındaki farka ilişkin t-değeri -2,853 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değere göre kontrol grubu öntest ve sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır [$t_{(28)} = -2,853$ $p \leq 0,05$]. Fakat bu farklılık aynı konu üzerinde yapılan uygulamaların tekrarından dolayı olan bir gelişmedir. Kontrol grubu öğrencilerinin uygulamalarında, kompozisyonlarda özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, çalışmanın konuya uygunluğu, hareket ve ritim, çalışmanın tamamlanması açısından farklı ve özgün işler ortaya koyamadıkları görülmüştür. Kontrol grubu açısından yapılan çalışmalara bakıldığında aynı konular üzerinde tekrar tekrar çalışmanın, kompozisyonlara teknik anlamda azda olsa katkı sağladığı söylenebilir.

Yedinci Alt Amaca Dayalı Bulgu ve Yorumlar

- 7- Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest - kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik bulgular.**

Yine kontrol grubu öntest ve kalıcılık testi puanlama değeri sırasıyla 23,28 ve 27,32 olup, aradaki farka ilişkin t-değeri -7,281 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değere göre kontrol grubu öntest ve kalıcılık testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır [$t_{(28)} = -7,281$ $p \leq 0,05$]. (Bkz. Tablo 9). Fakat bu sonuç öğrencilerin dersin işleyişindeki normal sürecin sonucuna bağlı bir gelişimdir. Başka bir anlatımla; uygulama aşamasında kontrol grubu öğrencilerinde sürece bağlı olarak ve öğrencinin çalışma düzeyine göre bu gelişim normaldir. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların bu şekilde sonuç vermesi beklenen ve istenen bir durumdur. Araştırma konusuyla ilgili herhangi bir eğitim ve bilgi aktarımının yapılmadığı kontrol grubu ile araştırma konusuyla ilgili gerekli eğitim ve bilgi aktarımının yapıldığı deney grubu arasında anlamlı bir farklılığın çıkmasıyla sanat yapıtlarından alıntılama konusunun deney grubu lehine önemli katkı sağladığı görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularıyla ilgili olarak ulaşılan sonuçlara ve sonuçlar çerçevesinde önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

“Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısı” adlı bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- 1- Birinci alt amaç olan; Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama öncesinde öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Uygulamalar sonucunda deney ve kontrol grubunun öntest açısından t-testi analiz sonuçlarına göre elde edilen farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir anlatımla; öntest açısından değerlendirildiğinde deney ve kontrol grubu öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Deney ve kontrol grubunun araştırma başlangıcında denk olduğu sonucuna varılmıştır.

- 2- İkinci alt amaç olan; Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Sontest açısından ise deney grubu ve kontrol grubu arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu sonuca göre sontest açısından deney grubu öğrencilerinin ortalama başarıları kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olup bu fark istatistiksel olarak da anlamlıdır. 4 hafta süren sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenmesi ve resim anasanat atölye çalışmalarına katkısı konulu çalışmada öğrencilere uygulanan sontest sonrasında, deney grubu öğrencileri lehine anlamlı bir fark görülmüştür.

Başka bir anlatımla; araştırma konusunun, deney grubu öğrencileri sontest uygulamaları üzerindeki katkısı sonucu başarılı ürünler ortaya koymuşlar ve birçok sanatçıyı eserleriyle tanıma, inceleme, onlardan yola çıkarak yeni ürünler ortaya koyma becerisi kazanmışlardır. Kontrol grubu ise kalıplaşmış ve bilindik çalışmalar yapmıştır.

- 3- Üçüncü alt amaç olan; Isparta ve Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Kalıcılık testi açısından sonuçlara baktığımızda, istatistiksel olarak deney grubu ortalama puanının kontrol grubundan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir anlatımla; Sanat yapıtlarından alıntılama yöntemini kullanarak yeni çalışmalar yapan deney grubuna bu yöntem katkı sağlamış ve deney grubu öğrencileri bu katkıları bir sonraki çalışmalarına taşıyabilmişlerdir. Kontrol grubu öğrencileri ise aynı konunun tekrar çalışılması sonucu bir ivme kazanabilmiştir.

- 4- Dördüncü alt amaç olan; Isparta GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest - sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Deney grubu öntest ve sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Uygulama sonrasında deney grubu öğrencilerinin başarıları anlamlı bir şekilde artmıştır. Deney grubu öğrencilerinin sontest puanlarındaki anlamlı artış, sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulamanın öğrencilerin atölye çalışmalarına olumlu katkılar sağladığını göstermektedir.

- 5- Beşinci alt amaç olan; Isparta GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest - kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Deney grubu öğrencilerinin öntest ve kalıcılık testi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Deney grubu öğrencilerinin kalıcılık testi sonrasında puanlarındaki anlamlı artışla, araştırma konusunun öğrencilerin atölye çalışmalarına önemli katkılar sağladığı ve kalıcı olduğu da saptanmıştır.

- 6- Altıncı alt amaç olan; Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest- sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Kontrol grubu öntest ve sontest arasındaki istatistiksel sonuçlara bakıldığında anlamlı bir fark görülmektedir. Fakat kontrol grubu öğrencilerindeki bu gelişme aynı konunun tekrar çalışılmasından kaynaklanan bir sonuçtur. Kontrol grubu öğrencilerinin çalışmalarına bakıldığında özgün ürünlerin ortaya çıkmadığı söylenebilir.

- 7- Yedinci alt amaç olan; Antalya GSF Resim Bölümü 3.sınıfında resim eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısına yönelik uygulama sonrasında öntest- kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar.

Kontrol grubu öntest ve kalıcılık testi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Fakat bu sonuç öğrencilerin dersin işleyişindeki normal sürecin sonucuna bağlı bir gelişimdir. Uygulama aşamasında her öğrencide bu sürece, öğrencinin çalışma düzeyine göre ve aynı konunun tekrar çalışılmasına bağlı olarak bu gelişim normaldir.

Bu sonuçlar doğrultusunda araştırma konusunun deney grubu öğrencileri için çok faydalı olduğu saptanmıştır. Ayrıca sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin, uygulamanın başlangıcından sonuna kadar belli bir disiplin içerisinde çalışan deney grubu öğrencileri için ilerdeki akademik çalışmalarında da verimliliklerine çok katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada Picasso'nun alıntı yapmak suretiyle oluşturduğu üç önemli eseri ve alıntılama yaptığı birçok eser GSF resim anasanat 3.sınıf deney grubu öğrencileriyle birlikte incelenmiştir. Sanat hayatı boyunca alıntılama yöntemini sıkça kullanmış olan Picasso ve alıntılama yöntemi örnek alınarak yapılan çalışmalar öğrencilerin yaratıcılıklarına yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Öğrencilerin ayrıca sanat eserlerinden alıntı yapmak suretiyle

oluşturdıkları çalışmalar kapsamında birçok sanatçıyı ve eserlerini daha yakından tanıması açısından da araştırmanın katkı sağladığı görülmüştür. Resim anasanat atölye derslerinde öğrenciler, sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle sanatı ve sanat eserini doğru anlayarak çözümleyebilecek, estetik deneyim ve eleştiri yapabilme becerisi kazanmaları sağlanmıştır. Alıntılama yöntemi ve sanat yapıtlarının incelenmesi, sanatta yeni çalışmaların göz önünde tutulması, sanat eğitimi alan GSF resim bölümü anasanat atölye 3.sınıf öğrencilerinin atölye çalışmalarında, ileriki dönemlerde özgün eserler üretebilmek adına birinci basamaklardan biri olacağı düşünülmektedir. Kontrol grubu öğrencileri açısından bakıldığında ise; öğrencilerin aldıkları kuru teorik bilgiler doğrultusunda, kalıplaşmış, klişeleşmiş ve birbirine benzeyen, özgün ve cesur olmayan çalışmalar yaptıkları görülmüştür. Aslında araştırmaya katılan birçok öğrenci ünlü sanatçılardan ve onların birçok eserinden haberdardır. Öğrenciler bu sanatçılar ve eserlerinden nasıl faydalanabilecekleri konusunda sorun yaşamaktadırlar. Teorik bilgilerin, görsellerle zenginleştirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Ancak ozaman bilgiler kalıcı ve faydalı olabilir.

Bugün geniş bir perspektiften bakıldığında sanat, sadece kendine özgü araçlarla gerçekleştirilen bir edim olmanın ötesinde, farklı disiplinlerden beslenen çoğul bir anlam arayışına dönüşmüş durumdadır. “Görsel sanatlar (resim, üç boyutlu yapıtlar, fotoğraf, video, grafik, sanal ortam imgeleri), yazın, drama, dans, müzik, film gibi alanlarla kaçınılmaz bir ilgi içine girdiği gibi, siyaset ve ekonomi bilimleri, toplumbilim ve felsefe vb. ile de ilişkilene eğilimi içindedir” (Madra, 2002, s.16). Böylece farklı disiplinlerle ilişki kurarak beslenen görsel sanatların yeni bakış açılarıyla sanata ve sanat eğitime kazanımları olumlu olacak, sonucunda nitelikli sanat olayları ve ürünleri ortaya çıkacaktır.

Aslında sanat yapıtı, her zaman yeniden üretilebilir olagelmıştır. İnsanların yapmış oldukları, her zaman yine insanlarca yeniden yapılabilmektedir. Öğrenciler sanat alanında alıştırma amacıyla, ustalar yapıtların yaygınlaşmasını sağlamak için ve nihayet üçüncü kişiler de kazanç uğruna bu türden sonradan çalışmaları gerçekleştirmişlerdir (Benjamin, 1992, s.45).

Sanat eserinin değişik zamanlarda, değişik anlamlarda yeniden biçimlendiğini, anlaşıldığını, bunun tekrarlanan bir durum olduğunu belirtmiştik. Sanat eseri sürekli olarak yeniden üzerinde düşünülecek ve sanat olayına uzaktan yakından her katılanın yeniden farklı anlamlar yükleyebileceği bir unsurdur. Sanat ağırlıklı resim anasanat atölye eğitimi

anlayışında sanatsal süreç önemlidir. Bu süreç, kuralları belli bir oyuna benzer, kurallar özgürce belirlenir, fakat onlara uyulur, yani görsel yoğrumsal düşünme biçimi özgür ve bağımsızdır ama kuralları formüle edilmiştir. Fakat kurallar belirli formüllere indirgenmemeli ve bir reçete oluşturulmamalıdır. Resim anasanat atölye derslerinde amaç yapılan uygulamalı çalışmalar yoluyla sanatın ve sanat eserinin daha iyi anlaşılmasıdır. Ders konusu olarak sanat ürününün kendisi ele alınabilir. Değerlendirme yapılırken ise öğrencinin gördüklerini ve yaptıklarını kavramsal söylemsel düşünme biçimine dönüştürüp, söz konusu estetik nesne hakkında ve üzerinde bilinçlenmesi sağlamalıdır.

Geçmişten bugüne kadar ki süreçte, sanat yapıtlarını uygulamalarla birlikte değerlendirerek, tarih içinde yerine oturtmayı başaran öğrenci sanatı tarihiyle, onu oluşturan değer ve durumlarla birlikte geniş bir perspektif içinde kavrayacaktır.

Sanat görüşü, anlayışı ve yorumlayışı bakımlarından kaliteli bir eğitime ihtiyacı olan ülkemizde, sanat eğitimi veren, sanatı öğreten, uygulattıran ve de yayan kurumların her türlü geçerlilikten yoksun klişeleri toplumun zihninden silip atması mecburi bir görevdir (Özer, 2009, s.35).

Hem çocukların hem de yetişkinlerin hedef kitleyi oluşturduğu sanat eğitiminde bireylerin nitelikli eğitim alabilmesi, gelecek açısından son derece önemlidir. Çünkü donanımlı, nitelikli bir eğitimle yetiştirilmemiş nesil, geleceğin teminatı olamaz. Bu yüzden “sanat eğitimi, gerek okul öncesinden üniversite düzeyine kadar uygulanan örgün; gerekse boş zamanları değerlendirme, bir hobi alanı olarak ömür boyu sürebilecek niteliğiyle en önemli eğitim alanlarından biri olmaya devam edecektir” (Özsoy, 2003, s.15).

Şahiner (2002) “Teknolojinin yaşamımıza soktuğu yeni görme biçimlerine ilişkin kapsamlı bir eğitsel modelin tartışılması, bu yöndeki araştırmaların ülkemiz eğitim ortamına kazandırılması gerektiğini, bir araştırma merkezi açılarak, bu bağlamdaki yayınların çeviriler yoluyla güncelleştirilmesinin ve bu olguların ciddi biçimde yeniden düşünülmesi, bu yönde ciddi araştırmalara gidilerek, çağdaş toplumların sanat eğitimi alanında ortaya koyduğu yönelimler de göz önüne alınarak eğitime dair yeni sistematik değişikliklere gidilmesi zorunlu olduğunu söylemektedir (<http://www.rifatsahiner.com/makaleler/yenisanat.pdf>).

Deney grubu öğrencilerinin kompozisyon ve yaratıcılıklarını geliştirerek farklı deneyimler kazanmalarını sağlayan bu araştırmanın sonucunda çalışmalarında;

- Renk ve kompozisyon özellikleri ve çeşitliliği,

- Kendi eğilimlerine uygun görsel bir dil oluşturma yeterliliği ve kendine uygun üslup geliştirme açısından,
- Konu bulma, üretebilme açısından,
- Sanat yapıtının; oluşum sürecinde gerek duyulan kavramlar üstüne akıl yürütebilme ve yapıta dönüşüm sürecine katkısı bakımından,
- Nesnenin sanat nesnesi olma durumu irdelemesi ve idrak etmesi bakımından,
- Temel resim kuram ve kavramları, bir resmi dönem, teknik ve içerik bakımından analiz edebilecek görsel ve kültürel bilgi ve becerileri kazanabilmesi açısından,
- Bir eseri analiz ederek eleştirel anlamda net sorular sorabilme ve sanatın biçimsel, teknik ve anlatımsal sorunlarına rahat çözüm sağlaması bakımından,
- Resmin özgün bir ifade aracı olarak algılanması ve farklı teknik ve malzemeleri deneyip, eserleriyle örnekleyebilmek açısından da katkısının önemli olduğu görülmüştür. Kontrol gurubu öğrencilerinin çalışmalarında ise sadece aynı konular üzerinde tekrar tekrar çalışmadan kaynaklı bir gelişme olmuştur. Resim anasanat atölye derslerinde öğrenciler, sanat yapıtlarından alıntılama yöntemiyle sanatı ve sanat eserini doğru anlayarak çözümleyebilecek, estetik deneyim ve eleştiri yapabilme becerisi kazanacaktır. Sanat yapıtlarından yola çıkarak alınan sanat eğitiminin temel amaçlarından birisi de, öğrenciye özgün, özgür ve kaliteli ürünler ortaya koyabilmesinin yolunu öğretmektir. Öğrenci bunu öğrendikten sonra, sanat sevgisini geliştirecek, anasanat atölye dersine ve sanatla ilgili diğer derslerine karşı daha olumlu bir tutum takınacak, sanat yapıtlarına ve sanat etkinliklerine karşı daha fazla ilgi duymaya başlayacak, sonuç olarak öğrencinin başarısı yükselecek ve estetik beğenisi de nitelikli yapıtlar sayesinde beslenmeye başlayacaktır.

Bu sonuç, bu tür uygulamalı çalışmalarda öğrencilerin araştırmaları, bilgi toplamaları, sanatçı ve eser tanımaları, bu bilgilerin yaratıcılıkları için itici güç olduğunu anlamaları bakımından önemlidir. Bir dönemi kapsayan çalışma süreci sonunda deney grubu öğrencilerinin alıntılama yöntemiyle oluşturdukları ürünler kompozisyon, renk, biçim zenginliği ve hayal gücünü kullanabilme becerisi anlamında öğrencilere oldukça önemli bilgi ve beceri kazandırmıştır. Ayrıca kompozisyon üretmede sıkıntı yaşayan resim anasanat öğrencilerine kompozisyon kurgulamada alternatif çözümler üretebilme imkânı sağlamıştır. Bu çalışma ile deney grubu öğrencileri, uygulamanın başlangıcından sonuna

kadar belli bir disiplin içerisinde hareket etmeyi, sistemli, istekli ve zevkli çalışmanın verimliliği ne kadar artırdığını ortaya çıkardıkları ürünlerle kanıtlamışlardır.

5.2. Öneriler

1- Birinci alt amaca yönelik öneriler;

Bu çalışma birçok güzel sanatlar fakültesinde, resim anasanat atölye derslerinde farklılıkların ve benzerliklerin görüntülenmesi açısından daha geniş kapsamlı yapılabilir.

2- İkinci alt amaca yönelik öneriler;

Öğretim elemanları, sanat yapıtlarından alıntılama yöntemini uygularken konu, öğrenci, kendi niteliği ve planlamalarını doğru bir şekilde yaparak bu yöntemi uygulayan öğrencilere her bir adımın önemini süreç başlamadan ayrıntılı biçimde açıklayarak nasıl yapacakları konusunda öğrencileri özgür bırakmalı ve bu konuda onları güdülemelidir. Ayrıca araştırma, sontest kapsamında, konunun her iki gruba da anlatılarak, iki grup içinde seçilen bir sanatçı ve bir eserinden yola çıkılarak da yapılabilir. Aynı sanatçı ve eserden yola çıkılarak yapılan yeni ürünler arasındaki farklar ortaya koyulabilir.

3- Üçüncü alt amaca yönelik öneriler;

Yükseköğretim düzeyinde alıntılama yöntemi uygulamaları, farklı öğretim elemanı bakış açısı ile incelenebilir. Alıntılama yöntemi yükseköğretimin diğer alanlarında da uygulanarak, (müzik, grafik, heykel vb.) bu konularda karşılaştırmalı araştırma yapılabilir. Farklı alanlardaki bu tür araştırmaların sonucunda, öğrencilerin uygulamalarındaki avantajları ve dezavantajları saptanarak, alıntılama konusunun kuramsal çerçevesine katkı sağlanabilir.

4- Dördüncü alt amaca yönelik öneriler;

Analiz, yorumlama ve uygulamaya dayalı bu tür çalışmalar öğrenci için yaratıcılıklarla dolu bir yaşam biçiminin başlangıcı olabilir, ya da çıkış noktası olan bir yapıt, yaratıcılığın kapılarını aralayabilir. Doğrudan sanat yapıtları ve sanatçılarla bağ kurmaya teşvik edilecek bir sanat eğitimi öğrencisi, malzemenin kendine sunduğu olanaklar doğrultusunda, sahip olduğu tüm yaratıcı güçleri sergileyebilecektir. Öğrenci bir sorunla karşılaştığında, sanat eğitimcisi devreye girerek, problemin gidiş yoluna göre formüller, çözüm önerileri geliştirmesine yardımcı olabilecektir. Bu, sanat eğitimcisinin de sürekli olarak kendini yenilemesi ve yenilikler üzerine kafa yormasını gerektirir.

Böylece yaratma eylemi her içine katılanı, doğrudan ya da dolaylı biçimde etkileyen enerjik bir sürece dönüştürür. Üstelik bu yöntem, öğrenciyi şartlandırmak ya da kısıtlamak yerine, belirli bir model aracılığıyla düşünmeye itip, onu bizzat yaratma eyleminin merkezine çeker ve kendi sınırlarını keşfetmesini sağlar.

5- Beşinci alt amaca yönelik öneriler;

Resim anasanat atölye öğrencilerinin, sanat kültürü birikimlerini çoğaltmak, uygulamalar aracılığıyla sanatı üretebilme zevkini yaşatmak, bu yöntemler yoluyla kişilik gelişimini desteklemek gereklidir. Böyle bir sanat eğitimi; sanatı tanımak, öğrenmek, benimsemek ve sevmek için bir zemin sağlayacağı gibi resim anasanat öğrencilerine yeni biçimler yaratmada da temel oluşturacaktır.

6- Altıncı alt amaca yönelik öneriler;

Resim anasanat atölye çalışmalarında öğrenci aktif bir rol almalıdır. Bu aktiflik zaman zaman kıyaslamaların, benzetmelerin ve zıtlıkların ortaya çıkarılmasıyla sağlanabilir. Örneğin; Resim uygulamaları sırasında araştırmamızda yaptığımız gibi Picasso veya bir başka büyük usta anlatılır, örneklendirilirken, günümüz sanatına ya da Rönesans ustalarına ve eserlerine dönülebilir.

7- Yedinci alt amaca yönelik öneriler;

Sanat yapıtlarından alıntılama yöntemi, sanat eğitimi alan gençlerin sanatsal kavram ve becerileri öğrenmeleri, farklı disiplinlere ait bilgileri birbirine bağlamada farklı sanat eserleri ve sanatçıları kullanmaları, sanat yolu ile yaşantılarına yön vermeleri için önemli bir araç olabilir.

Her çağ kendine ilişkin düşünme yöntemlerini, kullandığı araçlar bağlamında ortaya koymaktadır. Bugün, ana disiplinler ya da türler arasındaki ayrımın silindiği, resim, heykel gibi disiplinlerin iç içe geçtiği koşullarda, bir gence ne tür bir sanat bilinci ve eğitimi verileceğini programlamadan ve o yönde adımlar atılmadan, bugüne ve geleceğe ilişkin güçlü bir yaratıcılık bilinci kazandırmak mümkün değildir. Elbette ki bu, üniversite eğitimi öncesinde planlı bir biçimde tasarlanması ve yaşamın içine birebir dâhil olması gerekli bir süreçtir. Yaşamsal karşılığı olmayan ya da daha doğru bir deyişle içsel bir zorunluluk içermeyen bir şeyin sanat olamayacağı gibi, yaratıcılık da bilindik kalıpların tükenmiş enerjisiyle gerçekleştirilemez. Günümüzde bir sanat kurumunun gelişmiş bir laboratuara dönüştürülmesi ve yaratıcılık eğitimi verilen gençlerin her tür elektronik donatıya aşina,

gerektiğinde bu araçları sanatsal endişeleri doğrultusunda kullanabilecekleri modern çalışma ortamlarının yaratılması gerekmektedir (Şahiner, 2002, s.6).

Bu araştırma 1.bölümde belirlenen sınırlılıklar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya alıntılama yöntemiyle oluşturduğu eserleriyle büyük katkı sağlayan Picasso, Dünya sanat tarihinin gelmiş geçmiş en üretken sanatçılarından biri olmuştur. Bu özelliğiyle sanat eğitimi alan öğrencilere örnek teşkil edebilecek bir konuma sahiptir. Ayrıca GSF. Resim anasanat atölye ve sanatla ilgili diğer derslerde, sanat eğitimi veren birçok kurumda, ünlü sanatçıların, eserlerinin ve alıntılama konusunun katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, D. (2006). *Resim neyi anlatır*. İstanbul: İstiklal Kitabevi.
- Aktulum, K. (2011). *Metinlerarasılık//Göstergelerarasılık*. Ankara: Kanguru Yay.
- Aktulum, K. (2011). *Frankofoni*. Ortak kitap. No: 23. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Altıntaş, O. (2007). *Sanat eğitimi ve çağdaş Türk resminde nü*. Ankara: Sur Yayınları.
- Arıkha, A. (2011). *Sarayda büyümek, başyapıt budur:70 Büyük Sanat Eseri*. İstanbul: YKY Yay.
- Artut, K. (2012). *Güzel sanatlar eğitiminde özel öğretim yöntemleri*. 1.Bölüm. Ankara: Anı yayıncılık.
- Ashton, D. (2002). *Picasso konuşuyor*. (M. Yılmaz-N. Yılmaz, Çev.). Ankara: Ütopya Yayınları.
- Aşçıoğlu, G. (2012). *Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Motivasyonun Görsel Sanat Çalışmaları Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Barrett, T. (2012). *Sanatı eleştirmek, günceli anlamak*. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Barnard, M. (2002). *Sanat, tasarım ve görsel kültür*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Bendixen, P. (2010). *Managingart: An introduction into principles and conceptions*. Berlin: LIT Verlag.
- Benjamin, W. (1992). *Pasajlar*. (A. Cemal, Çev.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Berger, J. (2010). *Picasso'nun başarısı ve başarısızlığı*. İstanbul: Metis Yay.
- Berger, J. (1990). *Görme biçimleri*. (Y. Salman, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Bilgin, K.F. (2010). *Sanat Tarihi Öğretiminin Işığında Sanat Eğitimi*. Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Boydaş, N. (2007). *Sanat eleştirisine giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayınları.
- Buchholz, L. E. & Zimmermann, B. (2005). *Pablo Picasso*. İtalya: Literatür Yayıncılık.
- Buyurgan, S. & Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Büyükdüvenci, S. (2006). Sanat ve değer. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (2). 47-50.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneyisel desenler*. Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F., (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Cengiz, A. S. (2009). *Velazquez'i unutmak: Las Meninas*. Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.151-160. Eskişehir.
- Coignard, J. (1995). Ustaların ardından yaratmak. (G. Özturanlı, Çev.). *Türkiye'de Sanat (Plastik sanatlar dergisi)*, (17), 30-33.
- Cumming, R.(2008).*Görsel rehberler, sanat*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Çellek, T. (2003). Sanat ve bilim eğitiminde yaratıcılık. *Pivolka*, 2(8), 3-10.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çığır, E. (2012). *Post-Empresyonist dönemde Henri de Toulouse- Lautrec'in Desen Çalışmalarının Üslup Özellikleri Açısından Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Doğan, H.M. (1998). *Estetik*. İzmir: Dokuz Eylül Yay.
- Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi,(1997). (3), 1435-71.İstanbul: Yem Yay.
- Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi,(1997). (2), 1165-66. İstanbul: Yem Yay.
- Edgü, F. (2008). *Picasso*. İstanbul: Sel Yayınları.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş (Nitel, nicel ve eleştirel kuram metodolojileri)*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Emre, İ. (2006). *Postmodernizm ve edebiyat*. Ankara: Anı Yayınları.
- Erinç, M. S. (2009). *Resmin eleştirisi üzerine*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Erinç, M. S. (2004). *Sanatın boyutları*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Erinç, M. S. (2009). *Sanat sosyolojisine giriş*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Erinç, M. S. (1993). Sanata giriş ve estetik. Fikri Cantürk (Ed.), *Sanata giriş* içinde (s.1-9). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Eroğlu, Özkan, (1997). *Resim sanatı*. Bursa: F. Özhan Matbaacılık.

- Ersoy, Ayla. (2002). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat Yay.
- Esmail, Y. E. (2006). *Theory in practice. Constructivism and the technology of instruction in an authentic project-based computer class*. Texas: University Of North Texas.
- Fischer, E. (2012). *Sanatın gerekliliği*. İstanbul: Sözcükler Yayınları.
- Fineberg, J. (2014). *1940'tan günümüze sanat: Varlık stratejileri*. Karakalem İzmir: Kitabevi Yay.
- Foucault M. (2000). *Kelimeler ve şeyler*. (M. A. Kılıçbay, Çev.). Ankara: İmge Kitabevi.
- Freeland, C. (2008). *Sanat kuramı*. Ankara: Dost Kitabevi.
- Garaudy, R. (1991). *Picasso, Saint-John Perse, Kafka*. (M.H. Doğan Çev.). İstanbul: Panel yay.
- Garret, AJ. & Viera, JM. (2005). Understanding inter observer agreement: The kappa statistic. *Family practice*, (37)5, 360-363.
- Geiger, M. (1985). *Estetik anlayış*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gençaydın, Z. (1993). Sanat eğitimi. Süleyman Eripek (Ed.), *Sanat yapıtı inceleme içinde* (s.100-108). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Gombrich, E. (1992). *Sanat ve yanılsama-resim yoluyla betimlemenin psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gombrich, E. (2007). *Sanatın öyküsü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- İpşiroğlu, N.& İpşiroğlu, M. (1993). *Sanatta devrim*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- İz Bölükoğlu, H. (2002). Bilgi çağında eğitim fakültelerinde resim-iş eğitiminin genel bir değerlendirmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (22)3, 247-259.
- Karayağmurlar, B. (1990). *Sanatta yaratıcılık ve eğitim*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniv. Sosyal Bil. Enstitüsü, İzmir.
- Kabacalı, A., Özçelik, T., & Berkman, B. (1991). *Sanat ansiklopedisi*. İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Kagan, S. M. (2008). *Estetik ve sanat notları*. İzmir: Karakalem Kitabevi.

- Kalaycı, N. (2008). Yükseköğretimde proje tabanlı öğrenmeye ilişkin bir uygulama. *Eğitim ve Bilim*, (33)147, 85-105.
- Kalyoncu, R. (2009). *İlköğretim 8. Sınıf Görsel Sanatlar Dersi Kent Projesi Konusunda Proje Tabanlı Öğrenmeye Dayalı Bir Uygulama Örneği*. Dotor Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: web Ofset Tesisleri.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kemertaş, İ. (1999). *Uygulamalı genel öğretim yöntemleri*. İstanbul: Birsan Yayınevi.
- Krausse, A.C. (2005). *Rönesans'tan günümüze resim sanatının öyküsü*. Almanya: Literatür Yay.
- Kodaman, L., & Özkartal, M. (2010). Picasso'nun "Türk Hamamı" adlı yapıtında J. D. Ingres'den öykünme (pastiş) izleri. *Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat ve Tasarım Dergisi*, (5), 121-137.
- Kovulmaz, B. (2011). *Picasso*. (Ş. Öztürk, Çev.). İstanbul: YKY Yay.
- Lenoir, B. (2004). *Sanat yapıtı*. (A. Derman, Çev.). İstanbul: Yapı Kredi Yay.
- Leppert, R. (2002). *Sanatta anlamın görüntüsü- imgelerin toplumsal işlevi*. (İ. Türkmen, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Lhote, A. (2000). *Sanatta değişmeyen plastik değerler*. (K. Özsezgin, Çev.). Ankara: İmge kitabevi.
- Lowry, B. (1972). *Sanatı görmek*. (N. Yurtsever, Z. Güvenli, Çev.). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Madra, B. "Yenilenemeyen okullar". Radikal Gazetesi, 24.06.2002
- Marie, R., & Hagen, R. (2002). *What great paintings say*. Taschen.
- 16 Aralık 2013 tarihinde
<http://www.gokhanyorgancigil.com/?p=1319> sayfasından erişilmiştir.
- Marrinan, M. (1977). Picasso as an "Ingers" young cubist. *The Burlington Magazine*, (119) 896, 756-763.
- May, R. (2001). *Yaratma cesareti*. (A. Oysal, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.

- Mercin, L., & Alakuş, A.O., (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği. *D. Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9), 14-20.
- Moursund, D. (1999). Project-based learning using information technology. *Eugeme, Or: ISTE International Society for Technology in Education*. U.S. and Canada.
- Mülayim, S, (1994). *Sanat tarihi metodu*. İstanbul: Bilim Teknik Yayınevi.
- Ötgün, C. (2008). Sanat yapıtına yaklaşım biçimleri. *Gazi Üniversitesi. G.S.F. Sanat ve Tasarım Dergisi*, (2), 159-178.
- Özer, B. (2009). *Kültür sanat mimarlık*. İstanbul: Yem Yay.
- Özsoy, V. (1996). Türkiye’de resim-iş eğitimi sanat eğitimi tarihine kısa bir bakış. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1)16, 109-122.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi resim-iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özturan, M. (2006). Sanatta ve sanat yapıtlarında öznellik. *Fotografya*, (18).
- 06 Temmuz 2014 tarihinde
<http://fotografya.fotografya.gen.tr/index.html> sayfasından erişilmiştir.
- Punch, K.F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş. Nicel ve nitel yaklaşımlar*. (D.Bayrak, H. B. Arslan-Z.Akyüz, Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Read, H. (1974). *Sanatın anlamı*. İstanbul: İmge Yayınları.
- Robertson, I. (Ed.). (2005). *Understanding international art markets and management*. Newyork: Psychology Press, Routledge.
- Russel, B. (2001). *Eğitim üzerine*. (N. Bezel, Çev.). İstanbul: Say yayınları.
- Smith, R. (2010). *Sanatçının el kitabı*. İstanbul: İnkılap Kitabevi Yayınları.
- Sözen, M., & Tanyeli, U. (1986). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sözen, M., & Tanyeli, U. (1992). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Spence, D. (2011). *Picasso*. (İ.Sevinç,Çev.). İstanbul: Yazın Matbaacılık.

Südüor, G. (2000). *Aynanın gerçeği-resim eğitimi ve sanatla karşılaşma*. İstanbul: Cumhuriyet Yayınları.

Şahiner, R. (2002). *Yeni bir sanat eğitimi üzerine*. Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.

29 Temmuz 2014 tarihinde

<http://www.rifatsahiner.com/makaleler/yenisanat.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Şahiner, R. (2002). Yeni bir binyılın eşiğinde sanat eğitimi üzerine. *Anadolu Sanat Dergisi*, (13), 8-10.

31 Temmuz 2014 tarihinde

<http://www.rifatsahiner.com/makaleler/yenisanat.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Şaşan, H.H. (2002). Yapılandırmacı öğrenme. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, (74-75), 49-52.

Tolstoy, L. N. (1996). *Sanat nedir?* (B. Duran, Çev.). İstanbul: Şule Yay.

Thompson, D. (2011). *Sanat mezat*. İstanbul: İletişim Yay.

Turani, A. (1968). *Sanat Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Toplum Yayınevi.

Türkdoğan, G. (1981). *Sanat eğitimi yöntemleri*. Ankara: Kadioğlu Matbaası

Uçan, A. (2002). *Türkiye’de çağdaş sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar*. Gazi Üniversitesi 1. Sanat Eğitimi Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Ankara.

Walther, F. I. (2005). *Pablo Picasso. Yüzyılın dâhisi*. İstanbul: Taschen/Remzi Kitabevi.

Warncke, P.C. (1997). *Pablo Picasso. 1881-1973, Part I, The Works 1890-1936*. Germany: Taschen,

Vargı, E. (2009). ARTantane: Modern resimde yıkananlar teması ve oryantalizm söylemi. *Fotografya*, (21).

21 Temmuz 2014 tarihinde

<http://fotografya.fotografya.gen.tr/cnd/index.php?id=377,610,0,0,1,0> sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, C. (1999). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: ÖSYM Yayınları

- Yıldız, E.M. (2012). *Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Sanat Eleştirisi Disiplininin Baskıresim Derslerine Olan Etkisi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, G. (1946). Paul Valery'nin defterlerine göre sanat yapıtı. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 33 (1-2), 571-577.
- Yılmaz, M. (2006). *Modernizmden postmodernizme sanat*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Yılmaz, M. (2010). Sanat eğitiminde kopya ve taklit. Kazım Artut (Ed.), *Güzel sanatlar eğitiminde özel öğretim yöntemleri içinde* (s.193-298). Ankara: Anı yayıncılık.
- Yolcu, E. (2007). Sanat eğitimi. *Meşale Dergisi*, (3), 38-39.
- Kırda Öğle Yemeği.(2013). 11 Aralık 2013 tarihinde
http://tr.wikipedia.org/wiki/Kırda_Öğle_Yemeği- sayfasından erişilmiştir.
- Edouard Manet. (2013). 12 Aralık 2013 tarihinde
<http://edoumanet.wordpress.com/tag/kirda-ogle-yemegi/> sayfasından erişilmiştir.
- What Great Paintings Say. (2002). 16 Aralık 2013 tarihinde
<http://www.gokhanyorgancigil.com> sayfasından erişilmiştir.
- Diego Velazquez. (2014). 4 Temmuz 2014 tarihinde
http://tr.wikipedia.org/wiki/Diego_Velazquez sayfasından erişilmiştir.
- Edouard Manet. (2014). 4 Temmuz 2014 tarihinde
http://tr.wikipedia.org/wiki/Edouard_Manet sayfasından erişilmiştir.
- Sanat ve Gerçeklik. (2013). 6 Temmuz 2013 tarihinde
<http://www.derindusunce.org/sanat-ve-gerceklik> sayfasından erişilmiştir.
- Adem Yavaş. (2012). 15 Temmuz 2013 tarihinde
<http://ademyavas.files.wordpress.com/2012/10/sanat.pdf>,15 sayfasından erişilmiştir.
- Las Meninas. 9 Mayıs 2014 tarihinde
<http://dilberduygutemur.blogspot.com.tr/2012/07/nedimeler-diegovelazquez.html> sayfasından erişilmiştir.
- 10 Haziran 2014 tarihinde <http://canerfidaner.wordpress.com/2009/10/11/barselonanın-fotr-sapkali-sercesi> sayfasından erişilmiştir.

Picasso. 12 Haziran 2014 tarihinde

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:4Q9YweoHOpwJ:www.bnf.fr/documents/biblio_picasso.pdf+&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr sayfasından erişilmiştir.

Sanat ve Bilim Eğitiminde Yaratıcılık. (2003). 26 Temmuz 2014 tarihinde

<http://www.elyadal.org/index.html> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

Ek 1. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü 3. Sınıf (Deney Grubu) Öğrencilerinin Alıntılama Yaptıkları Sanatçılar ve Yapıtları

Resim Ek 1.1: Öğrenci 1, Andre Derain

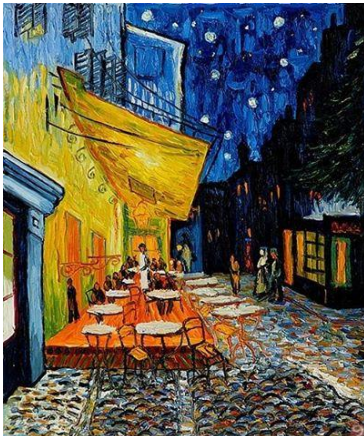
Resim Ek 1.2: Öğrenci 2, Maurice de Vlaminck

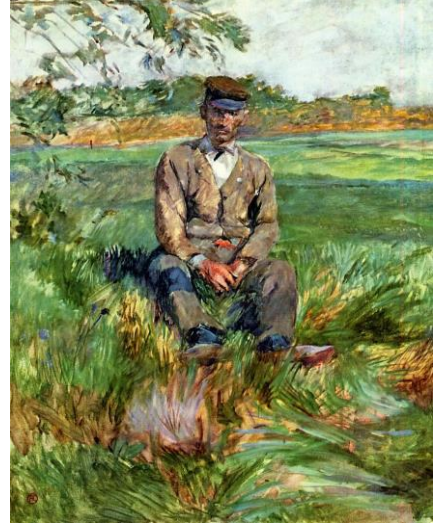
Resim Ek 1.3: Öğrenci 3, Henri Matisse

Resim Ek 1.4: Öğrenci 4, Claude Monet

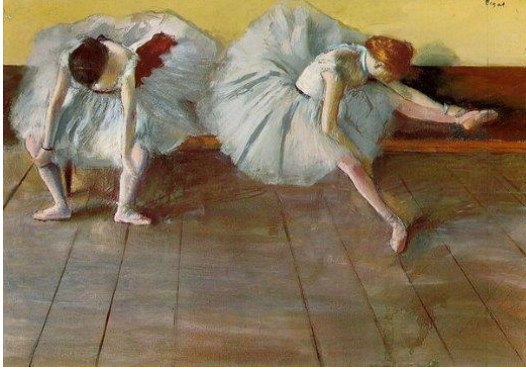
Resim Ek 1.5: Öğrenci 5, Vincent Vangogh

Resim Ek 1.6: Öğrenci 6, Henri De Toulouse Lautrec

Resim Ek 1.7: Öğrenci 7, Amedeo Modigliani

Resim Ek 1.8: Öğrenci 8, Edgar Degas, Hermann Max Pechstein

Resim Ek 1.9: Öğrenci 9, Karl Rottluff Schmidt

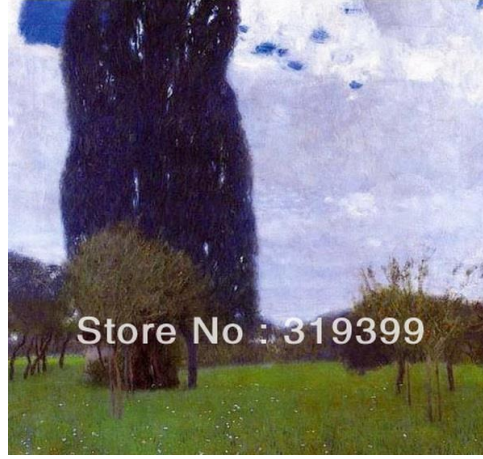
Resim Ek 1.10: Öğrenci 10, Edouard Manet

Resim Ek 1.11: Öğrenci 11 Paul Cezanne

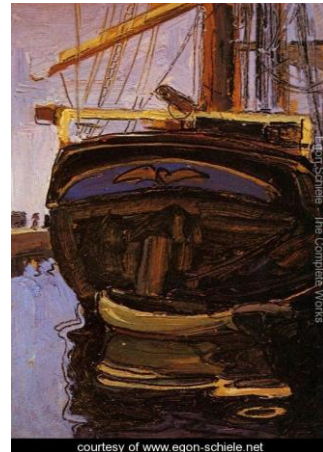
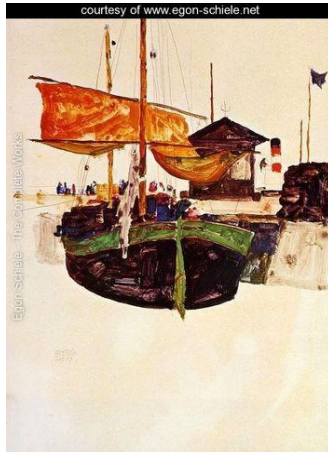
Resim Ek 1.12: Öğrenci 12, Leonardo da Vinci

Resim Ek 1.13: Öğrenci 13, Gustav Klimt

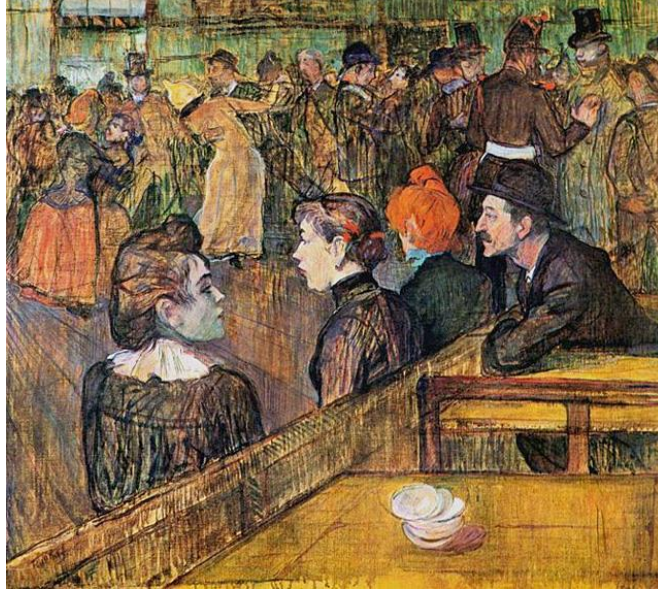

Resim Ek 1.14: Öğrenci 14, Edvard Munch

Resim Ek 1.15: Öğrenci 15, Egon Schiele

Ek 2. Picasso'nun Alıntılama Yöntemiyle Oluşturduğu Başlıca Yapıtlar

Resim Ek 2.1a: Henri de Toulouse-Lautrec, Au bal du Moulin de la Galette (1889).

Resim Ek 2.1b: Picasso, Le Moulin de la Galette (1900).

Resim Ek 2.2a: Auguste Renoir, fiö du Moulin de la Galette (1876).

Resim Ek 2.2b: Picasso, Le Moulin de la Galette (1900).

Resim Ek 2.3a: Paul Cézanne, Cinq Baigneuses (1886).

Resim Ek 2.3b: Picasso, Les Demoiselles d'Avignon (1907).

Resim Ek 2.4a: Louis Le Nain, Retour du Baptême (1642).

Resim Ek 2.4b: Picasso, Le Retour du Baptême (1917).

Resim Ek 2.5a: Jean Auguste Dominique Ingres, *Le Bain Turc* (1863).

Resim Ek 2.5b: Picasso, *Les Baigneuses* (1918).

Resim Ek 2.6a: Vincent Van Gogh, *La Sieste* (1890).

Resim Ek 2.6b: Picasso, *La Sieste* (1919).

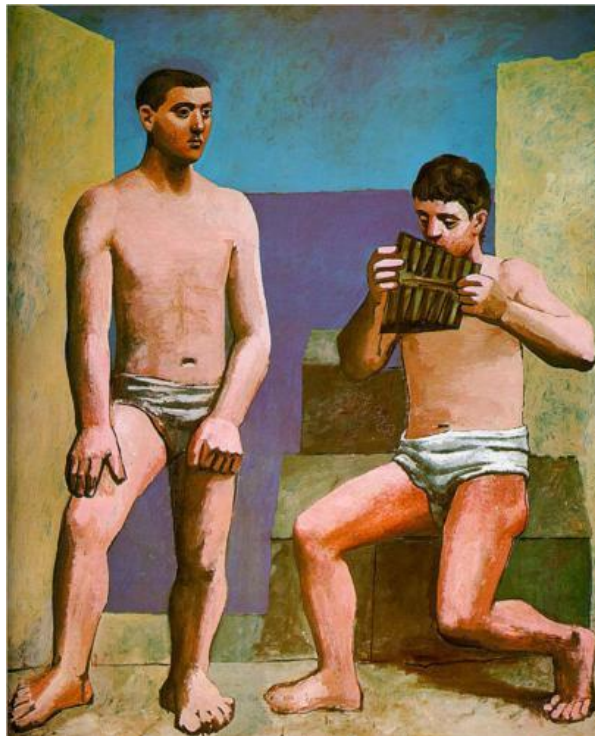
Resim Ek 2.7a: Auguste Renoir, La Danse a la Campagne (1883).

Resim Ek 2.7b: Picasso, La Danse Villageoise (1922).

Resim Ek 2.8a: Le Pérugin, Apollon et Marsyas (1495).

Resim Ek 2.8b: Picasso, Les Flûtes de Pan (1923).

Resim Ek 2.9a: Jacques-Louis David, *La Mort de Marat* (1793).

Resim Ek 2.9b: Picasso, *La Mort de Marat* (1931).

Resim Ek 2.10a: Nicolas Poussin, Le Triomphe de Pan (Vers 1634-1636).

Resim Ek 2.10b: Picasso, Bacchanale d'Après Poussin ou Le Triomphe de Pan d'Après Poussin (1944).

Resim Ek 2.11a: Lucas Cranach, David et Bethsabée (1526).

Resim Ek 2.11b: Picasso, David et Bethsabée (1947).

Resim Ek 2.12a: Lucas Cranach, Vénus Dans Un Paysage (1529), Vénus et l'Amour Voleur de Miel (1530).

Resim Ek 2.12b: Picasso, Venus et l'Amour (1949).

Resim Ek 2.13a: El Greco, Portrait de Jorge Manuel Theotocopuli ou Portrait d'un Peintre (1600-1605).

Resim Ek 2.13b: Picasso, Portrait d'un Peintre (1950).

Resim Ek 2.14a: Gustave Courbet, *Les Demoiselles au Bord de Seine* (1856-1857).

Resim Ek 2.14b: Picasso, *Les Femmes d'Alger (O Version)* (1950).

Resim Ek 2.15a: Jose-Manuel Goya, Très de Mayo (1814).

Resim Ek 2.15b: Edouard Manet, L'exécution de Maximilien (1867).

Resim Ek 2.15c: Picasso, Massacre en Corée (1951).

Resim Ek 2.16a: Delacroix, Les Femmes d'Alger (1834).

Resim Ek 2.16b: Picasso, Les femmes d'Alger (1955).

Resim Ek 2.17a: Jacques-Louis David, Les Sabines (1799).

Resim Ek 2. 17b: Picasso, L'enlèvement des Sabines (1962).

Resim Ek 2.18a: Rembrandt, Autoportrait Avec Saskia (1638).

Resim Ek 2.18b: Picasso, Rembrandt et Saskia (1963).

(http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:4Q9YweoHOpwJ:www.bnf.fr/documents/biblio_picasso.pdf+&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr). (Warncke;1997: 58-585).

Ek 3. Sanat Yapıtlarından Alıntılamanın Picasso Resimleri Üzerinden İrdelenerek Resim Anasanat Atölye Öğrencilerinin Çalışmalarına Katkısının İncelenmesine Yönelik Yapılan Ön Test - Son Test - Kalıcılık Testlerinin Puanlama Tablosu*

ÖĞRENCİ																	
ÖN TEST/SONTEST/KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma																	
Renk kullanımı																	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi																	
Biçim özgünlüğü																	
Hareket ve ritim																	
Çalışmanın konuya uygunluğu																	
Çalışmanın tamamlanması																	
Toplam																	

* Puanlama Tablosu Gizem Aşçıoğlunun Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Resim- iş Eğitimi Programında “Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Motivasyonun Görsel Sanat Çalışmaları Üzerindeki Etkisi” konulu Yüksek Lisans Tezinde de kullanılmış ve Doktora Tez danışmanım Doç. Dr. Meliha Yılmaz tarafından önerilmiştir.

Ek 4. SPSS Analiz çıktıları

Group Statistics

	id	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
isp	1	15	25,6600	5,12265	1,32266
	2	15	33,4633	2,71066	,69989

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	Df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
		Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower
isp	Equal variances assumed	6,899	,014	-5,215	28	,000	-7,80333	1,49642	-10,86861	-4,73805
	Equal variances not assumed			-5,215	21,270	,000	-7,80333	1,49642	-10,91291	-4,69376

Independent Samples Test

Group Statistics

	id	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
isp	1	15	25,6600	5,12265	1,32266
	3	15	33,1767	3,17242	,81911

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
		Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower
isp	Equal variances assumed	4,741	,038	-4,832	28	,000	-7,51667	1,55576	-10,70349	-4,32984
	Equal variances not assumed			-4,832	23,362	,000	-7,51667	1,55576	-10,73224	-4,30109

Group Statistics

	id	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ant	1	15	23,283	1,7365	,4484
	2	15	25,070	1,6937	,4373

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
		Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower
ant	Equal variances assumed	,020	,889	-2,853	28	,008	-1,7867	,6263	-3,0696	-,5037
	Equal variances not assumed			-2,853	27,983	,008	-1,7867	,6263	-3,0697	-,5037

Group Statistics

	id	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ant	1	15	23,283	1,7365	,4484
	3	15	27,323	1,2657	,3268

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
		Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower	Upper	Lower
ant	Equal variances assumed	2,311	,140	-7,281	28	,000	-4,0400	,5548	-5,1765	-2,9035
	Equal variances not assumed			-7,281	25,601	,000	-4,0400	,5548	-5,1814	-2,8986

Ek 5. Deney Grubu Ön Test- Son Test ve Kalıcılık Testi Uygulama Çalışmaları ve Puan Tabloları

ÖĞRENCİ 1																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X				X						X			2.6
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X						X					X			2.6
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																21.2

Öğrenci 1'in ön test kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim açısından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı, fakat tam olarak bitmemiş bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 1																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X				X					X			3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																26.3

Öğrenci 1'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim açısından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından ortalamanın üzerindedir.

ÖĞRENCİ 1																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü				X						X				X		4.3
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34.3

Öğrenci 1'in sontest kapsamında sanatçı Andre Derain'dan alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 1																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X				X						X	4.6
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																33.6

Öğrenci 1'in sontest kapsamında sanatçı Andre Derain'dan alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 1																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 1'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

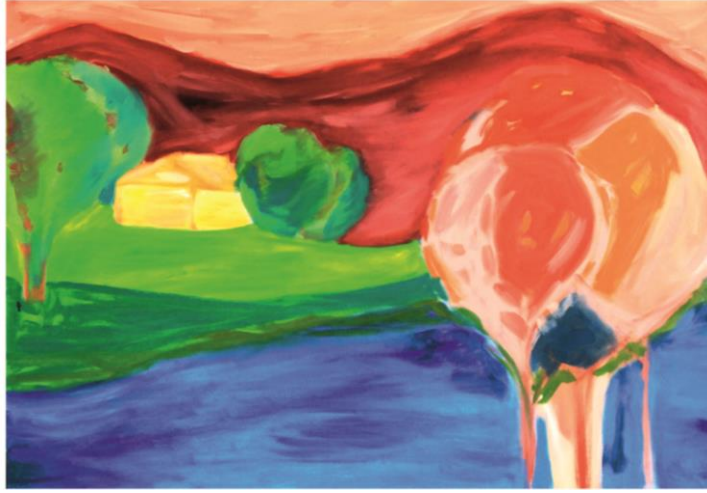
ÖĞRENCİ 1																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 1'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 2																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X				X					X				2.3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması			X						X					X		3.6
Toplam																20.9

Öğrenci 2'nin öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı, biçim zenginliği, bakımından ise ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur fakat tam olarak bitmemiştir.

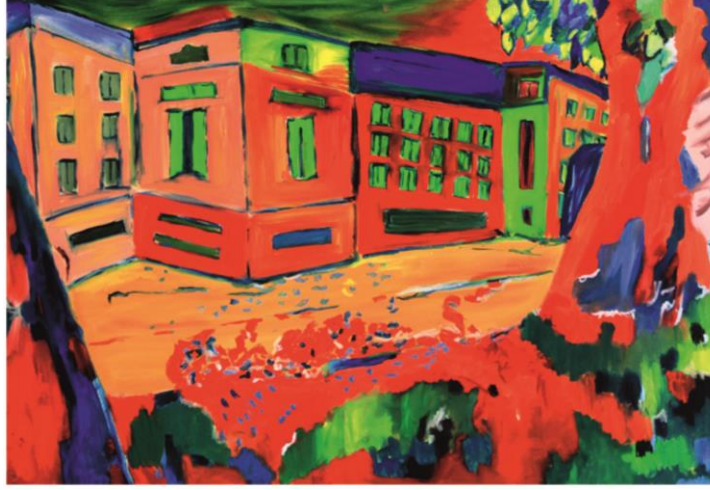
ÖĞRENCİ 2																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X				X			3.3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X						X			2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																24.3

Öğrenci 2'nin öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı açısından başarılı, biçim zenginliği, bakımından ise ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur fakat tamamlanması bakımından tam olarak bitmemiş bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 2																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X				X					X		4.3
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34.3

Öğrenci 2'nin sontest kapsamında sanatçı Vilaminck'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 2																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 2'nin sontest kapsamında sanatçı Vilaminck'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 2																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 2'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 2																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 2'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 3																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X				X			3.3
Renk kullanımı			X					X						X		3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X						X					X			2.6
Biçim özgünlüğü				X				X					X			3.3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.5

Öğrenci 3'ün öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, bakımından ise ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur ve tamamlanmış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 3																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X					X			3.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																23.3

Öğrenci 3'ün öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, hareket ve ritim bakımından ise ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur ve tamamlanmış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 3																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 3'ün sontest kapsamında sanatçı Matisse'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 3																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 3'ün sontest kapsamında sanatçı Matisse'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 3																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 3'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 3																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 3'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 4																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü	X						X				X					1.3
Hareket ve ritim		X				X					X					1.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması			X					X					X			3
Toplam																16.6

Öğrenci 4'ün öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 4																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X						X		3.3
Renk kullanımı			X						X				X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X				X					X				2.3
Biçim özgünlüğü			X						X				X			3.3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.9

Öğrenci 4'ün öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 4																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X						X				X		4.3
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X				X		4.6
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																31.9

Öğrenci 4'ün sontest kapsamında sanatçı Monet'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 4																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34

Öğrenci 4'ün sontest kapsamında sanatçı Monet'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 4																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X				X			3.6
Renk kullanımı					X					X				X		4.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		5
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																31.2

Öğrenci 4'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

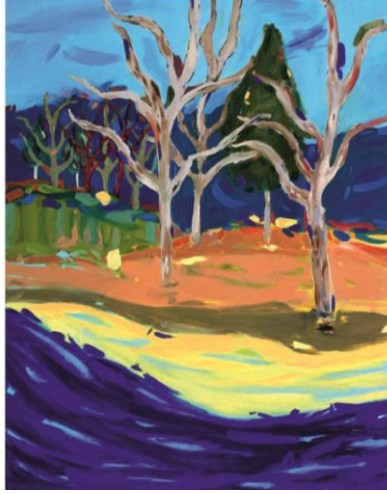
ÖĞRENCİ 4																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X				X					X		4.3
Renk kullanımı					X					X					X	5
Bîçim zenginliğı, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Bîçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34.3

Öğrenci 4'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniğı kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliğı ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 5																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X						X				X			3.3
Biçim özgünlüğü				X				X						X		3.6
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																27.9

Öğrenci 5'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı bir çalışmadır fakat çalışma tam olarak bitmemiştir.

ÖĞRENCİ 5																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X				X						X		3.6
Biçim özgünlüğü			X						X					X		3.6
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.2

Öğrenci 5'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 5																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 5'in sontest kapsamında sanatçı Van Gogh'dan alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

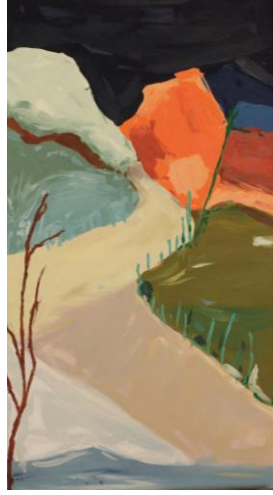
ÖĞRENCİ 5																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 5'in sontest kapsamında sanatçı Van Gogh'dan alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 5																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 5'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 5																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 5'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 6																	
ÖN TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X						X	4.6
Renk kullanımı					X					X						X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X		4.6
Biçim özgünlüğü					X					X						X	5
Hareket ve ritim					X					X						X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X						X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X						X	5
Toplam																34.2	

Öğrenci 6'nın öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 6																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X						X				X		4
Renk kullanımı					X					X				X		4.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X						X	4.3
Biçim özgünlüğü				X					X						X	4.3
Hareket ve ritim				X					X						X	4.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																31.5

Öğrenci 6'nın öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından orta seviyenin üzerinde bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 6																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 6'nın sontest kapsamında sanatçı Lautrec'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 6																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 6'nın sontest kapsamında sanatçı Lautrec'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 6																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 6'nın kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 6																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 6'nın kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon, özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 7																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X						X				X			3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																24.6

Öğrenci 7'nin öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tam olarak bitmemiş bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 7																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X				X			3.6
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X						X	4.3
Toplam																25.9

Öğrenci 7'nin öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tam olarak bitmemiş bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 7																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 7'nin sontest kapsamında sanatçı Modigliani'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

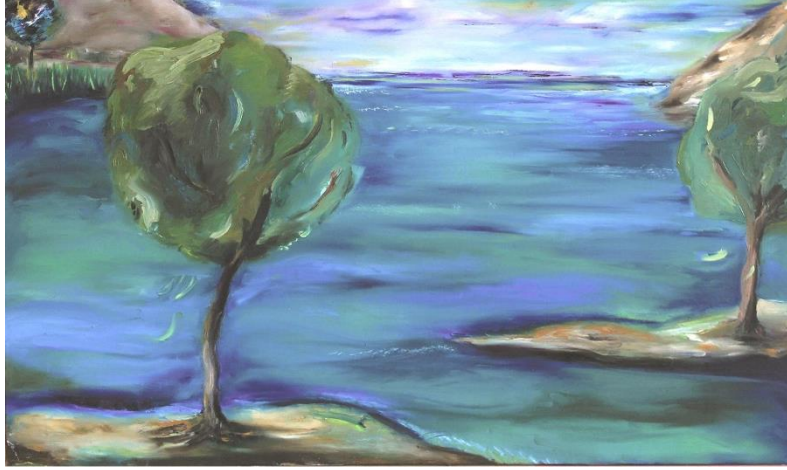
ÖĞRENCİ 7																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 7'nin sontest kapsamında sanatçı Modigliani'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 7																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X						X					X	4.6
Toplam																30.6

Öğrenci 7'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk bakımından başarılı, tamamlanması bakımından ise tam olarak bitmemiş bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

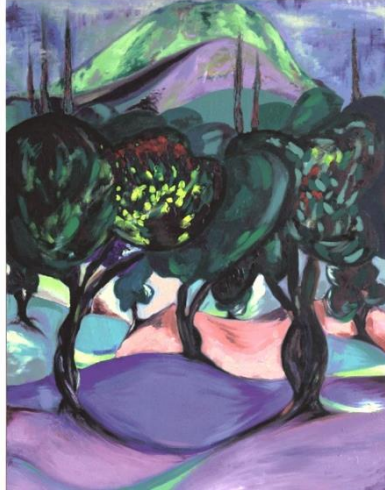
ÖĞRENCİ 7																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																30

Öğrenci 7'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 8																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X						X	4.3
Biçim özgünlüğü				X				X						X		3.6
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.9

Öğrenci 8'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından iyi seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

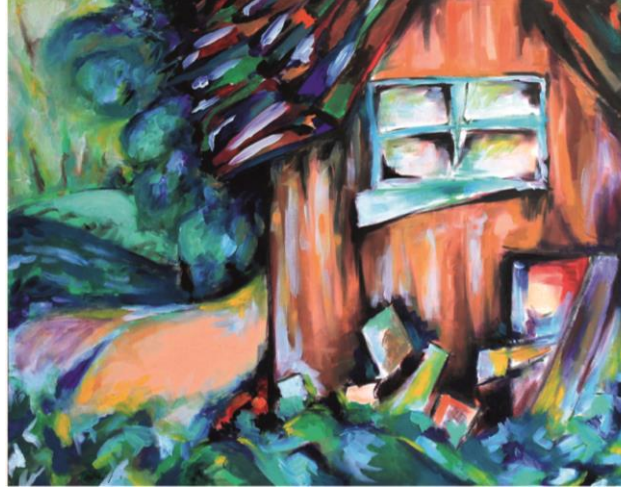
ÖĞRENCİ 8																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 8'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tam olarak bitmemiş bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 8																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 8'in sontest kapsamında sanatçı Degas'dan alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 8																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 8'in sontest kapsamında sanatçı Max Pechstein'dan alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 8

KALICILIK TESTİ

KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 8'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 8																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 8'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 9																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı	X						X					X				1.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi	X					X						X				1.3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması			X					X					X			3
Toplam																16.9

Öğrenci 9'un öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği ve tamamlanması bakımından orta seviyenin altında, çalışmanın konuya uygunluğu bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 9																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X				X						X			2.6
Çalışmanın konuya uygunluğu			X					X					X			3
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																19.6

Öğrenci 9'un öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği ve çalışmanın konuya uygunluğu bakımından orta seviyenin altında, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 9																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																31

Öğrenci 9'un sontest kapsamında sanatçı Rottluff Schmidt'ten alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 9																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X				X						X			2.6
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X				X			3.6
Çalışmanın tamamlanması				X					X				X			3.6
Toplam																22.8

Öğrenci 9'un sontest kapsamında sanatçı Rottluff Schmidt'ten alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına daha çok konu anlamında katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 9																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X						X		3.6
Renk kullanımı			X				X						X			2.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması			X					X					X			3
Toplam																20.2

Öğrenci 9'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim ve tamamlanması bakımından orta seviyenin altında, konuya uygunluk bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının sadece konuya uygunluk bakımından kalıcı olduğu görülmektedir.

ÖĞRENCİ 9																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X						X				X			3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X				X			3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.5

Öğrenci 9'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim bakımından orta seviyede, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının sadece konuya uygunluk bakımından kalıcı olduğu görülmektedir.

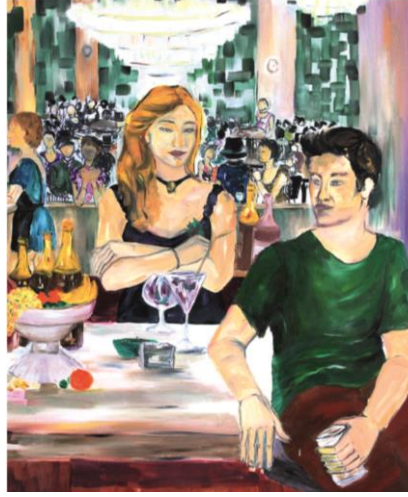
ÖĞRENCİ 10																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı					X				X					X		4.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X						X				X			3.3
Hareket ve ritim			X						X					X		3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.2

Öğrenci 10'un öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu, renk kullanımı ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 10																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı					X				X					X		4.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																30.3

Öğrenci 10'un öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu, renk kullanımı ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 10																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 10'un sontest kapsamında sanatçı Manet'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 10																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 10'un sontest kapsamında sanatçı Manet'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 10																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı				X						X					X	4.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34.6

Öğrenci 10'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 10																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı				X					X						X	4.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34.3

Öğrenci 10'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 11																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X				X					X			3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																22.3

Öğrenci 11'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, biçim zenginliği, renk kullanımı ve tamamlanması bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu, bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 11																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X				X					X				2.3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																20.3

Öğrenci 11'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, biçim zenginliği, renk kullanımı bakımından orta seviyede, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

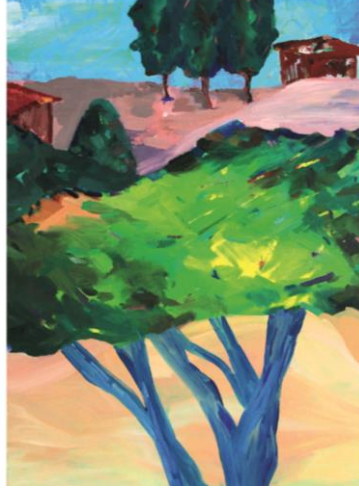

ÖĞRENCİ 11

SON TEST

KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																31

Öğrenci 11'in sontest kapsamında sanatçı Cézanne'dan alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 11																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26

Öğrenci 11'in sontest kapsamında sanatçı Cezanne'dan alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu bakımından orta seviyede, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 11																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																34

Öğrenci 11'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 11																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 11'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 12																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 12'nin öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 12																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 12'nin öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket, ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 12																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 12'nin sontest kapsamında sanatçı Leonardo da Vinci'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 12																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5	
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5	
Hareket ve ritim					X					X					X	5	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																35	

Öğrenci 12'nin sontest kapsamında sanatçı Leonardo da Vinci'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 12

KALICILIK TESTİ

KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 12'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 12																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 12'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 13																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X						X			2.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X						X					X			2.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																21.9

Öğrenci 13'ün ön test kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim açısından orta seviyenin altında, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 13																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim		X					X						X			2.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.3

Öğrenci 13'ün ön test kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim açısından orta seviyede, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 13																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 13'ün sontest kapsamında sanatçı Klimt'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 13

SON TEST

KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 13'ün sontest kapsamında sanatçı Klimt'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 13																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 13'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 13																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 13'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

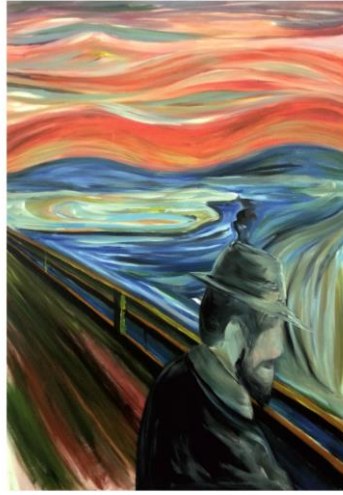
ÖĞRENCİ 14																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X				X				2.6
Renk kullanımı			X				X					X				2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																21.9

Öğrenci 14'ün ön test kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim açısından orta seviyede, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 14																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																32

Öğrenci 14'ün ön test kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyede, hareket, ritim, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 14																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 14'ün sontest kapsamında sanatçı Munch'dan alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 14

SON TEST

KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 14'ün sontest kapsamında sanatçı Klimt'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 14																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X				X					X			3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.3

Öğrenci 14'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim bakımından orta seviyede, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu söylenebilir.

ÖĞRENCİ 14																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X						X	4.3
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																33.3

Öğrenci 14'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 15																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																20

Öğrenci 15'in ön test kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim bakımından orta seviyenin altında, konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 15																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X				X						X				1.6
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X				X					X					1.3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																17.9

Öğrenci 15'in ön test kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim bakımından orta seviyenin altında, konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 15																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																30

Öğrenci 15'in sontest kapsamında sanatçı Schiele'den alıntılama yaparak oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, bakımından iyi, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 15

SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4	
Renk kullanımı				X					X					X		4	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4	
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4	
Hareket ve ritim				X					X					X		4	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																30	

Öğrenci 15'in sontest kapsamında sanatçı Schiele'den alıntılama yaparak oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği, bakımından iyi, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise oldukça başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına katkı sağladığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ 15																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																30

Öğrenci 15'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket, ritim bakımında iyi, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

ÖĞRENCİ 15																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5
Renk kullanımı					X					X					X	5
Bîçim zenginliğı, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Bîçim özgünlüğü					X					X					X	5
Hareket ve ritim					X					X					X	5
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																35

Öğrenci 15'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniğı kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliğı ve özgünlüğü, hareket, ritim, konuya uygunluk ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Sanat yapıtlarından alıntılama yönteminin öğrencinin çalışmalarına sağladığı katkının kalıcı olduğu da görülmektedir.

Ek 6. Kontrol Grubu Ön Test- Son Test ve Kalıcılık Testi Uygulama Çalışmaları ve Puan Tabloları

ÖĞRENCİ 1																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X				X					X				2.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																23.3

Öğrenci 1'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket ve ritim açısından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı çalışmadır.

ÖĞRENCİ 1																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X				X					1.6
Renk kullanımı		X						X				X				2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X						X				X				2.3
Hareket ve ritim		X					X						X			2.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																21.5

Öğrenci 1'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü, hareket ve ritim açısından ortalamanın altındadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 1																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X						X					X		3.3
Biçim özgünlüğü			X						X					X		3.6
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																28.9

Öğrenci 1'in sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından iyi, biçim zenginliği ve özgünlüğü açısından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 1																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26

Öğrenci 1'in sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından iyi, biçim zenginliği ve özgünlüğü açısından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 1																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X				X			3.6
Renk kullanımı			X						X				X			3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X				X		4.3
Biçim özgünlüğü			X						X				X			3.3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																28.5

Öğrenci 1'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından iyi, renk kullanımı bakımından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu, tamamlanması ve biçim özgünlüğü açısından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 1																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X						X		3.3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.9

Öğrenci 1'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü açısından orta, hareket ve ritim bakımından iyidir. Çalışma konuya uygunluğu, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 2																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı			X				X					X				2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																21.3

Öğrenci 2'nin öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, biçim zenginliği bakımından ortalamanın altında, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu, tamamlanması ve açısından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 2																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X						X		3.3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.3

Öğrenci 2'nin öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim özgünlüğü, biçim zenginliği bakımından orta, renk kullanımı bakımından iyi seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu, tamamlanması ve açısından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 2																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2	
Renk kullanımı			X					X					X			3	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3	
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2	
Hareket ve ritim			X				X					X				2.3	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																22.3	

Öğrenci 2'nin sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, hareket ve ritim, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 2																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X					X			3.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.3

Öğrenci 2'nin sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından iyi, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 2																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X				X					X			3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.3

Öğrenci 2'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 2																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X					X			3.3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.3

Öğrenci 2'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 3																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı			X					X						X		3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X				X					X			3.3
Toplam																21.6

Öğrenci 3'ün öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği bakımından ortalamanın altında, hareket ve ritim, renk kullanımı, özgünlüğü bakımından orta düzeyde bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 3																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																19

Öğrenci 3'ün öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluk bakımından iyi, tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 3																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																23

Öğrenci 3'ün sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından ortalamanın altında, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta düzeyde bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

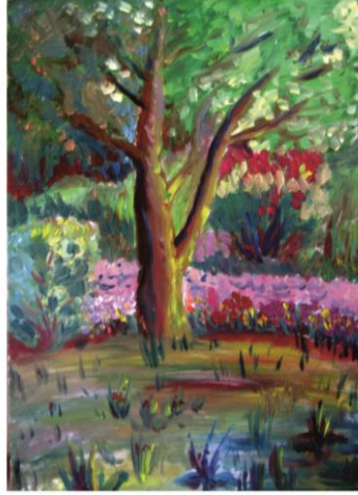
ÖĞRENCİ 3																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X				X			3.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X				X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.6

Öğrenci 3'ün sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından iyi, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 3																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25

Öğrenci 3'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 3																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X				X						X		3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																28.6

Öğrenci 3'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 4																	
ÖN TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2	
Renk kullanımı			X					X					X			3	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2	
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2	
Hareket ve ritim				X					X					X		4	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																23	

Öğrenci 4'ün öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyenin altında, hareket ve ritim bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 4																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X				X				2.3
Renk kullanımı			X						X				X			3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																22.6

Öğrenci 4'ün öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü hareket ve ritim bakımından orta seviyenin altında, çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 4																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X				X					X			3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.3

Öğrenci 4'ün sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı bakımından iyi, hareket ve ritim, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 4																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X				X				2.6
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																28.6

Öğrenci 4'ün sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından orta, renk kullanımı, hareket ve ritim, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 4																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X					X		3.6
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X						X				X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.9

Öğrenci 4'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 4																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X						X				X		4.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi					X					X					X	5
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim					X					X				X		4.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.6

Öğrenci 4'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından orta seviyede, renk kullanımı, biçim özgünlüğü bakımından iyi, hareket ve ritim, biçim zenginliği, çalışmanın konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 5																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı		X					X						X			2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X						X				X		4.3
Toplam																19.6

Öğrenci 5'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, hareket ve ritim biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 5																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X				X				2.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X						X		3.3
Biçim özgünlüğü			X				X						X			2.6
Hareket ve ritim				X				X					X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması				X					X						X	4.3
Toplam																22.8

Öğrenci 5'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından orta seviyenin altında, renk kullanımı, biçim zenginliği ve özgünlüğü bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma hareket ve ritim, konuya uygunluğu bakımından iyi fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 5																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X					X		3.6
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X						X		3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.9

Öğrenci 5'in sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, çalışma konuya uygunluğu bakımından iyi, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 5																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X				X					X			3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.3

Öğrenci 5'in sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, renk kullanımı bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 5																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X						X		3.6
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.6

Öğrenci 5'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından iyi, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 5																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4	
Renk kullanımı				X					X					X		4	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3	
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3	
Hareket ve ritim			X					X					X			3	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																27	

Öğrenci 5'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı bakımından iyi hareket ve ritim, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 6																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X				X					X				2.3
Biçim özgünlüğü		X						X				X				2.3
Hareket ve ritim			X					X						X		3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.5

Öğrenci 6'nın öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 6																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X				X						X			2.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X						X					X			2.6
Biçim özgünlüğü		X						X					X			2.6
Hareket ve ritim			X						X				X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.1

Öğrenci 6'nın öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 6																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X					X			3.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü				X				X						X		3.6
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.9

Öğrenci 6'nın sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından iyi, hareket ve ritim bakımından orta seviyenin altında, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 6																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24

Öğrenci 6'nın sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 6																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																27.6

Öğrenci 6'nın kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından iyi, renk kullanımı ve biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tamamlanmamış bir çalışmadır. Öğrencinin öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 6																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X						X					X			2.6
Biçim özgünlüğü			X					X					X			4
Hareket ve ritim			X						X					X		3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																27.2

Öğrenci 6'nın kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı bakımından iyi, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tamamlanmamış bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 7																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																22

Öğrenci 7'nin öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim zenginliği bakımından orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 7																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X						X		3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.9

Öğrenci 7'nin öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 7																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X				X			3.6
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.6

Öğrenci 7'nin sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından iyi, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 7																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X				X			3.6
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.6

Öğrenci 7'nin sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 7																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X				X					X				2.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu			X						X				X			3
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																20.3

Öğrenci 7'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, konuya uygunluğu bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 7																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim			X						X				X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.3

Öğrenci 7'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 8																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X						X					X		3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.3

Öğrenci 8'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 8																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X				X				2.6
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																22.6

Öğrenci 8'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından iyi, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 8																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim				X					X						X	4.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.3

Öğrenci 8'in sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından iyi, renk kullanımı bakımından orta, biçim zenginliği ve biçim özgünlüğü bakımından orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 8																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25

Öğrenci 8'in sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından da başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 8																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X				X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29

Öğrenci 8'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu, renk kullanımı ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

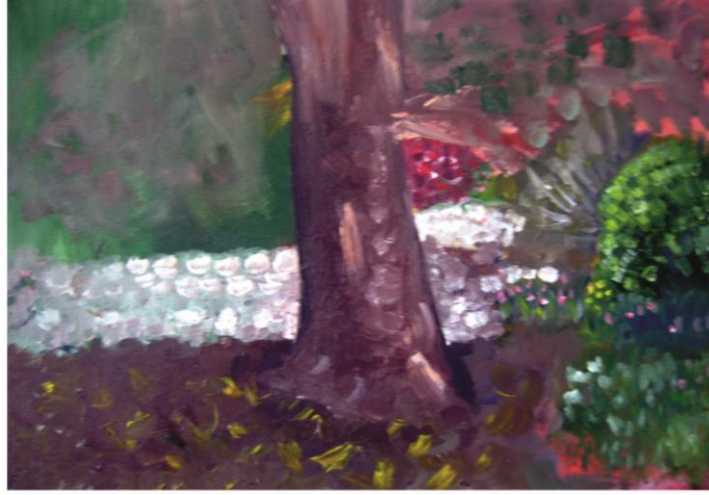
ÖĞRENCİ 8																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26

Öğrenci 8'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, renk kullanımı bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 9																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X					X			2.6
Renk kullanımı			X				X					X				2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																21.9

Öğrenci 9'un öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği bakımından orta seviyenin altında, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 9																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X					X			2.6
Renk kullanımı				X						X				X		4.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X				X						X			2.6
Hareket ve ritim			X					X				X				2.3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X				X					X			3.3
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																22.1

Öğrenci 9'un öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından orta seviyenin altında, biçim zenginliği, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve renk kullanımı bakımından iyi fakat tamamlanmamış bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 9																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X						X				X				2.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																22.3

Öğrenci 9'un sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyenin altında, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 9																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3	
Renk kullanımı			X					X					X			3	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3	
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2	
Hareket ve ritim		X					X					X				2	
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																22	

Öğrenci 9'un sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, renk kullanımı bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından iyi, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 9																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X				3			3.6
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.6

Öğrenci 9'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 9																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27

Öğrenci 9'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 10																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X				X				2.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																22.3

Öğrenci 10'un öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği bakımından orta seviyenin altında, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 10																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X					X			3.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																23.3

Öğrenci 10'un öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından iyi, biçim zenginliği bakımından orta seviyenin altında, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 10																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																21

Öğrenci 10'un sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, renk kullanımı, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından iyi, fakat tamamlanmamış bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre seviyesinde bir değişiklik olmamıştır.

ÖĞRENCİ 10																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26

Öğrenci 10'un sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, renk kullanımı, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyenin altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından iyi, fakat tamamlanmamış bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 10																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X				X						X			2.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.6

Öğrenci 10'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından iyi, renk kullanımı, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 10																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması				X					X					X		4
Toplam																26

Öğrenci 10'un kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı bakımından iyi, hareket ve ritim, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu bakımından başarılı fakat bitmemiş bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 11																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X					X						X		3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X						X		3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X						5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.6

Öğrenci 11'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından iyi, renk kullanımı, hareket ve ritim, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 11																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X				X			2.6
Renk kullanımı			X				X					X				2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X				X					X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.2

Öğrenci 11'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından iyi, renk kullanımı, biçim özgünlüğü bakımından da orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 11																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X					X				2
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü				X					X						X	4.6
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.6

Öğrenci 11'in sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından ortalamanın altında, hareket ve ritim, biçim zenginliği, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim özgünlüğü bakımından iyi, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre seviyesinde bir değişiklik olmamıştır.

ÖĞRENCİ 11																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X						X		3.3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.3

Öğrenci 11'in sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, biçim zenginliği bakımından orta seviyede, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından iyi, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 11																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X				X						X		3.6
Hareket ve ritim			X					X						X		3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.6

Öğrenci 11'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından iyi, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından da orta seviyededir. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

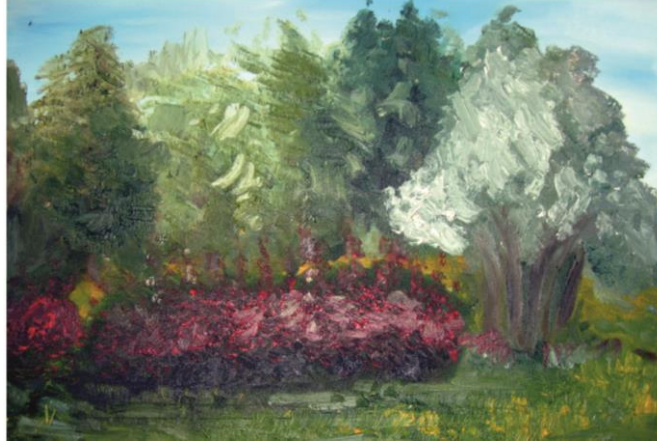
ÖĞRENCİ 11																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27

Öğrenci 11'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından da iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı, sontest çalışmasına göre seviyesinin değişmediği söylenebilir.

ÖĞRENCİ 12																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X				X					X			3.3
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X				X				2.6
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.5

Öğrenci 12'nin öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından iyi, biçim zenginliği, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim özgünlüğü bakımından ise ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından da başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 12																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X						X	4.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X						X				X			3.3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.6

Öğrenci 12'nin öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından iyi, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından da başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 12																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24

Öğrenci 12'nin sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından iyi, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı ve biçim zenginliği bakımından ortalamanın altındadır. Konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 12																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X				X				2.6
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X				X				2.6
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.2

Öğrenci 12'nin sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından ortalamanın altında, biçim özgünlüğü, renk kullanımı bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından iyi, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 12																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X				X					X				2.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu		X					X					X				2
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																23.3

Öğrenci 12'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü bakımından iyi, hareket ve ritim, biçim zenginliği, renk kullanımı bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu bakımından ortalamanın altında, tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre seviyesinin değişmediği söylenebilir.

ÖĞRENCİ 12																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X				X			3.3	
Renk kullanımı			X						X					X		3.6	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3	
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3	
Hareket ve ritim				X				X					X			3.3	
Çalışmanın konuya uygunluğu				X						X					X	4.6	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																25.8	

Öğrenci 12'nin kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, renk kullanımı bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, konuya uygunluğu bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma tamamlanması bakımından ise başarılıdır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre seviyesinin değişmediği söylenebilir.

ÖĞRENCİ 13																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X				X					X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.3

Öğrenci 13'ün öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, renk kullanımı bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, biçim zenginliği bakımından da iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 13																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X						X		3.3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.3

Öğrenci 13'ün öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı bakımından da iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 13																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu				X					X					X		4
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27

Öğrenci 13'ün sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü, biçim zenginliği bakımından iyi, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygundur ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 13																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X						X				X			3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.3

Öğrenci 13'ün sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, renk kullanımı bakımından orta seviyede, hareket ve ritim bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre seviyesinin değişmediği söylenebilir.

ÖĞRENCİ 13																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma				X					X					X		4
Renk kullanımı			X						X				X			3.3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X						X	4.3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.6

Öğrenci 13'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından iyi, renk kullanımı bakımından orta seviyede bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 13																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X				X			3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.6

Öğrenci 13'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından da iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

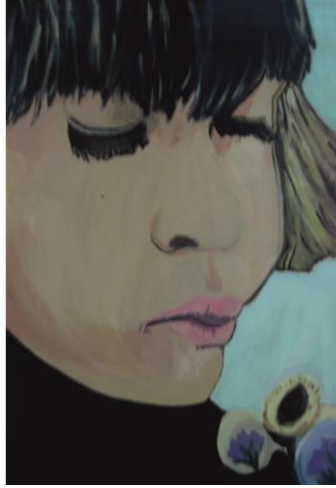
ÖĞRENCİ 14																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X					X						X			2.3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																21.3

Öğrenci 14'ün öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim özgünlüğü bakımından, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından ortalamanın altında, , biçim zenginliği bakımından ise ortalama bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 14																
ÖN TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X				X			3.3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																24.3

Öğrenci 14'ün öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, biçim zenginliği bakımından ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

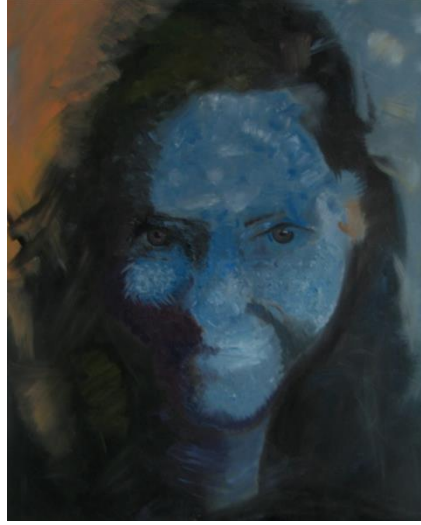
ÖĞRENCİ 14																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X				X					X				2.3
Renk kullanımı		X					X					X				2
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi		X					X					X				2
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2
Hareket ve ritim		X					X					X				2
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																20.3

Öğrenci 14'ün sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından da ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 14																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı				X					X					X		4
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3
Biçim özgünlüğü		X						X				X				2.3
Hareket ve ritim			X					X					X			3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																25.3

Öğrenci 14'ün sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 14																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X					X					X			3
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim		X						X				X				2.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.3

Öğrenci 14'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından iyi, hareket ve ritim bakımından ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

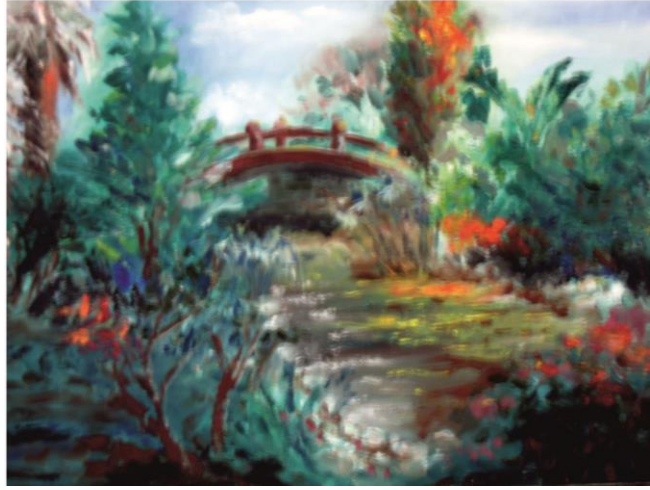
ÖĞRENCİ 14																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X					X		3.6
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X				X						X			2.6
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim			X						X				X			3.3
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																27.1

Öğrenci 14'ün kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, hareket ve ritim, renk kullanımı bakımından orta seviyede, biçim özgünlüğü bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 15																	
ÖN TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3	
Renk kullanımı			X					X						X		3.3	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3	
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2	
Hareket ve ritim			X				X					X				2	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																23.3	

Öğrenci 15'in öntest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, renk kullanımı, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, biçim özgünlüğü bakımından ortalamanın altında, bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 15																	
ÖN TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma		X						X					X			2.6	
Renk kullanımı				X					X					X		4	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X					X			3	
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3	
Hareket ve ritim			X					X					X			3	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																25.6	

Öğrenci 15'in öntest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma ortalamanın altında, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, hareket ve ritim bakımından orta seviyede renk kullanımı bakımından da iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır.

ÖĞRENCİ 15																	
SON TEST																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X						X					X		3.6	
Renk kullanımı				X					X					X		4	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4	
Biçim özgünlüğü		X					X					X				2	
Hareket ve ritim			X					X					X			3	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																26.6	

Öğrenci 15'in sontest kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, renk kullanımı, biçim zenginliği bakımından iyi, biçim özgünlüğü bakımından ortalamanın altında bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 15																
SON TEST																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı			X						X					X		3.6
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X					X						X		3.3
Biçim özgünlüğü			X					X					X			3
Hareket ve ritim				X					X					X		4
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																26.9

Öğrenci 15'in sontest kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü, renk kullanımı bakımından orta seviyede, hareket ve ritim bakımından iyi bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 15																
KALICILIK TESTİ																
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma			X					X					X			3
Renk kullanımı					X					X					X	5
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi				X					X					X		4
Biçim özgünlüğü				X					X					X		4
Hareket ve ritim			X						X					X		3.6
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5
Toplam																29.6

Öğrenci 15'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu figürlü kompozisyon çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; özgünlük ve hayal gücünü kullanma, hareket ve ritim bakımından orta seviyede, biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından iyi, renk kullanımı bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Çalışma konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından da başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

ÖĞRENCİ 15																	
KALICILIK TESTİ																	
KRİTERLER	1. UZMAN					2. UZMAN					3. UZMAN					Ort.	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Kompozisyonda özgünlük ve hayal gücünü kullanma					X					X					X	5	
Renk kullanımı					X					X					X	5	
Biçim zenginliği, ayrıntılara ilgi			X				X						X			2.6	
Biçim özgünlüğü			X					X						X		3.3	
Hareket ve ritim				X						X					X	4.6	
Çalışmanın konuya uygunluğu					X					X					X	5	
Çalışmanın tamamlanması					X					X					X	5	
Toplam																30.5	

Öğrenci 15'in kalıcılık testi kapsamında oluşturduğu peyzaj çalışmasında yağlıboya tekniği kullanılmıştır. Kompozisyon; biçim zenginliği, biçim özgünlüğü bakımından orta seviyede, hareket ve ritim bakımından iyi, özgünlük ve hayal gücünü kullanma, renk kullanımı, konuya uygunluğu ve tamamlanması bakımından ise başarılı bir çalışmadır. Öğrencinin, öntest ve sontest çalışmasına göre ivme kazandığı söylenebilir.

Ek 7. Araştırma Kapsamında Yapılan Resim Anasanat Atölye Dersi 14 Haftalık Ders Planı

1. Hafta

Sanat yapıtlarından alıntılamanın Picasso resimleri üzerinden irdelenerek resim anasanat atölye öğrencilerinin çalışmalarına katkısı başlıklı araştırma kapsamında deneysel işlemleri gerçekleştirmek amacıyla araştırmacı tarafından öğretim durumları geliştirilmiştir. Öğretim durumları geliştirilmeden önce araştırmanın uygulanacağı SDÜ, GSF Resim Bölümü ve AÜ, GSF Resim Bölümü, resim anasanat atölye dersi programı detaylı bir şekilde incelenmiş, ders programına göre ayarlamalar yapılmıştır. Bu kapsamda resim anasanat atölye dersi tanım ve içeriğine yönelik olarak ders planları oluşturulmuştur.

2. Hafta

Uygulamaya başlamadan önce kontrol grubunun deneysel uygulamalarını yapacağı atölyenin öğretim elemanı ile görüşülmüş, (Deney grubunun atölye öğretim elemanı araştırmacının kendisidir) konu ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirilmiş, fikir alışverişinde bulunulmuştur. Deneysel uygulamaların, deney grubuyla Pazartesi, SDÜ, GSF, Resim bölümünde eğitim gören 3. Sınıf öğrencileriyle Ispartada, kontrol grubuyla da Cuma günleri, AÜ, GSF, Resim bölümünde eğitim gören 3. Sınıf öğrencileriyle Antalyada, resim anasanat atölye dersinde yapılmasına karar verilmiştir. Uygulama başlamadan bir hafta önce araştırmanın deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerle tanışılmış, resim anasanat atölye derslerinde uygulanacak etkinliklerinin neleri kapsadığı ile ilgili olarak bilgi verilmiş, işlenecek konular genel hatlarıyla açıklanmış ve konu hakkında öğrencilerin zihinlerinde oluşan sorulara çözüm üretilmiştir. Etkinlik süreci başlamadan önce, bilimsel bir araştırmada denek olarak seçildiklerine dair deney ve kontrol grubu öğrencileri bilgilendirilmiştir. Böylece öğrencilere çalışmaların 2013-2014 öğretim yılı güz döneminin başlamasından iki hafta sonra (üçüncü haftada) başlayacağı söylenmiştir.

3. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların birinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; deney ve kontrol grubu öğrencilerine yapacakları çalışmalarla ilgili ayrı ayrı genel bilgi verilmiştir. Her iki gruba da deneysel uygulamanın ilk basamağı olan öntest kapsamında yapacakları konuların peyzaj ve figürlü kompozisyon olarak

belirlendiği söylenmiştir. Adı geçen konularla ilgili olarak önceden hazırlanan power point sunumlarıyla birlikte önce **deney grubu** sonrada **kontrol grubu** bilgilendirilmiştir. Peyzaj ve figürlü kompozisyonla ilgili tanımlar yapılmış, görseller incelenmiştir. Anlatımlar sırasında öğrencilerin aktif olarak derse katılmaları sağlanmıştır. Konularla ilgili görsel örnekler, yerli ve yabancı sanatçılar birlikte incelenmiştir. (Leonardo Da Vinci, Rembrandt, Turan Erol, Hikmet Onat, Veysel Günay, Mustafa Ayaz, Cezanne, Van Gogh, Vilaminck, vs.). Ayrıca bu sanatçıları ve resimleri incelerken dönem, teknik, kompozisyon ve içerik bakımından analiz edebilecek görsel ve kültürel bilgi vermek amacıyla farklı sanat kitaplarından yararlanılmıştır. (Sanatın Öyküsü, Modern Sanatın Öyküsü, Resim Katalogları, vb.). Resmin özgün bir ifade aracı olarak algılanması, farklı teknik ve malzemeleri deneyip, sanat eserleri ile örnekleyerek kendi çalışmalarını oluşturabilecek bilgiler doğrultusunda bir sonraki hafta için konularla ilgili araştırma ve eskizler oluşturmaları istenmiştir. Konuyla ilgili uygulamanın 4 hafta süreceği konusunda öğrenciler uyarılmış, çalışmalarını bu doğrultuda sürdürmeleri istenmiştir. Araştırma konusuyla ilgili iki grubada herhangi bir bilgi verilmemiştir.

4. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların ikinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; öğrencilerin yaptıkları araştırma ve incelemeler doğrultusunda, konulara uygun oluşturmaya çalıştıkları eskiz çalışmaları incelenmiş, eleştiriler yapılmış, eskizleri biraz daha geliştirmeleri konusunda yönlendirilmişlerdir. Bu arada öğrencilere öntest kapsamında oluşturacakları uygulamaların tuval üzerine yağlıboya ile yapılacağı söylenmiştir. Her iki grubada yağlıboya ile ilgili kısa kısa hatırlatmalar yapılmıştır. Gerekli uyarılar yapıldıktan sonra çalışmalar devam etmiştir. Eskizlerin hazırlanması aşamalarında öğrenciler kâğıt üzerine kolaj, guaş, akrilik, pastel gibi farklı malzemeler kullanmışlardır. Doğadan etütler, atölye içinden figüratif çalışmalar yapılmıştır. Daha sonra öğrenciler yaptıkları eskizlerden istediklerini yağlıboya ile tuval üzerine çalışmaya başlamışlardır.

5. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların üçüncü haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; verilen konularla ilgili **deney ve kontrol grubu** öğrencileri atölye çalışmalarına devam etmiş, gerekli eleştiriler yapılmıştır. Çalışmaların belli bir

disiplin içinde sürdürülmesi için gerekli önlemler alınmış, öğrencilerin rahat çalışmaları sağlanmıştır.

6. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların dördüncü haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; verilen konularla ilgili çalışmalar **deney ve kontrol grubu** öğrencileri tarafından tamamlanmış teslim edilmiştir. Araştırmacı tarafından, her iki gruptan görevlendirilen öğrenciler tarafından yapılan çalışmaların hepsi fotoğraflanmış, böylece puanlanarak öntest kapsamında analizi yapılacak olan veriler elde edilmiştir. Fotoğraf çekimleri bittikten sonra araştırma konusuyla ilgili deney grubuyla görüşme yapılmış, araştırmanın hangi konuda yapıldığı, neden yapıldığı, nasıl yapılacağı, katkıları anlatılmıştır. Önceden hazırlanan kaynaklar doğrultusunda **Deney grubu** öğrencilerine önce alıntılamanın tanımı yapılmıştır. Sonra bu konuyla ilgili en çok çalışan sanatçılardan birinin Picasso olduğu söylenmiş, Picasso ve eserleri incelenmiş, başta Picasso'nun alıntılama şekli ve alıntılama yaparak oluşturduğu birçok eseri olmak üzere birçok sanatçının da eserleri üzerinden örnekleme yapılmıştır. Bu yöntemle deney grubu öğrencilerinin çalışmalar yapacağı ve bunun için alıntılama yapmak istedikleri sanatçıları ve eserlerini belirlemek için araştırma yapmaları istenmiştir. **Deney grubu** öğrencilerinin alıntılama yöntemiyle oluşturacakları çalışmaların konularının yine peyzaj ve figürlü kompozisyon olacağı söylenmiştir. Öğrenciler eserlerini seçerken, seçtikleri sanatçının bir peyzaj, birde figürlü çalışmasından faydalanmaları konusunda yönlendirilmişlerdir. **Deney grubu** bir sonraki deneysel uygulama olan sontest çalışmalarına başlamıştır. Kontrol grubuna ise araştırma konusuyla ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir. **Kontrol grubu** öğrencilerine de öntest çalışmalarını teslim ettikten sonra çalışmalarına yine peyzaj ve figürlü kompozisyonla devam edeceği ve bu doğrultuda çalışmalarını sürdürmeleri söylenmiştir. **Kontrol grubu** öğrencilerine araştırma konusuyla ilgili herhangi bir anlatım yapılmamıştır.

7. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların beşinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; **deney grubu** araştırma konusuyla ilgili araştırmalarını tamamlayarak yaptıkları incelemeler sonrasında hangi sanatçılardan alıntılama yapacakları

ile ilgili dökümanlarla derse gelmiştir. Dökümanlar öğrencilerle birlikte incelenmiş, hangi sanatçılardan ve hangi eserlerinden alıntılama yapacakları konusunda kararsız olanlara yardım edilmiştir. Yapılacak çalışmalar için tuval boyutları tespit edilmiş, Picasso'nun alıntılama şeklini örnek alarak, seçtikleri farklı sanatçıların eserleri doğrultusunda, alıntılama yöntemini kullanarak sontest kapsamında belirlenen konularla ilgili resim çalışmalarına başlamışlardır. Öncelikle eskizler hazırlanmış, denemeler yapılmış, kaynaklar sürekli incelenmiştir. Atölye ortamında yoğun ve keyifli bir süreç başlamıştır. **Kontrol grubu** öğrencileri ise yine belirlenen konularla ilgili sontest için uygulamalarına başlamışlardır. Farklı peyzaj ve figürlü kompozisyon çalışmaları yapabilmek için resim katalogları incelenmiş, doğaya çıkılarak etüdler yapılmıştır. (Antalyada hava şartları dışarıda çalışmaya uygun olduğu için yerleşke alanı içerisinde eskiz çalışmaları yapılabilmektedir).

8. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların altıncı haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; **deney ve kontrol grubu** öğrencileri çalışmalarına devam etmiştir. **Deney grubu** öğrencilerine zaman zaman araştırma konusu kapsamında bilgiler verilmiştir.

9. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların yedinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; çalışmalar yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamış, **deney grubu** öğrencileri konunun katkılarından kaynaklı işler üretmenin heyecanı ile çalışmalarının son aşamalarını oluşturmak için belli bir disiplin içinde çalışmaya devam etmiştir.

10. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların sekizinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; verilen konularla ilgili çalışmalar **deney ve kontrol grubu** öğrencileri tarafından tamamlanmış ve teslim edilmiştir. Araştırmacı tarafından, her iki gruptan görevlendirilen öğrenciler tarafından yapılan çalışmaların hepsi fotoğraflanmış, böylece puanlanarak sontest kapsamında analizi yapılacak olan veriler elde edilmiştir.

11. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların dokuzuncu haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; yapılan öntest ve sontest aşamalarından sonra her iki grup bir ay sonra belirlenen konularla ilgili kalıcılık testi kapsamında son uygulamalarını oluşturmak için bahar döneminin ikinci haftasında çalışmalara başlamışlardır. Kalıcılık testi uygulanırken her iki grupta kendi bilgileri ve birikimleri doğrultusunda çalışmalara başlamıştır. Öğrenciler konuları yine peyzaj ve figürlü kompozisyon olan uygulamalar için önce eskizler yapmış, sonra bu eskizlerden yola çıkarak tuval üzerine yağlıboya ile çalışma aşamasına gelinmiştir. **Deney grubu** öğrencileri çalışmalarını daha istekli ve hevesli sürdürmüştür. Bunun nedeni sontest kapsamında yapılan çalışmaların iyi düzeyde olması ve alıntılama yöntemine bağlı olarak öğrencilerde uyandırdığı kendine güven duygusudur. **Kontrol grubu** ise aynı konuların tekrar çalışılmasından kaynaklı bir rahatlıkla kalıcılık testi çalışmalarına devam etmiştir.

12. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların onuncu haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; **deney ve kontrol grubu** öğrencileri çalışmalarına devam etmiştir. **Deney grubu** öğrencilerine zaman zaman araştırma konusu kapsamında bilgiler verilmiştir. **Kontrol grubu** öğrencilerine ise yaptıkları çalışmalar doğrultusunda yorumlar ve yapıcı eleştiriler yapılmıştır.

13. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların onbirinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; kalıcılık testi çalışmaları yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamış, **deney grubu** öğrencileri konunun katkılarından kaynaklı işler üretmenin heyecanıyla çalışmalarının son aşamalarını oluşturmak için belli bir disiplin içinde çalışmaya devam etmiştir. **Kontrol grubu** öğrencileri ise aynı konuların tekrar tekrar çalışılmasından kaynaklı bir ivme kazanmıştır.

14. Hafta

Araştırma konusuyla ilgili yapılan deneysel çalışmaların onikinci haftasında ilk olarak; Pazartesi günü **deney grubu** öğrencileriyle, Cuma günü **kontrol grubu** öğrencileriyle işlenen ders kapsamında; her iki grup peyzaj ve figürlü kompozisyonlarına üç hafta boyunca devam etmiş ve araştırma doğrultusunda başlayan çalışmaların 14. haftasında kalıcılık testi çalışmaları tamamlanmış, araştırmacı tarafından her iki gruptan görevlendirilen öğrenciler tarafından çalışmaların hepsi fotoğraflanmış, puanlaması yapılacak olan kalıcılık testi verileri elde edilmiştir.

Çalışmalar alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından, belirlenen ölçütler doğrultusunda puanlanmıştır. Puanlama sonucunda analizler ve değerlendirmeler yapılmıştır.

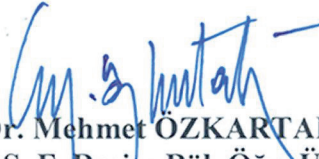
**Ek 8. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test- Son Test ve Kalıcılık Testi Uygulama
Çalışmalarını Puanlayan Heyet**

Prof. Dr. Sadettin SARI
(A. Ü. G.S. F. Dekanı)

Doç. Dr. Fatih BAŞBUĞ
(A.Ü. G.S. F. Resim Böl. Öğr. Üyesi)

Doç. Dr. Mehmet ÖZKARTAL
(S.D.Ü. G.S. F. Resim Böl. Öğr. Üyesi)

GAZİ GELECEKTİR